

**Univerzita Pardubice
Fakulta ekonomicko-správní**

**Modelování rozhodovacích procesů přidělování dotací
v rámci územní samosprávy**

Bc. Iveta Sockelová

**Diplomová práce
2008**

Univerzita Pardubice
Fakulta ekonomicko-správní
Ústav systémového inženýrství a informatiky
Akademický rok: 2007/2008

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Bc. Iveta SOCKELOVÁ**
Studijní program: **N6209 Systémové inženýrství a informatika**
Studijní obor: **Regionální a informační management**

Název tématu: **Modelování rozhodovacích procesů přidělování dotací
v rámci územní samosprávy**

Z á s a d y p r o v y p r a c o v á n í :

- a. popis současného stavu (dotační systém v rámci územní samosprávy);
- b. definice kritérií, které se v rámci sledované problematiky používají;
- c. sběr dat a jejich předzpracování;
- d. modelování rozhodovacích procesů přidělování dotací v rámci územní samosprávy;
případová studie;
- e. vyhodnocení výsledků.

Rozsah grafických prací:

Rozsah pracovní zprávy:

Forma zpracování diplomové práce: **tištěná/elektronická**

Seznam odborné literatury:

- [1] FOTR, J. et al. **Manažerské rozhodování: postupy, metody a nástroje.** 1. vyd. Praha: Ekopress, 2006. ISBN 80-86929-15-9.
- [2] PEKOVÁ, J. **Hospodaření a finance územní samosprávy.** 1. vyd. Praha: Management Press, 2004. ISBN 80-7261-086-4.
- [3] PROVAZNÍKOVÁ, R. **Financování měst, obcí a regionů - teorie a praxe.** 1. vyd. Praha: Grada, 2007. ISBN 978-80-247-2097-5.
- [4] SKULOVÁ, S. **Rozhodování ve veřejné správě.** 2. vyd. Brno: Masarykova univerzita v Brně, 1996. ISBN 80-210-1458-X.
- [5] TURBAN, E.- ARONSON, J. E. **Decision Support Systems and Intelligent Systems.** 5th ed. New Jersey: Prentice-Hall, 1998. ISBN 0-13-740937-0.

Vedoucí diplomové práce:

Ing. Miloslava Kašparová, Ph.D.
Ústav systémového inženýrství a informatiky

Datum zadání diplomové práce:

15. října 2007

Termín odevzdání diplomové práce:

26. května 2008

prof. Ing. Jan Čapek, CSc.
děkan

L.S.

doc. Ing. Pavel Petr, Ph.D.
vedoucí ústavu

V Pardubicích dne 15. října 2007

Poděkování:

Na tomto místě bych chtěla vyjádřit poděkování vedoucí své diplomové práce Ing. Miloslavě Kašparové, Ph.D. za odborné vedení a cenné rady. Dále bych chtěla poděkovat pracovníkům Krajského úřadu Pardubického kraje, jmenovitě Mgr. Miroslavovi Smejkalovi, Ing. Aleši Boňatovskému a Jaroslavě Žákové, za konzultace a poskytnuté informace.

SOUHRN

Tato diplomová práce se zabývá modelováním rozhodovacích procesů přidělování dotací se zaměřením na dotační tituly v rámci Pardubického kraje. Cílem je na vybraných dotačních titulech ukázat současné rozdělování dotací a zároveň navrhnout vlastní řešení. Je zde popsáno rozdělování krajských grantů, dotací pro jednotky sboru dobrovolných hasičů a dotace v rámci Programu obnovy venkova.

KLÍČOVÁ SLOVA

dotace, krajské granty, Program obnovy venkova, jednotky sboru dobrovolných hasičů, rozhodování, územní samospráva, Pardubický kraj

TITLE

Decision processes modelling of grants allocation within municipal authorities

ABSTRACT

This Thesis deals with the decision processes modelling of grants allocation focusing on grants items within the Pardubice region. To show present grants allocations as well as to suggest own solution is the aim of this work. Division of regional grants, grants for Volunteer Fire Company Units and grants within Country Restoration Program is described here.

KEYWORDS

Grants, Regional grants, County Restoration Program, Volunteer Fire Company Units, Decision, Municipal Authorities, Pardubice region

Obsah

Úvod.....	9
1 Územní samospráva v České republice	10
1.1 Územní samospráva.....	10
1.1.1 Obec	12
1.1.2 Kraj	13
1.1.3 Vztahy mezi obcí a krajem	14
1.2 Zájmová samospráva	15
2 Dotace	16
2.1 Účelové dotace.....	17
2.2 Neúčelové dotace	18
2.3 Dotační systém v rámci územní samosprávy.....	19
3 Rozhodování	21
3.1 Racionální rozhodování	23
3.2 Klasifikace rozhodovacích procesů	23
3.3 Rozhodovací procesy ve veřejné správě.....	24
4 Rozhodování o přidělování dotací	27
4.1 Krajské granty.....	27
4.1.1 Průběh poskytování grantu	29
4.1.2 Praktická ukázka rozhodování o přidělování krajských grantů	30
4.2 Ostatní účelové dotace	50
4.2.1 Dotace pro jednotky SDH.....	50
4.2.2 Program obnovy venkova	58
Závěr	71
Seznam použité literatury	74
Seznam použitých zkratk a pojmů	78
Seznam příloh	79

Seznam obrázků

Obr. 1 Schéma veřejné správy, zdroj [33]	10
Obr. 2 Typy dotací, zdroj [33]	16
Obr. 3 Rozdělení dotací, zdroj [33]	17
Obr. 4 Transparentnost rozhodování vlády v roce 2007, zdroj: upraveno podle [40]	25
Obr. 5 Fáze poskytování grantu, zdroj: autorka.....	30
Obr. 6 Hierarchická struktura, zdroj: upraveno podle [6].....	36
Obr. 7 Hodnoty jednotlivých variant, zdroj: autorka.....	40
Obr. 8 Užitek jednotlivých variant, zdroj: autorka	47
Obr. 9 Model systému přidělování grantů, zdroj: autorka.....	49
Obr. 10 Fáze poskytnutí dotace pro jednotky SDH, zdroj: autorka.....	52
Obr. 11 Přehled poskytnutí dotace pro jednotky SDH, zdroj: upraveno podle [35].....	56
Obr. 12 Model systému rozdělování dotací pro jednotky SDH, zdroj: autorka	57
Obr. 13 Ukázka rozdělení dotací z POV, zdroj: upraveno podle [24].....	62
Obr. 14 Porušení základních kritérií, zdroj: autorka.....	63
Obr. 15 Funkce KDYŽ použitá pro buňku O4, zdroj: autorka.....	64
Obr. 16 Absolutní odkazy výše částek pro obce, zdroj: autorka	64
Obr. 17 Názorné zobrazení funkce KDYŽ, zdroj: autorka.....	65
Obr. 18 Funkce KDYŽ použitá pro buňku P4, zdroj: autorka.....	66
Obr. 19 První část tabulky pro POV, zdroj: autorka.....	67
Obr. 20 Druhá část tabulky pro POV, zdroj: autorka	68
Obr. 21 Model systému přidělování dotací z POV, zdroj: autorka.....	69

Seznam tabulek

Tab. 1 Transparentnost, zdroj [40].....	26
Tab. 2 Grantové programy a vynaložené finanční zdroje v r. 2007, zdroj [37]	28
Tab. 3 Žadatelé o grant v programu č. 5 – OSRK, zdroj: upraveno podle [23]	33
Tab. 4 Rozhodovací tabulka, zdroj: autorka	35
Tab. 5 Bodová stupnice s deskriptory podle Saatyho, zdroj [7, 8].....	37
Tab. 6 Saatyho matice, zdroj: autorka	38
Tab. 7 Váhy stanovené Saatyho metodou, zdroj: autorka	39
Tab. 8 Normovaná kritéria, zdroj: autorka	39
Tab. 9 Hodnoty variant, zdroj: autorka.....	40
Tab. 10 Rozdělení grantů, zdroj: upraveno podle [23].....	42
Tab. 11 Zjišťování preferencí kritérií metodou párového srovnání, zdroj [7, 8].....	43
Tab. 12 Výsledky párového srovnání kritérií, zdroj: autorka.....	43
Tab. 13 Počet preferencí <i>i</i> -tého kritéria, zdroj: autorka.....	44
Tab. 14 Váhy stanovené metodou párového srovnání kritérií, zdroj: autorka.....	45
Tab. 15 Normalizovaná kritériální matice, zdroj: autorka.....	46
Tab. 16 Celkové hodnoty užítku variant, zdroj: autorka	46
Tab. 17 Počty jednotek požární ochrany – stav k 30.4.2007, zdroj [1]	53

Úvod

Územní samospráva, tedy obce a kraje, získávají dotace ze státního rozpočtu, a to v rámci rozpočtových kapitol, které spravují příslušná ministerstva, dále ze státních fondů (např. ze Státního fondu životního prostředí, ze Státního fondu rozvoje bydlení a dalších) a dotace z různých evropských fondů. Obce navíc získávají dotace z krajských rozpočtů poskytované prostřednictvím různých programů a dotačních titulů.

Rozhodování ve veřejné správě je rozhodováním s výraznými dopady a důsledky v sociálním systému. Mělo by sloužit veřejnému zájmu, k plnění veřejných úkolů a naplňovat obecné požadavky, které jsou na veřejnou správu kladeny.

Práce je členěna do čtyř základních částí. První část zachycuje územní samosprávu v České republice. Podrobněji popisuje funkce obcí a krajů a jejich vzájemné vztahy.

Druhá část se zabývá rozdělením dotací. Hlavním kritériem pro členění dotací je jejich účel, na jehož základě dělíme dotace na účelové a neúčelové. Dále je zde popsán dotační systém územní samosprávy.

Třetí část popisuje rozhodování a klasifikaci rozhodovacích procesů. Předpokladem správného rozhodování je dostatek aktuálních informací. Většina rozhodnutí se závažnými dopady je potenciálním zdrojem konfliktů, a je proto nutné věnovat mimořádnou péči metodice, která je použita v příslušném rozhodovacím procesu. Existuje celá řada metod vhodných pro různé typy komplikovaných rozhodnutí.

Čtvrtá část klade důraz na popis a praktickou ukázkou rozdělování dotací v rámci Pardubického kraje. Je zde popsáno rozdělování krajských grantů, dotací pro jednotky sboru dobrovolných hasičů a dotace v rámci Programu obnovy venkova.

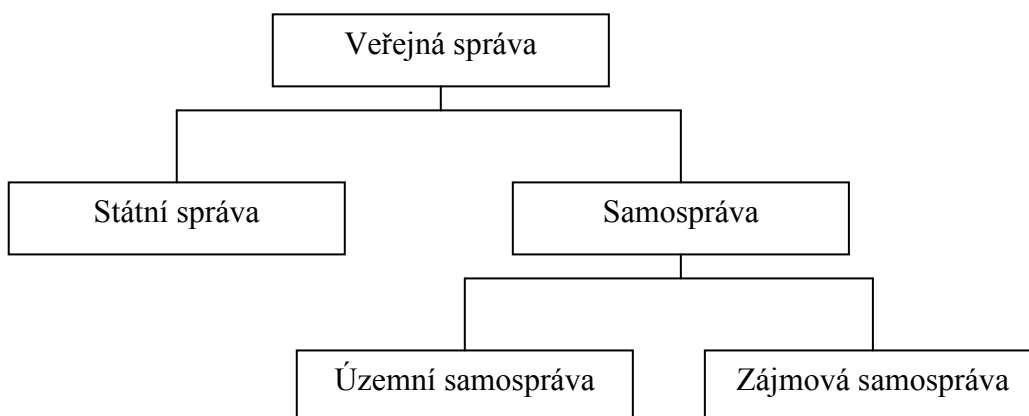
Práce si klade za cíl přiblížit rozhodování při rozdělování dotací na vybraných dotačních titulech Pardubického kraje a v případě nevyhovujícího systému navrhnout vlastní řešení. Pro dosažení cíle je nutné formulovat problém dotýkající se dané oblasti, pro který je stanoveno několik variant a kritérií.

Přínosem práce je:

- názorné použití vícekritériálních metod pro rozhodnutí o rozdělení grantů,
- specifikace rozhodovacího problému pro Pardubický kraj,
- návrh algoritmu vícekritériální rozhodovací metody AHP ve formě m-file v MATLABu a
- využití funkcí v programu Microsoft Office Excel 2003 pro dosažení větší transparentnosti a usnadnění práce účastníků rozhodovacího procesu.

1 Územní samospráva v České republice

Veřejná správa se dělí na správu státní a samosprávu viz obr. 1. **Státní správu** vykonává stát prostřednictvím souhrnu institucí a to přímo, nebo zprostředkovaně. [33] **Samospráva** je způsob řízení určitého celku, kdy daný subjekt o některých svých záležitostech rozhoduje sám autonomním způsobem, tedy „spravuje se sám“. Výhodou samosprávy je, že je blíže spravovanému subjektu než vnější a centrální řízení, a proto by měla být při zabezpečování lokálních či zájmově vymezených záležitostí efektivnější a levnější. [42]

Obr. 1 Schéma veřejné správy, zdroj [33]

1.1 Územní samospráva

Role územní samosprávy je velmi důležitá, protože veškerou veřejnou správu v rámci státu nelze realizovat z jednoho místa, tj. z centra, a proto je výkon veřejné správy tradičně úrovněově strukturován, a to vždy v návaznosti na konkrétní územně správní členění státu [9]. Územní samospráva je prostorově vymezený funkční celek, který má právo sám rozhodovat o svých záležitostech [42]. Reprezentuje společenství občanů, jejich zájmy a preference. Rozhodování je založeno na veřejné volbě a je realizováno buď:

- přímou volbou (např. referendem), kdy občané přímo rozhodují o zásadních otázkách v dané obci, či kraji, nebo
- nepřímou (zastupitelskou demokracií) jako rozhodující forma. Zpravidla se využívá nepřímá volba prostřednictvím volených zástupců (zastupitelů).

V České republice (ČR) existuje z hlediska územní samosprávy dvoustupňový systém. Základní jednotkou je obec (někdy se používá i výraz místní samospráva) a vyšší územně samosprávný celek je kraj. [33] Jejich právo na samosprávu je zakotveno v Ústavě a dále je

podrobněji vymezeno v zákoně o obcích¹ a v zákoně o krajích². Samosprávné celky vytvářejí vlastní orgány, jejichž prostřednictvím je výkon samosprávy uskutečňován. [42]

U územní samosprávy se nejedná o hierarchickou strukturu, resp. o nadřízenost a podřízenost, neboť každý územní samosprávný celek má své samostatné kompetence, do kterých jiný celek nemůže zasahovat [33].

Samospráva na úrovni obcí byla obnovena zákonem v roce 1990, na úrovni krajů začala fungovat až od roku 2001. Rozpočty krajských samospráv se vzhledem k pozdnímu vzniku krajů stabilizovaly až po roce 2003. V letech 1990 – 1993 proběhla masivní dezintegrace obcí, což vedlo ke zvýšení jejich počtu o více než 50 %.

Územní samospráva představuje důležitou součást veřejného sektoru ve všech vyspělých zemích. I v ČR zajišťuje krajská a obecní samospráva řadu veřejných služeb. Využívá tak lepší znalosti místních podmínek a požadavků obyvatel, než má centrální vláda. [4] Při decentralizaci zabezpečování veřejných statků se bere v úvahu to, která vládní úroveň zajistí příslušný veřejný statek hospodárněji s vyšší užitečností pro uživatele veřejného statku [31]. Ekonomická teorie uvádí řadu argumentů ve prospěch decentralizovaného poskytování veřejných statků nižšími vládními úrovněmi: propojení prospěchu vzhledem k nákladům na poskytování statků, vyšší elasticita ke geografickým a individuálním preferencím obyvatel, bezprostřednější vazba mezi voliči a politiky a v neposlední řadě intenzivnější kontrola ze strany občanů [33].

Objem rozpočtů územní samosprávy, tedy rozpočtů krajů a obcí, se každoročně zvyšuje, roste i jejich podíl na rozpočtech veřejných. Hospodaření samosprávy tak stále významnější měrou ovlivňuje celkové výsledky veřejných rozpočtů.

V současném systému je tok peněz do územních rozpočtů v rukou centrální vlády. Ta nejenže stanovuje, které daně vstoupí do systému sdílených daní a jak se jejich výnosy rozdělí nejen mezi státní rozpočet, mimorozpočtové fondy, ale i jak se rozdělí mezi jednotlivé samosprávné jednotky, tedy obce a kraje. Navíc bezprostředně rozhoduje i o stále ještě podstatné části územních rozpočtů - o dotacích. Význam příjmů, které obce a kraje získávají vlastním rozhodnutím, je tudíž velmi malý. Patří sem příjmové položky, jako je např. daň z nemovitosti, či místní poplatky, které však v celkovém rozpočtu mají s výjimkou velmi malých obcí, zanedbatelný význam. [4]

---

¹ Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), ve znění pozdějších předpisů

² Zákon č. 129/2000 Sb., o krajích (krajské zřízení), ve znění pozdějších předpisů

Každá vládní úroveň má tedy své vlastní příjmy (nižší úrovně zpravidla menší příjmy a to ve formě daňových i nedaňových příjmů), které jsou doplněny o dotace z vyššího rozpočtu [33].

1.1.1 Obec

Obec je základním územním samosprávným společenstvím občanů na územním celku vymezeném hranicí území obce. Obec pečuje o všestranný rozvoj svého území a o potřeby svých občanů a při plnění svých úkolů chrání též veřejný zájem [43]. Postavení obce je stále významnější, což je výsledkem probíhající decentralizace kompetencí a odpovědnosti za zabezpečování různých druhů veřejných statků pro obyvatelstvo ze státu na územní samosprávu.

Obec plní tyto funkce vymezené zákonem o obcích:

- vlastní samosprávné funkce, tzv. **samostatná působnost** obce v záležitostech, o kterých může samostatně rozhodovat, tzn. má určité zákonem upravené pravomoci. [30] Obec v samostatné působnosti ve svém územním obvodu pečuje v souladu s místními předpoklady a s místními zvyklostmi o vytváření podmínek pro rozvoj sociální péče a pro uspokojování potřeb svých občanů. Jde především o uspokojování potřeby bydlení, ochrany a rozvoje zdraví, dopravy a spojů, potřeby informací, výchovy a vzdělávání, celkového kulturního rozvoje a ochrany veřejného pořádku. Obce mohou vykonávat i jiné záležitosti, pokud nejsou zákonem svěřeny krajům nebo pokud nejde o přenesenou působnost orgánů obce nebo o působnost, která je zvláštním zákonem svěřena správním úřadům jako výkon státní správy. Obce mohou při výkonu samostatné působnosti vzájemně spolupracovat. Výkon samostatné působnosti svěřené orgánům obce kontroluje Ministerstvo vnitra. [43]
- přenesené funkce, tzv. **přenesená působnost**, v rámci vykonávání i výkonu státní správy v tzv. smíšeném (spojeném) modelu místní správy [30]. V rámci přenesené působnosti ústřední vláda převádí na základě různých zákonů některé funkce státní správy na obce, nadále však o nich rozhoduje. Na úhradě nákladů spojených s přenesenou působností se podílí pouze částečně. Z hlediska hospodaření však nejsou k dispozici samostatné údaje, které by dovolily určit příslušné úplné náklady na tyto jednotlivé činnosti (stavební úřad, matika atd.). Při hodnocení výdajů obcí je však obtížné zahrnout tyto dotace do účetnictví obcí, resp. snížit výdaje o dotace na příslušnou výdajovou oblast. Dotace jsou evidovány podle zdroje (ne podle účelu) a na základě analýzy výkazu hospodaření obce je nelze

přiřadit k oblastem, které pomáhají financovat. [33] Krajské úřady v přenesené působnosti kontrolují výkon přenesené působnosti svěřené orgánům obcí [43].

U obcí je rozhodující samostatná působnost, která je odrazem samosprávné funkce územní samosprávy. Rozdíl mezi obcemi je v rozsahu přenesené působnosti. V ČR je velký počet malých obcí, což je z ekonomického hlediska neefektivní. V praxi převaha malých obcí způsobuje těmto obcím problémy v kvalitním zajišťování jejich samostatné působnosti, zejména v oblasti zajišťování lokálních veřejných statků, jelikož disponují malým objemem finančních prostředků ve svém rozpočtu. [32]

1.1.2 Kraj

Ačkoliv se stále zdůrazňuje postavení měst a obcí jako základního územního samosprávného celku, postupně se věnovala pozornost i rozvoji regionů jako vyšším stupňům územní samosprávy (vyšším územním samosprávním celkům). V 90. letech se posílila právě role vyšších stupňů územní samosprávy – regionů, a to zejména v Evropě.

Jedním z cílů reformy veřejné správy a územní samosprávy hned na začátku 90. let 20. století bylo obnovení vyššího stupně územní samosprávy, a to krajskou úrovní, a rozvoj této regionální úrovně. Tento cíl byl splněn až krajským zřízením od roku 2001, kdy začaly kraje fungovat. Mezi kraji jsou rozdíly např. v rozloze, počtu obyvatel, struktuře osídlení a v ekonomickém potenciálu měřeném úrovní HDP na obyvatele. Mezi kraji jsou rozdíly i v počtu organizací – organizačních složek a příspěvkových organizací, které řídí v rámci regionálního veřejného sektoru apod. [30]

Kraj zabezpečuje rozsáhlé úkoly v rámci:

- vlastní samosprávné funkce – tzv. **samostatné působnosti**. Při výkonu samosprávy se kraj řídí jen právním řádem, nikoli interními akty státu [33]. Kraje v samostatné působnosti zejména pečují, a to v souladu s místními předpoklady a s místními zvyklostmi, o komplexní rozvoj území, zejména o vytváření podmínek pro rozvoj sociální péče a pro uspokojování potřeb svých občanů, především o uspokojování potřeby ochrany a rozvoje zdravých životních podmínek, dopravy a spojů, potřeby informací, výchovy a vzdělávání, celkového kulturního rozvoje a ochrany veřejného pořádku. Při výkonu samostatné působnosti spolupracují s obcemi, nesmí přitom však zasahovat do jejich samostatné působnosti [9].
- přenesené funkce, tzv. **přenesené působnosti**, tzn. výkonu státní správy v rozsahu zákonem přenesených kompetencí, které přebíral od některých ústředních orgánů a od rušených okresních úřadů, při využití tzv. smíšeného (spojeného) modelu územní samosprávy. Vykonávají ji výkonné orgány kraje a jsou v této činnosti

podřízeny a kontrolovány orgány státní správy. Krajům je tedy svěřeno zabezpečování některých úkolů veřejné správy [30]. Na výkon přenesené působnosti dostává kraj ze státního rozpočtu příspěvek.

Kraj při výkonu samostatné působnosti a přenesené působnosti chrání veřejný zájem. Pečuje o všestranný rozvoj svého území a o potřeby svých občanů. Ministerstvo kontroluje výkon samostatné působnosti svěřené orgánům krajů. Věcně příslušná ministerstva nebo jiné ústřední správní úřady kontrolují výkon přenesené působnosti svěřené orgánům krajů. [44]

Výdaje krajských rozpočtů jsou do značné míry určeny stanoveným způsobem dotování, jelikož jsou dotace krajům poskytovány jako účelové a kraje je musí použít na sledované účely. Výdajová struktura krajů se tudíž příliš neliší od struktury příjmové. Role krajů je především v rozdělování dotací mezi obce a mezi zařízení, které zřizuje kraj. Jedná se především o kompetence, které přešly na kraje z ministerstev, školských úřadů a zrušených okresních úřadů [33]. Hospodaření kraje s dotacemi ze státního rozpočtu republiky a ze státních fondů republiky kontroluje Ministerstvo financí nebo jím pověřený finanční úřad i v průběhu rozpočtového roku. V případě, že byl porušen zákon, Ministerstvo financí uloží opatření k odstranění zjištěných nedostatků. [44]

1.1.3 Vztahy mezi obcí a krajem

Pro efektivní výkon samosprávy, ale i přenesené působnosti v ČR je nezbytná spolupráce jednak mezi obcemi a kraji, ale i mezi územní samosprávou a státem (v širších souvislostech i mezinárodní spolupráce – využití zkušeností, metodická a odborná pomoc apod.) [30]. Krajům a jejich orgánům je přiznáno postavení „vyšší“, nikoliv však „nadřízené“, úrovně samosprávy [9].

V rámci samostatné působnosti kraj nemůže zasahovat a přímo ovlivňovat rozhodování obcí v samostatné působnosti. Ve vztazích mezi jednotlivými články územní samosprávy by však mělo docházet ke koordinaci postupů obcí a krajů při zabezpečování úkolů a činností v rámci samostatné působnosti, zejména při zabezpečování veřejných statků. Především pokud jsou tyto statky zabezpečovány hromadně obcemi či kraji, resp. mají i nadregionální význam. Je to nezbytné z pohledu zvýšení efektivnosti v lokálním a regionálním veřejném sektoru, zvýšení efektivnosti při využívání finančních prostředků rozpočtů územní samosprávy. Proto je nutné zabezpečit i vzájemnou informovanost mezi obcemi, mezi obcemi a krajem, ale i mezi kraji navzájem. Tato spolupráce může mít charakter smluvní spolupráce. V rámci samostatné působnosti jsou však kraje oprávněny ve vztahu k obcím ve svém územním obvodu rozhodovat ve správním řízení, nejčastěji v rámci odvolacího řízení. [30]

Státní dozor nad obcemi vykonávaly dříve okresní úřady. Od roku 2003 novela zákona o obcích tuto úlohu svěřila Ministerstvu vnitra spolu s příslušnými ústředními správními úřady a zčásti krajům, které omezené dozorové kompetence vykonávají jako státní správu v přenesené působnosti. [33] Při výkonu přenesené působnosti jsou tudíž kraje nadřízeným orgánem obcí a také odpovídají za správný výkon přenesené působnosti v obcích ve svém územním obvodu. Proto také mají oprávnění k vydávání právních předpisů kraje, rozhodovat ve správním řízení při výkonu přenesené působnosti.

Mezi krajem a obcemi v jeho územním obvodu se uskutečňují finanční vztahy. V rámci hospodaření jsou rozpočty obcí a rozpočty krajů součástí rozpočtové soustavy a dochází mezi nimi k četným finančním vazbám. [30]

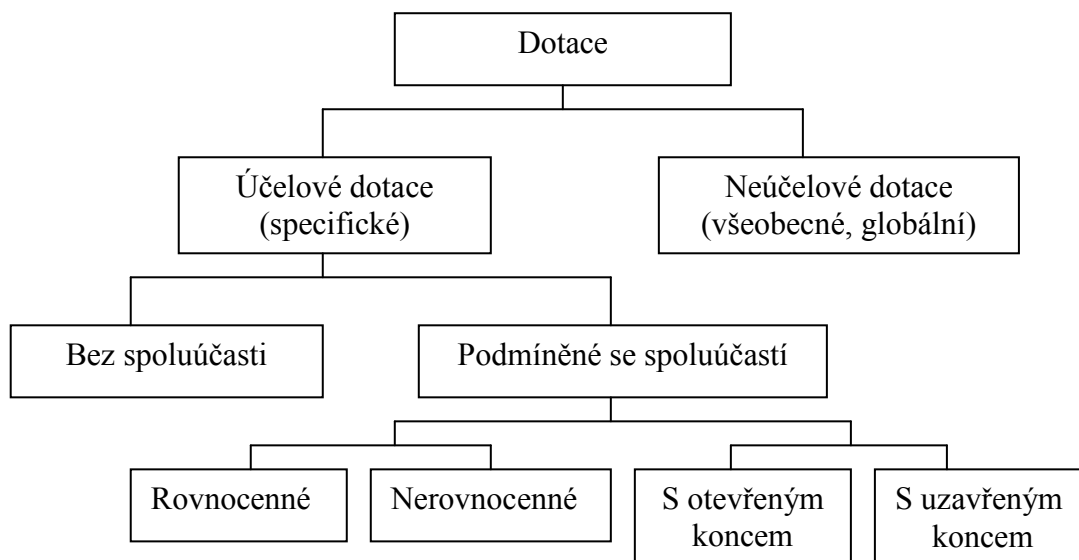
1.2 Zájmová samospráva

Právo na samostatné rozhodování o vlastních záležitostech může být svěřeno i subjektům, které spojuje určitý společný zájem. V takovém případě se jedná o zájmovou či profesní samosprávu. Např. Česká advokátní komora, Notářská komora České republiky, Česká lékařská komora, Česká lékárnická komora či Česká stomatologická komora. Za zájmovou samosprávou je třeba považovat i školní samosprávu, jejímž prostřednictvím se na řízení školy podílejí žáci a jejich rodiče. [42]

2 Dotace

Pojmem dotace se rozumí poskytnutí určitého množství finančních prostředků, nejčastěji ze strany státu nebo územněsprávního celku nějakému subjektu v zájmu snížení ceny určitého statku, jehož poskytování je ve „veřejném zájmu“ [41]. Dotace jsou většinou poskytovány z rozpočtu vyšší vládní úrovně nižším úrovním, protože územní samospráva není finančně soběstačná [33]. Příjmy v podobě dotace ze státního rozpočtu a státních fondů tvoří důležitou část příjmů obecního i krajského rozpočtu. Dotace mají vliv na chování těch, kteří je dostávají, a proto je třeba hledat jejich optimální výši [13].

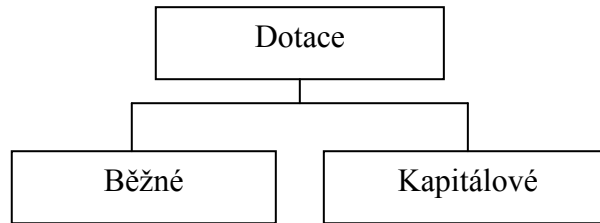
Přerozdělovací procesy se uskutečňují především ve formě nenávratných dotací. Omezeně se využívá návratných (většinou bezúročných) finančních výpomocí jako formy návratného přerozdělování [30]. Rozdělení dotací je znázorněno na obr. 2.

Obr. 2 Typy dotací, zdroj [33]

Dotace jsou poskytovány na financování běžných, pravidelně se opakujících (neinvestičních) potřeb v rozpočtovém období, tzn. běžné dotace, a kapitálových, tj. jednorázových, pravidelně se neopakujících (investičních) dlouhodobých potřeb, tzn. kapitálové dotace viz obr. 3 [30, 31, 32].

Obr. 3 Rozdělení dotací, zdroj [33]

Jiným kritériem rozdělení dotací je způsob, jakým je obce či kraje získávají. Pokud je na dotace automaticky nárok a dostávají se pravidelně aniž by se o ně muselo žádat, hovoříme o nárokových dotacích. V případě, že se musí o dotaci žádat, musí žadatel splnit určitá kritéria a nemá na ně automatický nárok – jedná se o dotaci nenárokovou. Jelikož je rozsah dotačních programů omezen, nelze předpokládat, že každá žádost o dotaci bude uspokojena. [33]

2.1 Účelové dotace

Účelové dotace jsou vždy poskytovány na určitý účel. Míra účelovosti může být u jednotlivých druhů dotací různá. Poskytnutí účelové dotace je vázáno na splnění podmínek použití. Proto nesprávně použitá, popř. nevyužitá část účelové dotace se zpravidla vrací do státního rozpočtu (resp. do toho rozpočtu, popř. státního mimorozpočtového fondu, který účelovou dotaci poskytl). [31]

Ze strany poskytovatele (např. státního rozpočtu) může být poskytnutí účelové dotace podmíněno spoluúčastí, tj. využitím i vlastních zdrojů financování na pořízení investice v obci či kraji. Buď je stanoven rovnocenný podíl, kterým se územní samospráva musí podílet na financování investice z vlastních příjmů, nebo je stanoven různým procentem [30]. Dotace se spoluúčastí nutí územní samosprávu k větší odpovědnosti za její výdajové programy, k zvyšování vlastních příjmů. Tyto dotace zvýhodňují lokality, které jsou bohatší a nemají velké problémy se shromažďováním zdrojů, tj. neřeší problém nedostatečné fiskální kapacity. Dotace bez spoluúčasti jsou dotace, které představují fixní částku, kterou vyšší vládní úroveň poskytne nižší vládní úrovni na předem určené statky a služby. Nebere se ohled na to, jestli příjemce dotace vynakládá ještě své finanční prostředky na danou službu. Výška dotace se vypočítá podle parametrů souvisejících se službou nebo statkem, na které se poskytuje. Tímto způsobem lze zabezpečit minimální standard služeb v celém státě. [33]

Někdy se lze setkat i s označením dotace s otevřeným nebo uzavřeným koncem. Otevřené dotace (s otevřeným koncem), kdy výška dotace závisí pouze na činnosti obce, či kraje (např. na daňovém úsilí – zvyšování příjmů z místních daní). Dotace uzavřené (s uzavřeným koncem), tj. stanoví se strop výšky dotace – maximální suma příspěvku. Tento

způsob se vzhledem k rozpočtovému omezení používá ve většině zemí. Pokud však uvedené dotace znamenají výrazný přesun zdrojů, mohou vést k neefektivnosti.

Účelové dotace jsou poskytovány obcím a krajům nejčastěji na financování vzdělání, na zlepšení bydlení, výstavbu komunálních bytů, na údržbu komunikací, na záchrannou službu, na zabezpečení municipální policie a hasičů apod.

Pro objektivní posouzení výše běžných účelových dotací potřebných na financování běžných potřeb souvisejících se zajišťováním vybraných druhů veřejných statků a služeb se většinou využívají předem uzákoněná kritéria (ukazatele) rozdělování, která se odlišují podle druhů veřejných statků a služeb [30].

2.2 Neúčelové dotace

Neúčelové³ (všeobecné, globální) dotace jsou nepodmíněné, tzn. jejich poskytování není vázáno na předem vymezený účel a na předem vymezené podmínky. Neúčelové dotace mohou obce a kraje používat podle svého vlastního uvážení, jako kdyby to byly jejich vlastní příjmy. Neúčelové dotace posilují pravomoc a odpovědnost orgánů územní samosprávy za jejich hospodaření. Problémem však může být neodborné rozhodování, jehož výsledkem se může stát neefektivní použití dotace. Vyšší vládní úroveň ztrácí do určité míry detailní kontrolu nad použitím těchto finančních prostředků. [13, 30, 32] Neúčelové dotace vyžadují propracovaný, transparentní a stabilní systém kritérií pro přidělování dotací [33]. Kritéria rozdělování neúčelových dotací nejsou jednotná. Ve většině zemí se používá kombinace několika kritérií, která mají různou váhu. Kritérium s nejvyšší vahou je nejčastěji počet obyvatel. Ve svém souhrnu mohou objektivněji posoudit zvláštnosti potřeb jednotlivých příjemců dotace a spravedlivěji rozdělit veřejné příjmy, dostupné pro přerozdělování. [31]

Obce a kraje získávají většinu dotací schválených v rozpočtovém zákoně i tehdy, jestliže překročí plnění vlastních příjmů svého rozpočtu nebo neuskuteční některé výdaje. Ušetřená neúčelová dotace nepropadá. Pro státní rozpočet však může být problémem poskytování těchto dotací tehdy, když během roku vzniknou problémy s plněním příjmů státního rozpočtu, zejména daňových.

Poskytování neúčelových dotací do rozpočtů obcí a krajů však s sebou nese nebezpečí, že orgány obcí, krajů tyto finanční prostředky použijí podle svého vlastního uvážení na financování některých lokálních a regionálních veřejných statků a přitom úmyslně či neúmyslně opominou zajišťování jiných veřejných statků. V delším období to může vést i k vážnému zanedbání některých služeb a v budoucnu pak k mnohem vyšším nákladům na

---

³ Tento charakter dotací měly do konce r. 2000 v ČR tzv. územně vyrovnávací dotace [32].

financování zanedbaných služeb, zejména údržby komunikací, údržby vodovodů, kanalizací, údržby komunálního bytového fondu, údržby vozového parku městské hromadné dopravy apod. [13, 30, 31, 32]

2.3 Dotační systém v rámci územní samosprávy

Decentralizace kompetencí a odpovědností na územní samosprávu se dá označit za trend posledních let. Snaha o demokratizaci rozhodování ve veřejném sektoru a o zvýšení občanské kontroly nad veřejnými výdaji.

Mezi státním rozpočtem a rozpočty nižších vládních úrovní, zejména rozpočty územní samosprávy, dochází k přerozdělovacím procesům, kde nástrojem přerozdělování jsou dotace. Podstata peněžních transferů, nejčastěji dotací:

- příjmová základna je na území určitého státu nerovnoměrně rozložena,
- za místní daně bývají určeny daně s nižší výnosností,
- kraje, města či obce mají specifické potřeby,
- respektování externalit mezi jednotlivými samosprávnými jednotkami.

Argumentem ve prospěch poskytování dotací, se kterým se můžeme setkat, je i požadavek určitého vlivu a kontroly hospodaření územní samosprávy ze strany ústřední vlády, právě prostřednictvím dotací. Čím je větší podíl dotací, zejména účelových, na celkových příjmech územních rozpočtů, tím se zvyšuje kontrola ze strany ústřední vlády. [29, 30, 33]

Dotace jsou poskytovány převážně z rozpočtu vyšší vládní úrovně do rozpočtu nižší vládní úrovně. Systém dotačních vazeb mezi ústřední vládou a územní samosprávou, resp. uvnitř územní samosprávy, by měl co nejvíce respektovat:

- nezávislost v rozhodování o použití dotace,
- příjmovou dostatečnost,
- spravedlnost rozdělování,
- stabilitu pro střednědobé plánování,
- ekonomickou efektivnost, neutrálnost v ovlivňování příjemců,
- jednoduchost administrace,
- motivaci k dobrému hospodaření
- využívání i cílených dotací - grantů.

Problémem dotačních systémů je zpravidla najít vhodná (a spravedlivá) kritéria pro poskytování dotací mezi obce a kraje a zpravidla i náročná administrativa. [29, 30]

Pro hospodaření obcí a krajů je důležitý způsob převádění dotací do územních rozpočtů, který upravují rozpočtová pravidla. Jedná se o tři základní typy finančních vztahů [32]:

- přímé finanční vztahy mezi státním rozpočtem, resp. příslušnou resortní kapitolou státního rozpočtu (poskytovatele) a kapitolou Všeobecná pokladní správa (VPS) a příjemcem dotace – obcí či krajem. Stejný charakter vztahů mají i finanční vztahy mezi státními fondy a rozpočty územní samosprávy. Jedná se o dotace, případně i návratné finanční výpomoci,
- zprostředkované finanční vztahy, které jsou ze státního rozpočtu, resp. resortních kapitol státního rozpočtu poskytovány do rozpočtů obcí prostřednictvím rozpočtu příslušného kraje,
- vztahy programového financování, kterými jsou poskytovány finanční prostředky od správců programů do příslušných územních rozpočtů jako účastníků cílených programů na financování investic. Jedná se v podstatě o kapitálové (investiční) dotace.

Ve finančním hospodaření územních samosprávných celků došlo v roce 2007 k několika významným změnám z hlediska objemu a struktury poskytovaných dotací. Jedná se především o změny vyplývající z nově přijatých zákonů v sociální oblasti, dále pak z novel právních předpisů, které nabyly účinnosti během roku 2006, avšak plněji se do hospodaření územních samosprávných celků promítaly až v roce 2007.

Rozpočty územních samosprávných celků byly pro rok 2007 koncipovány jako rozpočty schodkové. V souladu se zákonem⁴ o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, musí být schodek uhrazen buď finančními prostředky z minulých let nebo smluvně zabezpečenou půjčkou, úvěrem, návratnou finanční výpomocí nebo výnosem z prodeje vlastních dluhopisů. Rozhodnutí o tom, který z těchto zdrojů bude použit, je v pravomoci zastupitelstev krajů a obcí. [14]

---

⁴ Zákon č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů ve znění pozdějších předpisů.

3 Rozhodování

S rozhodovací činností, rozhodováním, se setkáváme na každém kroku a ve všech oblastech a rovinách života, ať už jednotlivce, společnosti nebo přírody [36]. Specifické postavení v rozhodovacím procesu mají informace. Významnou roli v rozhodování v posledních letech má také využití informačních, výpočetních a telekomunikačních technologií a podpůrných rozhodovacích systémů. [10]

Rozhodování lze charakterizovat jako tok aktivit, které směřují k realizaci rozhodovacího cíle. V cíli je koncentrována představa rozhodování, přičemž cesty k dosažení cíle jsou alternativní. Rozhodování je totiž alternativním procesem, kdy zpracováváme jednotlivé varianty řešení problému.⁵ Protože rozhodování je volbou, vybíráme v něm minimálně mezi dvěma variantami. [17]

Významným pojmem v problematice rozhodování je **rozhodovací proces**. Základními prvky rozhodovacího procesu jsou [8]:

- cíl rozhodování,
- kritéria hodnocení,
- subjekt a objekt rozhodování,
- varianty rozhodování,
- stavy světa.

Cílem rozhodování chápeme určitý stav, kterého má být řešením rozhodovacího problému dosaženo. Kritéria hodnocení představují hlediska zvolená rozhodovatelem, která slouží k posouzení výhodnosti jednotlivých variant rozhodování z hlediska dosažení, resp. stupně plnění dílčích cílů řešeného rozhodovacího problému. Zpravidla se odvozují od stanovených cílů řešení, a je mezi nimi těsný vztah. [8] Určujícím prvkem rozhodovací činnosti je rozhodovací subjekt. Ten je nositelem rozhodnutí, jak bude daná varianta realizována. Objekt rozhodování je všechno to, na co je při projekční činnosti zaměřena cílevědomá činnost subjektu rozhodování. V rozhodovacím procesu se můžou objevit i tzv. skrytí hráči. Jsou to všichni ti činitelé rozhodovacího procesu, kteří nějakým způsobem zasahují do rozhodovacího procesu a ovlivňují jeho výsledek. Často jsou to na první pohled skryté osoby, jejichž „příhrávky“ a „fauly“ mohou v konečném důsledku podstatně ovlivnit

---

⁵ Ekonomická teorie akceptuje, že jednotlivci mají své vlastní zájmy. Zároveň politická ekonomie hledá takový institucionální mechanismus, který by usměrňoval zájmy jednotlivců tak, aby byl naplněn veřejný zájem. To se děje právě v rámci činností institucí veřejného sektoru.

konečný výsledek rozhodovacího procesu. [17] Varianta rozhodování úzce souvisí s objektem rozhodování. Představuje jeden z možných způsobů jednání rozhodovatele, který má vést ke splnění stanovených cílů. Stav světa chápeme jako budoucí vzájemně se vylučující situace, které mohou po realizaci varianty rozhodování nastat a které ovlivňují důsledky této varianty vzhledem k některým kritériím hodnocení. [8]

Rozhodování se zpravidla nerealizuje jedním úkonem v jednom okamžiku, ale naopak představuje řetězec určitých úkonů řazených za sebou s určitou logickou posloupností.

Struktura rozhodovacího procesu [36]:

- výchozí situace (současný stav rozhodujícího subjektu a jeho prostředí),
- stanovení cílů,
- definice problému,
- stanovení variant k dosažení cíle,
- zhodnocení variant z hlediska existujících omezení a možných důsledků,
- výběr jedné z variant (tj. rozhodnutí),
- provedení rozhodnutí (tj. realizace vybrané varianty),
- kontrola.

Simon (1977) uvádí méně podrobnou dekompozici rozhodovacího procesu, který podle něho zahrnuje tři důležité fáze: porozumění problému, návrh a výběr. Později přidal další fázi, realizace. Kontrola může být považována za pátou fázi jako forma zpětné vazby. Model podle Simona je velmi stručný a přesto kompletně charakterizuje racionální rozhodování. První fáze (porozumění problému) zahrnuje několik aktivit zaměřených na poznávání rozhodovacího problému, stanovení jejich příčin a zjišťování podmínek vyvolávajících nutnost rozhodovat. Druhá fáze (návrh) obsahuje porozumění problému a testování proveditelnosti řešení. Model rozhodovacího problému je konstruován, testován a potvrzen. Třetí fáze (výběr) je kritická fáze rozhodování. Je první fází, která dělá skutečné rozhodnutí. Hranice mezi návrhem a výběrem je často nejasná, protože určité aktivity mohou být provedeny během obou těchto fází a protože výběr se může zpětně vrátit do návrhu. Čtvrtá fáze (realizace) představuje praktickou implementaci rozhodnutí. Pátá fáze (kontrola) je orientována na hodnocení skutečně dosažených výsledků. Je posuzována vzhledem k předem stanoveným cílům. Výsledky této etapy mohou pak iniciovat nový rozhodovací proces. [39]

Při definování problému se setkáváme s rámcovými podmínkami. Rámcové podmínky lze z hlediska jejich podstaty rozdělit na podmínky subjektivní a objektivní. K subjektivním podmínkám patří všechny ty předpoklady, které jsou spjaty se subjektivními faktory

rozhodovací činnosti (s rozhodovateli, vykonavateli rozhodnutí, cílovými skupinami, skrytými hráči), přičemž na jejich subjektivních kvalitách (odborné připravenosti, manažerské způsobilosti, mravních kvalitách, zkušenostech apod.) v podstatné míře závisí výsledek rozhodovací činnosti. K objektivním podmínkám patří všechny okolní vlivy, které jsou nezávislé na subjektivních činitelích rozhodovacího procesu. Nedají se proto bezprostředně ovlivnit. Patří k nim např. existující legislativní prostředí, rozpočtové omezení apod. [17]

3.1 Racionální rozhodování

V běžném životě se rozhoduje víceméně intuitivně na základě zkušeností, takže o procesu rozhodování se moc nepřemýšlí. V takovém případě se jedná o rozhodování iracionální. Rozhodování institucionální je však spojeno s větší zodpovědností, a vyžaduje tudíž hlubší pochopení toho, jak se člověk rozhoduje. V profesionálním rozhodování je důležitá míra racionality obsažené v rozhodnutí. Obecně řečeno, racionalita, respektive racionální jednání a rozhodování, znamená zaměření na dosažení určitého cíle spojeného s nějakým užitekem a znamená také uvědomělé konání vycházející z posuzování okolí i důsledků zamýšleného jednání. Cílem racionálního rozhodování je dosažení optimálního rozhodnutí. To však závisí na důležitosti problému, dostupném čase, nákladech variant, osobních hodnotách a na znalostech. [16]

U racionálního rozhodování můžeme konstatovat, že jeho základ tvoří [11]:

- výběr z možností (variant), které máme k dispozici a jsou reálně dosažitelné,
- stanovení hledisek (kritérií), podle kterých je možné varianty posoudit. Pro kvalitu rozhodnutí je důležité nejen nalézt jejich přiměřený počet, ale zároveň posoudit jejich význam a určit (v matematickém vyjádření) jejich váhu.

3.2 Klasifikace rozhodovacích procesů

Členění rozhodovacích procesů resp. problémů na dobře a špatně strukturované z hlediska jejich složitosti a možnosti algoritmizace představuje jednu ze základních klasifikací.

- Dobře strukturované rozhodovací problémy – řeší se zpravidla opakovaně a existují pro ně rutinní postupy řešení.
- Špatně strukturované rozhodovací problémy – svým charakterem jsou vždy do určité míry nové a neopakovatelné. Řešení těchto problémů vždy vyžaduje tvůrčí přístup, využití rozsáhlých znalostí, zkušeností a intuice, přičemž zde neexistují standardní procedury jejich řešení.

Jen málo problémů je výhradně dobře nebo špatně strukturovaných, ale většina z nich představuje spíše kombinace obou těchto typů, často ovšem s převahou rysů buď dobře nebo špatně strukturovaných problémů. [7, 8]

Dalším klasifikačním hlediskem je informace o stavech světa a důsledcích variant vzhledem k jednotlivým kritériím hodnocení. Rozlišujeme rozhodování [7, 8]:

- za jistoty – o tomto rozhodování mluvíme v případě úplné informace, tzn. že rozhodovatel ví s jistotou, který stav světa nastane a jaké budou důsledky variant. Je tedy schopen zvolit tu variantu, která nejlépe splňuje stanovená kritéria,
- za rizika – nastává pokud rozhodovatel zná možné budoucí situace (stavy světa), které mohou nastat, a tím i důsledky variant při těchto stavech světa, a současně zná i pravděpodobnosti těchto stavů,
- za nejistoty⁶ - nastává pokud rozhodovateli nejsou známy pravděpodobnosti jednotlivých stavů světa.

Dále lze rozhodovací procesy třídit [7, 8]:

- v závislosti na povaze subjektu rozhodování (procesy s individuálním subjektem rozhodování - individuální rozhodování X procesy s kolektivním subjektem rozhodování - kolektivní, resp. skupinové rozhodování),
- z hlediska faktoru času (procesy statické X procesy dynamické),
- podle počtu kritérií (procesy s jediným kritériem hodnocení - jednokriteriální rozhodování X procesy s větším počtem kritérií - vícekriteriální rozhodování),
- podle řídicí úrovně (strategické – koncepční X taktické X operativní).

3.3 Rozhodovací procesy ve veřejné správě

V rozhodování lze spatřovat jádro činnosti veřejné správy, kterým se veřejná správa projevuje navenek, které přibližuje a charakterizuje činnostní, aktivní stránku veřejné správy jako specifického systému podílejícího se na procesu společenského řízení.

Rozhodování ve veřejné správě významně determinuje subjektivní faktor lidského činitele. Rozhodování ve veřejné správě může být do značné míry ovlivňováno mírou souladnosti zájmů veřejných, nebo jiných obecných, které mají být respektovány nebo jsou cílem takového rozhodování, se zájmy osob či skupin, podílejících se na rozhodování.

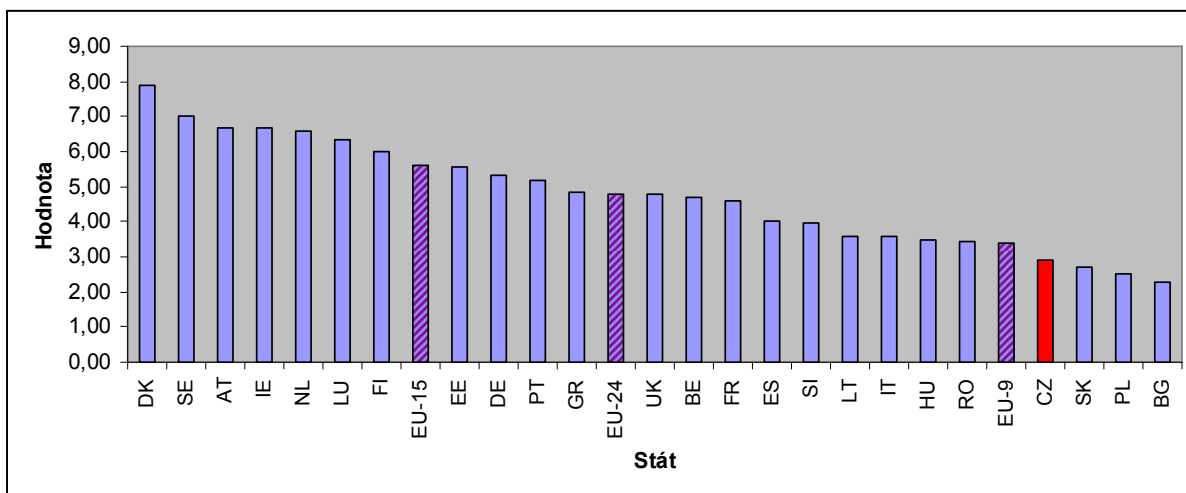
⁶ Terminologie není jednotná a někteří autoři používají k označení rozhodování za nejistoty termín rozhodování za neurčitosti.

S ohledem na skutečnost, že na rozhodování veřejné správy je kladen požadavek objektivit a respektování stanovených cílů a úkolů, měly by vždy existovat dostatečné mechanismy proti nežádoucímu subjektivismu v rozhodování, ať už preventivní, průběžné nebo následné. Rozhodování by mělo sloužit za všech okolností veřejnému zájmu a plnění veřejných úkolů a naplňovat obecné požadavky, které jsou na veřejnou správu kladeny.

Objektivnost jak rozhodování, tak i rozhodnutí předpokládá schopnost rozhodovatele posuzovat projednávanou záležitost nezaujatě, nestranně, dávat přednost zájmům veřejným, resp. obecným před zájmy osobními (nemusí to být vždy jen zájmy vlastní), schopnost chovat se racionálně a nepodléhat emocím. V této souvislosti se naskýtá jako významné, i když v souvislostech s rozhodováním veřejné správy dosud nepřiliš propracované téma spravedlnosti při rozhodování, resp. spravedlivého rozhodování. [36]

Dobře fungující a spolehlivá veřejná správa je nezbytným faktorem ekonomického růstu. Důležitost otevřené a transparentní správy věcí veřejných je univerzálně přijímána a považována za nezbytnou součást demokracie.

Obr. 4 Transparentnost rozhodování vlády v roce 2007⁷, zdroj: upraveno podle [40]

Z obr. 4 je patrné velmi podprůměrné umístění ČR (čtvrté od konce před Bulharskem, Polskem a Slovenskem) z hlediska transparentnosti rozhodování vlády. Česká veřejná správa je tak kritizována za uzavřenost jak ze strany občanských organizací (zejména ekologických), tak ze strany podnikatelů. Vzhledem k tomu, že zájmy těchto dvou stran stojí v jiných otázkách často spíše proti sobě, nutí tato shoda k zaměření zvláštní pozornosti a úsilí k prosazení větší otevřenosti při rozhodování o veřejných záležitostech.

⁷ Hodnota: 0 (vláda neoznamuje jasně své záměry veřejnosti) až 10 (vláda vždy jasně o svých záměrech informuje).

Netransparentní, neefektivní, nepředvídatelné a přeregulované prostředí veřejné správy je živnou půdou pro korupci a naopak. Korupční prostředí snižuje důvěryhodnost země, snižuje efektivnost využití zdrojů a tím i ekonomickou výkonnost. [38]

Z tab. 1 můžeme sledovat vývoj transparentnosti v ČR od roku 2001 do roku 2007.

Tab. 1 Transparentnost, zdroj [40]

	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
DK	5,58	7,69	7,03	7,63	7,42	8,29	7,90
SE	4,61	6,49	6,07	6,21	4,90	5,76	7,01
AT	6,24	6,50	6,10	6,41	5,96	6,83	6,67
IE	6,69	6,19	5,78	5,47	5,94	6,43	6,67
NL	6,92	6,88	4,84	5,49	5,91	5,89	6,58
LU	7,05	6,93	6,74	6,28	5,75	5,77	6,36
FI	7,25	8,11	8,05	7,66	7,77	7,82	6,00
EU-15	5,61	5,76	5,52	5,36	5,04	5,37	5,62
EE	5,40	5,49	6,00	5,96	5,82	6,00	5,57
DE	5,69	5,84	4,02	4,16	4,33	4,99	5,33
PT	3,74	3,07	5,61	5,09	3,55	4,44	5,18
GR	4,68	3,81	3,35	3,45	4,25	4,65	4,84
EU-24	5,24	5,28	5,25	4,94	4,74	5,04	4,78
UK	5,26	5,58	5,23	4,70	3,81	4,36	4,77
BE	5,55	4,54	4,90	4,14	4,10	4,16	4,71
FR	4,91	4,37	5,76	4,78	4,43	4,73	4,62
ES	6,00	5,94	5,66	5,88	4,10	3,62	4,03
SI	3,60	3,78	4,26	3,70	3,71	4,34	3,98
LT	..	..	..	..	..	..	3,59
IT	4,00	4,44	3,72	3,05	3,34	2,87	3,56
HU	4,67	3,41	4,97	3,50	4,14	3,84	3,48
RO	..	..	..	..	..	..	3,43
EU-9	4,32	4,10	4,58	3,88	4,01	4,20	3,38
CZ	3,66	4,40	4,33	3,60	2,59	4,40	2,90
SK	5,39	4,29	5,05	4,28	5,57	4,71	2,71
PL	3,23	3,20	2,84	2,21	2,24	1,89	2,51
BG	..	..	..	..	..	..	2,29

Poznámka: 0 = vláda neoznamuje jasně své záměry veřejnosti, 10 = vláda vždy jasně o svých záměrech informuje. Pramen: IMD (2001–2006).

4 Rozhodování o přidělování dotací

V této části jsem se rozhodla zhodnotit rozhodování o přidělování **grantů a ostatních účelových dotací v Pardubickém kraji**, které může napomoci rozhodovacím subjektům k ulehčení práce a ke zvýšení transparentnosti jejich rozhodování.

Pardubický kraj (Pk) se sídlem v Pardubicích je vymezen územím okresů Chrudim, Pardubice, Svitavy a Ústí nad Orlicí. Pk má rozlohou 4 519 km², žije v něm přes 505 tisíc obyvatel a průměrná hustota je 112 obyvatel na 1 km². V kraji je 451 obcí, z toho 15 obcí s rozšířenou působností a 26 obcí s pověřeným obecním úřadem. Z celkového počtu obcí je 34 měst. [20]

Možnosti pro obce a kraje nabízejí jak dotační tituly a programy financované ze státního rozpočtu a z rozpočtu jednotlivých ministerstev (rozvojové programy Ministerstva pro místní rozvoj, programy Ministerstva životního prostředí a Ministerstva zemědělství atd.), tak i programy administrující finanční pomoc z evropských fondů. [2]

Obce mohou navíc získat dotace od krajů, a to jak v rámci samostatné působnosti kraje, tak přerozdělením některých typů dotací, jež kraje získaly ze státního rozpočtu [33].

4.1 Krajské granty

Se sběrem dat jsem začala na webových stránkách Pk⁸, kde se nachází odkaz na seznam grantových programů. Po detailnějším prostudování jsem se zaměřila na Odbor strategického rozvoje kraje (OSRK) a další data a informace jsem získala od vedoucího oddělení regionálního rozvoje a cestovního ruchu, avšak ne všechna data byla plně přístupná.

Granty jsou finanční prostředky poskytované jako účelové dotace z rozpočtu Pk. Granty se poskytují na základě jednotlivých programů, které vyhláší Rada Pk (RPk). Věcnou a finanční náplň jednotlivých programů navrhuji příslušné odbory krajského úřadu v rámci rozpočtového procesu. [27]

Grantové programy Pk vycházejí z:

- potřeb regionů a příslušných subjektů, které se zde nalézají,
- možných legislativních úprav a omezení,
- rozpočtových možností Pk v rámci daného kalendářního roku.

Grantové programy Pk by se tématicky neměly překrývat.

---

⁸ www.pardubickykraj.cz

Celkový přehled o počtu jednotlivých programů a finančních částek rozdělených v roce 2007 poskytuje tab. 2. Některé grantové programy jsou členěny dále do podprogramů a témat.

Tab. 2 Grantové programy a vynaložené finanční zdroje v r. 2007, zdroj [37]

Název odboru	Počet programů	Částka v roce 2007 (tis. Kč)
Odbor školství, mládeže a tělovýchovy	8	7 500
Odbor kancelář hejtmána	1	800
Odbor sociálních věcí	4	16 600
Odbor zdravotnictví	2	2 200
Odbor životního prostředí a zemědělství	2	1 632
Odbor strategického rozvoje kraje	5	9 521
Odbor kultury a památkové péče	5	16 536
Celkem	27	54 789

Aktuální informace o grantových programech Pk lze najít na jeho webových stránkách. Přehled grantových programů probíhajících v roce 2007 je uveden v příloze č. 1.

Administrace grantových programů Pk je vedena se snahou o jejich jednoduchost a transparentnost. Proto byly vytvořeny (a jsou stále aktualizovány) tzv. Zásady pro poskytování grantů z rozpočtu Pk (zásady), které obsahují základní pravidla platná, jak pro vyhlášovatele daného programu, tak i pro žadatele. Mimo jejich konkrétního textu obsahují i vzor smlouvy o poskytnutí grantu, vyúčtování grantu a formulář ohledně poskytování informací k pravidlu de minimis⁹. Tyto dokumenty sice mohou být dle potřeb jednotlivých vyhlášovatelů programů modifikovány, děje se tak však pouze v dílčích částech. Koordinační rolí ve vztahu k aktualizaci zásad byl pověřen OSRK, se kterým mají jednotlivé odbory krajského úřadu povinnost konzultovat své připravované grantové programy. Stejně tak, jako zaměření grantových programů, i text zásad je v poslední době relativně stabilní.

Zásady jsou určitá doporučení a poznatky, které je nutné, nebo by bylo vhodné respektovat nebo využívat při rozhodovací činnosti realizované subjekty vykonávajícími

⁹ De minimis představuje takovou podporu, která nesmí spolu s ostatními podporami „de minimis“ poskytnutými jednomu příjemci za dobu předchozích tří let přesáhnout výši odpovídající částce 200 000 EUR. Tento finanční strop platí bez ohledu na formu či účel podpory de minimis poskytnuté v předchozím tříletém období. [3]

veřejnou správu. Problematika zásad rozhodování nevyhnutelně úzce souvisí s omezeními rozhodovací činnosti [36].

4.1.1 Průběh poskytování grantu

Ke každému programu si žadatel může na stránkách Pk stáhnout soubor obsahující popis zaměření programu neboli jeho cíl, seznam vhodných žadatelů, kritéria přidělení dotace, maximální výše dotace v absolutní hodnotě a maximální procentní výše dotace. U některých programů je stanovena i minimální výše dotace.

Grantové programy na daný rok se vyhláší nejprve v září předchozího roku. Žadatel ve stanovené lhůtě vyplní žádost, kterou je nutno podat na příslušném formuláři. Důležitou součástí podání žádosti je přiložení povinných příloh uvedených v příloze č. 3.

O poskytnutí grantu rozhoduje podle zákona o krajích RPK, případně Zastupitelstvo Pk (ZPk) na základě doporučení komise ustavené RPK. Vždy by mělo převažovat prosazování zájmů veřejných nad zájmy vlastními, nejsou-li s předchozími v souladu. Člena ZPk zavazuje ke splnění této podmínky slib, který skládá na svém prvním zasedání. Řídí se svým přesvědčením o tom, co bude pro kraj nejprospěšnější.

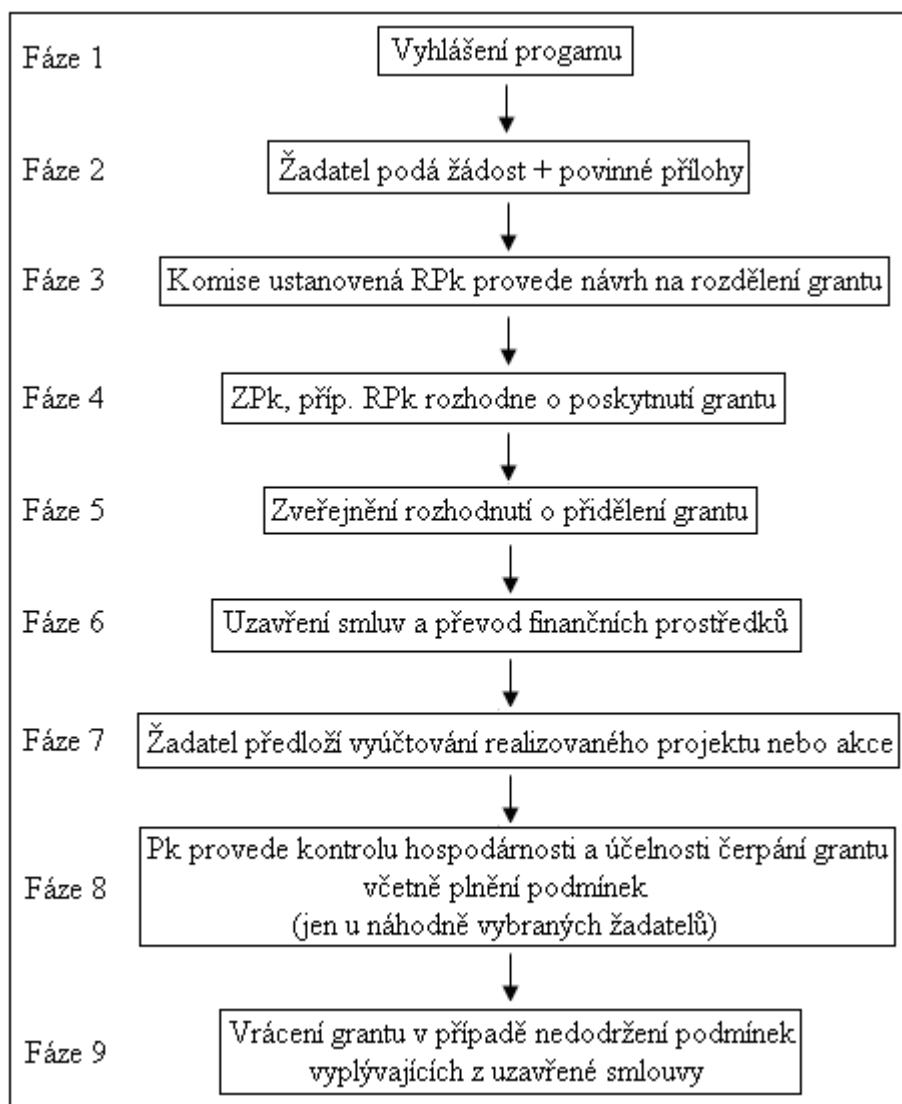
Podkladem pro rozhodnutí o poskytnutí grantu je doporučení ve formě výsledku výběrového grantového řízení, jehož specifické podmínky a způsob provedení jsou stanoveny orgány kraje při vyhlášení programu. V tomto řízení vždy musí být hodnoceno, zda jednotlivé projekty splňují formální a obsahové podmínky programu, realizují cíle a opatření Programu rozvoje Pk, zahrnují další aktivity podporované Pk.

Rozhodnutí o přidělení grantu je vždy zveřejněno do 15 dnů ode dne schválení v ZPk na úřední desce krajského úřadu a na webových stránkách úřadu. [27] Na základě písemné smlouvy je grant poskytnut formou převodu finančních prostředků na účet žadatele. [22]

Příjemce grantu je povinen předložit Pk fotokopie dokladů v rámci vyúčtování. Poskytovatel je oprávněn ve smyslu zákona č. 320/2001 Sb. kontrolou ověřovat hospodárnost a účelnost čerpání grantu včetně plnění podmínek této smlouvy. Ke kontrole je příjemce povinen předložit kontrolnímu orgánu kraje veškeré účetní doklady související s čerpáním grantu. Kontrolním orgánem kraje je příslušný odvětvový odbor krajského úřadu nebo další osoby určené pověřením.

Nedodrží-li příjemce povinnosti vyplývající mu z uzavřené smlouvy, je poskytovatel oprávněn od této smlouvy odstoupit a požadovat neprodlené vrácení poskytnutého grantu. V případě odstoupení od smlouvy je příjemce povinen do 15 dnů poskytnutý grant vrátit. [27]

Jednotlivé fáze poskytování grantů jsou znázorněny na obr. 5.

Obr. 5 Fáze poskytování grantu, zdroj: autorka

4.1.2 Praktická ukázka rozhodování o přidělování krajských grantů

Jako příklad pro názornou ukázkou rozhodování o přidělení dotace jsem vybrala program č. 5 z OSRK: **Podpora realizace rozvojových projektů v problémových mikroregionech Pardubického kraje.**

Cílem programu je podpořit snížení všeobecných disparit v rozvoji jednotlivých mikroregionů kraje. Program je zaměřen na vytváření příznivých podmínek pro podnikání a zvýšení zaměstnanosti formou budování infrastruktury, jejíž využití přímo povede k rozvoji podnikání.

Finanční příspěvek může být použit na pořízení dlouhodobého hmotného či nehmotného majetku, rekonstrukci a modernizaci dlouhodobého hmotného majetku.

Jedná se o [22]:

- rekonstrukce či modernizace stávajících objektů a jejich následné využití pro podnikatelské účely,
- výstavby objektů a jejich následné využití pro podnikatelské účely,
- výstavby a rekonstrukce technické infrastruktury s převažujícími užitky pro sektor podnikání a následné využití zainvestovaných ploch pro podnikatelské účely,
- zřízení prostor pro drobné živnostenské podnikání a další služby obyvatelům.

Umístění projektu je omezeno na území obcí Pk spadajících do vymezených regionů pro soustředěnou podporu ze strany kraje v rámci Programu rozvoje Pk.

Minimální výše podpory na jednu žádost je 20 tis. Kč a maximální výše podpory na jednu žádost může dosáhnout 1 mil. Kč. Podpora může dosáhnout maximálně 50 % z celkových přijatelných nákladů projektu.

Žadatelem mohou být pouze obce a svazky obcí, právnické osoby v nichž mají obce výrazně majoritní vlastnický podíl (majetková účast obcí minimálně 2/3). V rámci jednoho kola tohoto grantového programu může žadatel získat podporu i na více projektů (musí však uvést prioritu jednotlivých žádostí, přednostně tedy žadatel získá dotaci na žádost, která má prioritu 1). Vzor žádosti je uveden v příloze č. 2. Příjemce grantu smí na daný projekt získat další dotace z jiného zdroje EU nebo ČR. Celkový součet obdržených dotací však nesmí přesáhnout 100 % celkových přijatelných nákladů projektu.

O poskytnutí grantu v tomto případě rozhoduje ZPk na základě návrhu RPk, která ho vyhotoví podle doporučení komise ustavené RPk. Informace o výsledku je podána pouze žadatelům, kterým byla dotace přiznána. [22]

Případné nevyčerpané prostředky se ke dni vyúčtování vrací na účet poskytovatele.

Jak již bylo uvedeno v podkapitole 4.1.1, poskytovatel je oprávněn provádět kontrolu hospodárnosti a účelnosti grantu včetně plnění podmínek smlouvy. Při nedodržení podmínek může poskytovatel odstoupit od smlouvy a příjemce je povinen do 15 dnů poskytnutý grant vrátit. [27]

4.1.2.1 Kritéria hodnocení

Kritéria by měla být snadno zjištělná v daném čase, měla by být objektivně vyjádřitelná v lehce měřitelných jednotkách bez potřeby dalšího upravování, neměla by být citlivá na vliv municipální či regionální politiky, neměla by být příliš závislá na cyklických změnách (na hospodářském cyklu), měla by zohledňovat objektivní změny v čase, kritéria by měla být v určitém časovém období neměnná při respektování předchozího požadavku, neměla by být

příliš detailní, aby soubor kritérií nebyl příliš rozsáhlý, obtížně kontrolovatelný, protože by kritéria měla být spojena s co nejnižšími administrativními náklady [13, 31, 33].

Kritéria stanovená pro **podporu realizace rozvojových projektů v problémových mikroregionech Pk** se dělí na základní (Ta musí být všechna dodržena. Při nedodržení některého z těchto kritérií, není projekt k dalšímu hodnocení přiřazen a žadatel dotaci nedostane. Výjimkou je kritérium týkající se priority projektu, u kterého stačí napsat priority projektu.) a specifická kritéria (podle nich se rozhoduje, kterému žadateli bude dotace přiřazena a v jaké výši).

Základní kritéria [22]:

- soulad projektu s cíli a opatřeními Programu rozvoje Pk,
- soulad projektu s příslušným strategickým dokumentem města či svazků obcí,
- soulad projektu s vyhlášeným programem,
- přínos projektu pro rozvoj podnikání v obci,
- jasný harmonogram realizace projektu,
- reálný rozpočet projektu,
- kvalitně zvolené a objektivně ověřitelné ukazatele výstupů a výsledků,
- priorita projektu z pohledu příslušného svazku obcí.

Pokud jsou splněna základní kritéria, přistoupí se k ohodnocení variant na základě specifických kritérií.

Specifická kritéria [22]:

- provázanost a vhodnost navrhovaných aktivit, kvalita projektu,
- prokazatelný zájem soukromého sektoru o působení ve vytvořených prostorách a na upravených pozemcích,
- význam projektu z hlediska pozitivní změny některého z indikátorů, na jehož základě byl region zařazen mezi regiony Pk se soustředěnou podporou,
- velikost cílové skupiny osob dotčené realizací projektu,
- připravenost a realizovatelnost projektu,
- nadmístní význam projektu (mikroregionální, regionální dopad projektu),
- udržitelnost projektu (zajištění financování projektu po skončení grantu),
- využití stávající budovy.

Specifická kritéria nemají dáno ohodnocení, na základě kterého by se přiřazovaly jednotlivým žadatelům body. Daná kritéria nejsou rozlišena ani pomocí vah. Rozhodování

o rozdělování dotací na základě specifických kritérií je tedy založeno na subjektivním hodnocení jednotlivých hodnotitelů.

4.1.2.2 Varianty

Variantami (někdy též alternativami, možnostmi, prvky) mohou být nejrůznější prvky, které má smysl vzájemně porovnávat, nebo v užším kontextu přicházejí v úvahu pro výběr v určitém procesu rozhodování [34].

Množina variant V je tvořena jednotlivými žadateli, kteří podali žádost o podporu v roce 2007 v rámci programu č. 5 viz tab. 3. $V = \{V_1, V_2, V_3, V_4, V_5, V_6\}$.

Tab. 3 Žadatelé o grant v programu č. 5 – OSRK, zdroj: upraveno podle [23]

Varianta	Žadatel	Název projektu	Předpokládané celkové náklady projektu (Kč)	Požadovaná výše grantu (Kč)	Priorita žádosti
V ₁	Červená Voda	Zřízení kanceláří pro účetní a poradenské firmy a firmu pro správu byt. fondu v Červené Vodě čp. 268	968 000	484 000	1
V ₂	Červená Voda	Zřízení prodeje občerstvení včetně zateplení budovy čp. 421 v Červené Vodě	968 000	484 000	2
V ₃	Bystré	Rekonstrukce budovy čp. 340 - administrativa TS	1 886 417	940 000	1
V ₄	Borová	Stavební úpravy budovy čp. 60, Borová	2 257 379	1 000 000	1
V ₅	Mladějov na Moravě	Rozšíření veř. osvětlení v obci Mladějov na Moravě k f. KERAMS- PAL , s.r.o. (Muzeum průmyslových železnic)	400 000	200 000	1
V ₆	Brněnec	Rekonstrukce přístupové cesty k provozu dřevařské výroby v Brněnci	1 200 000	600 000	1

Bylo přijato 6 žádostí, požadovaná výše grantů činila 3 708 tis. Kč.

4.1.2.3 Rozhodování komise o přidělování grantu

Při rozhodování komise (1 předseda komise + 6 členů komise) není používána žádná z rozhodovacích metod, ani kritéria nejsou bodově ohodnocena. Rozhodování probíhá takovým způsobem, že je pověřen jeden člen komise, který na základě stanovených kritérií popíše silné a slabé stránky jednotlivých projektů. Uvede, ve kterých projektech jsou chyby, a které projekty nesplňují požadavky natolik, že by měly být vyřazeny.

Poté se sejde celá komise k projednání všech projektů a návrhu výší grantů. Každý člen komise projde všechny projekty, přečtou se jejich silné a slabé stránky a všichni se k tomu vyjádří. Posoudí se také celková kvalita projektů. Do značné míry je vše posuzováno subjektivním pocitem, avšak důležitou roli zde hraje také znalost území a předchozí zkušenost

se žadatelem. Nejvhodnějším žadatelům se většinou poskytuje celých 100 % požadované dotace, avšak u některých je možné i jejich snížení např. na 60 %. Vše se odvíjí od výše přiděleného rozpočtu na tento program. Pokud se výše požadované dotace snižuje, sníží se maximálně na minimální požadovanou částku.

Pro schválení výsledku výběrového řízení zabezpečovaného komisí postačuje souhlas nadpoloviční většiny přítomných členů komise. Poté se vyhotoví zápis z jednání, který obsahuje [27]:

- datum a místo jednání,
- jména, příjmení a funkce účastníků jednání,
- název programu a počet žádostí,
- seznam vyřazených žadatelů s uvedením důvodu vyřazení,
- výsledek výběrového řízení - seznam a pořadí žadatelů doporučených k poskytnutí grantu včetně návrhu výše grantu, uvedení části celkových nákladů projektu, který grant pokrývá a účelu jeho využití a dále seznam žadatelů, kterým není navrženo poskytnutí grantu s uvedením účelu jejich žádosti,
- případná odchylná stanoviska účastníků, případně členů výboru či komise,
- podpisy všech zúčastněných osob.

Zápis je součástí zprávy pro jednání RPK. RPK rozhodnutí komise projde a podá návrh na poskytnutí grantu ke schválení ZPK. Ve většině případů nedochází ke změně návrhu vytvořeného komisí.

4.1.2.4 Vlastní návrh rozhodování o přidělování grantu

Rozhodování je náročnou praktickou činností, a proto je pochopitelné, že se mnoho rozhodovatelů zajímá o techniky, metody a rozhodovací modely, které by usnadnily rozhodovací proces a pomohly při rozhodování [10].

Současný způsob, kterým se rozhoduje o rozdělování krajských grantů považují za málo transparentní (jelikož kritéria nejsou ohodnocena a není stanoven přesný způsob výběru žadatelů), proto se také přikláním k používání rozhodovacích metod, které by přispěly k lepší transparentnosti rozdělování dotací.

Při ukázce návrhu rozdělování dotací budu vycházet z rozhodovací tabulky (viz tab. 4) sestavené z hodnot, které jsem přiřadila podle množiny kritérií $K = \{K_1, K_2, K_3, K_4, K_5, K_6, K_7, K_8, K_9\}$ jednotlivým žadatelům o podporu v roce 2007. Množina kritérií K je sestavena ze všech specifických kritérií a jednoho ze základních kritérií, které se týká priority projektu:

- K_1 provázanost a vhodnost navrhovaných aktivit, kvalita projektu,

- K₂ prokazatelný zájem soukromého sektoru o působení ve vytvořených prostorách a na upravených pozemcích,
- K₃ význam projektu z hlediska pozitivní změny některého z indikátorů, na jehož základě byl region zařazen mezi regiony Pk se soustředěnou podporou,
- K₄ velikost cílové skupiny osob dotčené realizací projektu,
- K₅ připravenost a realizovatelnost projektu,
- K₆ nadmístní význam projektu (mikroregionální, regionální dopad projektu),
- K₇ udržitelnost projektu (zajištění financování projektu po skončení grantu),
- K₈ využití stávající budovy,
- K₉ priorita projektu z pohledu příslušného svazku obcí.

Jelikož mi nebyl umožněn přístup k potřebným datům, uvedu vlastní návrh rozhodování na modelovém příkladu, pro který jsem stanovila, že specifická kritéria K₁, K₂, K₃, K₅, K₆ a K₇ mohou nabývat hodnot od 1 do 10, čím větší číslo, tím lépe žadatel splňuje dané kritérium. U kritéria K₄ uvádím v tabulce přímo velikost cílové skupiny osob (zaokrouhloveno na stovky), kritérium K₈ může nabývat hodnoty od 1 do 3, kde 1 znamená, že stávající budova je nevyužita, 2 málo využitá budova a 3 budova je zcela využita nebo se nejedná o budovu a kritérium K₉ bude hodnota 5 zmenšená o prioritu projektu (např. priorita projektu je 1, pak hodnota kritéria K₉ je 5 – 1 = 4), a tím jsem dosáhla toho, aby všechna uvedená kritéria byla maximalistická.

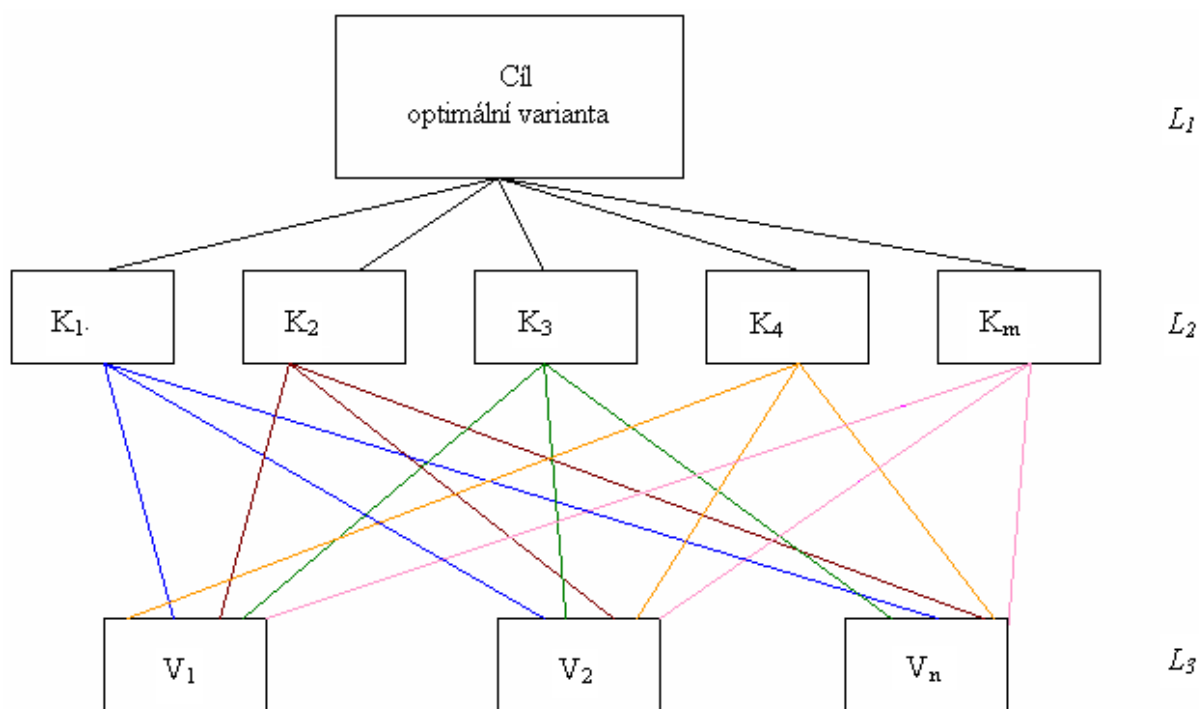
Budu uvažovat případ, že všichni žadatelé splnili základní kritéria, a proto budou všichni zařazeni do rozhodovací tabulky viz tab. 4.

Tab. 4 Rozhodovací tabulka, zdroj: autorka

	K ₁	K ₂	K ₃	K ₄	K ₅	K ₆	K ₇	K ₈	K ₉
V ₁	10	6	9	3200	7	6	10	2	4
V ₂	6	3	8	3200	7	3	9	3	3
V ₃	7	5	9	1700	7	4	10	2	4
V ₄	8	7	10	1000	8	5	10	2	4
V ₅	8	8	10	500	7	3	10	3	4
V ₆	7	3	7	1400	4	3	8	3	4

Pro uspořádání variant od nejlepší po nejhorší zde použiji analyticko hierarchický proces (AHP). Tato metoda patří do vícekritériálního rozhodování, což je modelování rozhodovacích situací, ve kterých máme definovanou množinu variant a soubor kritérií, podle nichž budeme varianty hodnotit.

Základem AHP je vytvoření hierarchické struktury problému, tj. rozdělení cíle, kritérií a variant do několika různých úrovní L_g pro $g = 1, 2, 3$, obsahujících vzájemně srovnatelné části viz obr. 6. Na každé úrovni se pak provádí párová srovnání těchto částí, čímž pro každou úroveň vzniknou **váhy** odpovídající jejím jednotlivým částem. [6]

Obr. 6 Hierarchická struktura, zdroj: upraveno podle [6]

Pro určení vah kritérií se v AHP používá Saatyho metoda. Váhy jednotlivých kritérií hodnocení vyjadřují význam těchto kritérií (resp. důležitost sledovaných cílů, jejichž odrazem jsou tato kritéria). Čím je kritérium významnější (resp. přesněji čím za významnější rozhodovatel určité kritérium považuje), tím je jeho váha vyšší. Pro dosažení srovnatelnosti vah souboru kritérií stanovaných různými metodami se tyto váhy zpravidla normují tak, aby jejich součet byl roven jedné. U Saatyho metody jsou výsledkem již normované váhy. (Pokud jsou u některých jiných metod výsledkem nenormované váhy, normují se tak, že se stanoví součet vah všech kritérií v jejich souboru a váhy jednotlivých kritérií se dělí jejich součtem.)

V teorii rozhodování se postupně vytvořil větší počet metod stanovení vah kritérií, které se liší především svojí složitostí vyplývající z odlišného algoritmického základu jednotlivých metod, a tím i srozumitelností pro uživatele. Dále se liší náročností na typ informací, které je třeba pro stanovení vah od rozhodovatele získat. [7]

Saatyho metodu stanovení vah kritérií lze rozdělit do dvou kroků. V prvním kroku se zjišťují preferenční vztahy dvojic kritérií uspořádaných v tabulce, v jejichž řádcích i sloupcích jsou zapsána kritéria ve stejném pořadí viz tab. 6 (někdy se doporučuje zápis kritérií odpovídající jejich preferenčnímu pořadí, není to však nezbytně nutné). Velkou výhodou této

metody je, že kromě směru preference dvojic kritérií určuje také velikost této preference, která se vyjadřuje určitým počtem bodů ze zvolené bodové stupnice. Saaty doporučuje využít pro vyjádření velikosti preferencí bodové stupnice opatřené deskriptory, uvedené v tab. 5.

Tab. 5 Bodová stupnice s deskriptory podle Saatyho, zdroj [7, 8]

Počet bodů	Deskriptor
1	Kritéria jsou stejně významná.
3	První kritérium je slabě významnější než druhé.
5	První kritérium je dosti významnější než druhé.
7	První kritérium je prokazatelně významnější než druhé.
9	První kritérium je absolutně významnější než druhé.

K jemnějšímu rozlišení preferencí dvojic kritérií lze využít hodnoty 2, 4, 6, 8.

Výsledkem tohoto kroku je získání pravé horní trojúhelníkové části Saatyho matice (někdy se též tato matice označuje jako matice velikostí preferencí, resp. matice relativních důležitostí). Jestliže tuto matici označíme S , pak její další prvky (na diagonále a v levé dolní trojúhelníkové části) získáme podle vztahů

$$s_{ii} = 1 \text{ pro všechna } i, \quad (1)$$

$$s_{ji} = \frac{1}{s_{ij}}, \text{ pro všechna } i \text{ a } j. \quad (2)$$

Prvky s_{ij} Saatyho matice jsou odhadem podílů (hledaných neznámých) vah kritérií v_i a v_j , takže platí [7, 8]:

$$s_{ij} \approx \frac{v_i}{v_j}. \quad (3)$$

Tímto způsobem nyní dostávám Saatyho matici viz tab. 6, při jejíž sestavování jsem použila jemnější způsob rozlišení preferencí jednotlivých dvojic kritérií. Prvky na diagonále jsou vždy rovny jedné. [7]

Tab. 6 Saatyho matice, zdroj: autorka

	K₁	K₂	K₃	K₄	K₅	K₆	K₇	K₈	K₉
K₁	1	6	2	7	4	5	3	8	9
K₂	1/6	1	1/5	2	1/3	1/2	1/4	3	4
K₃	1/2	5	1	6	3	4	2	7	8
K₄	1/7	1/2	1/6	1	1/4	1/3	1/5	2	3
K₅	1/4	3	1/3	4	1	2	1/2	5	6
K₆	1/5	2	1/4	3	1/2	1	1/3	4	5
K₇	1/3	4	1/2	5	2	3	1	6	7
K₈	1/8	1/3	1/7	1/2	1/5	1/4	1/6	1	2
K₉	1/9	1/4	1/8	1/3	1/6	1/5	1/7	1/2	1

Váhy kritérií mohu nyní stanovit s využitím znalosti Saatyho matice buď exaktními, nebo aproximativními postupy.

K exaktním postupům patří postup navržený Saatem, založený na výpočtu tzv. vlastního vektoru matice relativních důležitostí. Tento postup je výpočetně náročnější a zvláště u rozsáhlejších souborů kritérií předpokládá využití počítače.

Jednodušeji můžeme stanovit váhy kritérií v Saatyho metodě aproximativními postupy. Značně hrubé odhady vah kritérií získáme např. tím, že sečteme prvky v každém řádku Saatyho matice a vydělíme je součtem všech prvků této matice. Stanovené podíly pro jednotlivé řádky představují pak odhady vah odpovídajících kritérií.

Lepší aproximaci vah kritérií získáme např. jedním z těchto postupů [7]:

- prvky každého sloupce Saatyho matice vydělíme součtem prvků příslušného sloupce a pro takto (sloupcově) normalizovanou Saatyho matici sečteme prvky v každém řádku a normalizací těchto řádkových součtů (tj. jejich vydělením součtem všech prvků sloupcově normalizované matice) získáme odhady vah odpovídajících kritérií nebo
- stanovíme geometrické průměry řádků Saatyho matice (tj. vynásobíme prvky jednotlivých řádků této matice a určíme m -té odmocniny těchto součinů, kdy m je počet prvků). Normalizací těchto řádkových geometrických průměrů (jejich vydělením součtem těchto geometrických průměrů) získáme dobré odhady vah odpovídajících kritérií.

Pro výpočet vah viz tab. 7 jsem použila exaktní postup založený na výpočtu tzv. vlastního vektoru matice relativních důležitostí. Výpočet je proveden pomocí programu MATLAB 6.5 (skript této metody je možné vidět na přiloženém CD – soubor gratnyAHP.m).

Tab. 7 Váhy stanovené Saatyho metodou, zdroj: autorka

Kritérium	K ₁	K ₂	K ₃	K ₄	K ₅	K ₆	K ₇	K ₈	K ₉
Váhy	0,3121	0,0507	0,2223	0,0350	0,1075	0,0739	0,1555	0,0247	0,0183

Z tab. 7 vyplývá, že největší váhu při posuzování rozdělení dotací v uvažovaném případě má kritérium K₁. Naopak mezi kritéria mající nepatrný vliv na hodnocení patří kritéria K₈ a K₉.

Na konzistenční index (KI), jako „indikátor“ správného sestavení matice S, je uplatňován požadavek KI ≤ 0,1. V tomto případě vyšlo, že KI = 0,0502.

Dále musím vypočítat rozdíl 1. a 2., 1. a 3., 1. a 4., 1. a 5., 1. a 6., 2. a 3., 2. a 4., atd. řádku z tab. 8 u jednotlivých kritérií (výpočet je možné vidět na přiloženém CD – soubor varianty_ahp.xls – list G_max) a potom sestavit matice S₁, S₂, S₃, S₄, S₅, S₆, S₇, S₈ a S₉.

Tab. 8 Normovaná kritéria, zdroj: autorka

Varianta	Kritéria								
	K ₁	K ₂	K ₃	K ₄	K ₅	K ₆	K ₇	K ₈	K ₉
V ₁	0,2174	0,1875	0,1698	0,2909	0,1750	0,2500	0,1754	0,1333	0,1739
V ₂	0,1304	0,0938	0,1509	0,2909	0,1750	0,1250	0,1579	0,2000	0,1304
V ₃	0,1522	0,1563	0,1698	0,1545	0,1750	0,1667	0,1754	0,1333	0,1739
V ₄	0,1739	0,2188	0,1887	0,0909	0,2000	0,2083	0,1754	0,1333	0,1739
V ₅	0,1739	0,2500	0,1887	0,0455	0,1750	0,1250	0,1754	0,2000	0,1739
V ₆	0,1522	0,0938	0,1321	0,1273	0,1000	0,1250	0,1404	0,2000	0,1739

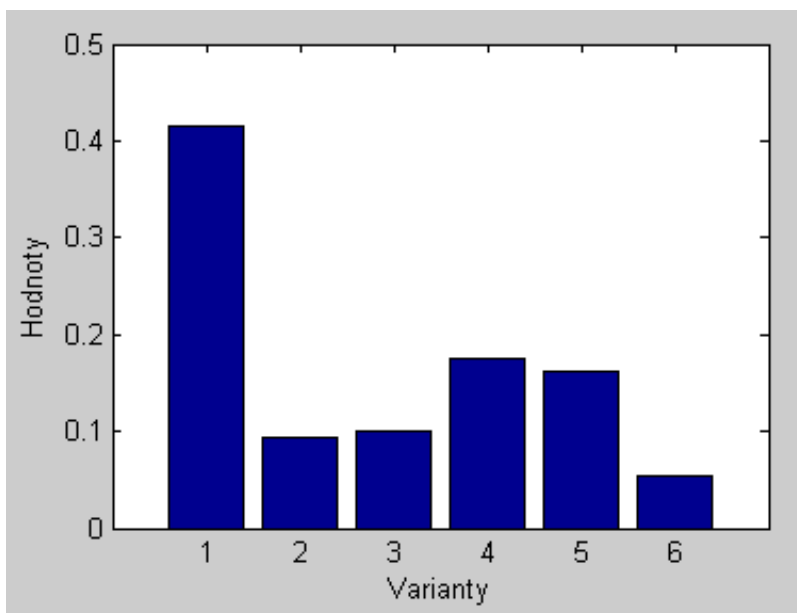
$$S_1 = \begin{bmatrix} 1 & 4 & 3 & 3 & 3 & 3 \\ 1/4 & 1 & 1/2 & 1/3 & 1/3 & 1/2 \\ 1/3 & 2 & 1 & 1/2 & 1/2 & 1 \\ 1/3 & 3 & 2 & 1 & 1 & 2 \\ 1/3 & 3 & 2 & 1 & 1 & 2 \\ 1/3 & 2 & 1 & 1/2 & 1/2 & 1 \end{bmatrix} \quad (4)$$

Matice S₂, S₃, S₄, S₅, S₆, S₇, S₈ a S₉ jsem sestavila stejným způsobem. (Všechny matice je možné vidět na přiloženém CD – soubor varianty_ahp.xls – list matice).

Hodnoty jednotlivých variant uvedeny v tab. 9 jsem získala pomocí programu MATLAB 6.5. (skript této metody je možné vidět na přiloženém CD – soubor grantyAHP.m).

Tab. 9 Hodnoty variant, zdroj: autorka

V ₁	0,4142
V ₂	0,0932
V ₃	0,1004
V ₄	0,1761
V ₅	0,1615
V ₆	0,0547

Obr. 7 Hodnoty jednotlivých variant, zdroj: autorka

Jako nejlepší varianta je vybrána ta, které přísluší nejvyšší váha. Sestupným uspořádáním variant podle hodnot agregovaných vah získáme jejich úplné uspořádání.

Z obr. 7 vyplývá, že nejlépe odpovídá, použitým kritériím při posuzování rozdělení dotací v uvažovaném případě, za prvé varianta V₁ (Červená Voda) a na druhém místě se umístila varianta V₄ (Borová). Naopak varianta V₆ (Brněnec) vyhovuje daným kritériím nejméně. Celkové seřazení variant vypadá následně: V₁, V₄, V₅, V₃, V₂ a V₆.

Rozdělení dotací bych tedy provedla následujícím způsobem. Všem žadatelům bych přiznala 100% výši požadované dotace (min. 20 tis. Kč a max. 1 mil. Kč), která může dosáhnout maximálně 50 % z celkových přijatelných nákladů projektu. V případě, že celkový součet požadovaných dotací přesahuje stanovenou výši vymezenou na program č. 5, což bylo pro rok 2007 2,2 mil. Kč, postupovala bych tak, že přiřadím 100% výši požadované dotace žadateli, který mi pomocí metody AHP vyšel první v celkovém pořadí, tedy V₁ (Červená Voda). Poté přiřadím 100% výši dalšímu v pořadí a budu rozdělovat dotace do té doby, dokud nevyčerpám celou výši 2,2 mil. Kč viz tab. 10. To znamená, že poslední žadatel, který získá dotaci, s velkou pravděpodobností nezíská celých 100 % požadované dotace, ale nesmí získat méně, než je minimální požadovaná dotace.

V případě, že by byla některá žádost nadhodnocena a požadovala by větší množství finančních prostředků než by bylo nutné, tak by mohla být přiřazená dotace snížena ze 100 %

na méně, ale jen s oprávněným odůvodněním a nesmí být snížena pod minimální požadovanou dotaci.

Dále bych doporučila změnu v tom, že by se vyrozuměli všichni žadatelé, nejen ti, kteří dotaci získali. A všem, kteří dotaci nezískali, by byl sdělen důvod nepřidělení dotace. Takto by žadatelé v případě dalších budoucích žádostí mohli jejich nedostatky napravit.

Vytvořený m-file, který byl použit pro výpočet metody AHP, je uložen na přiloženém CD – soubor grantyAHP.m.

Tab. 10 Rozdělení grantů, zdroj: upraveno podle [23]

Variant	Žadatel	Název projektu	Předpokládané celkové náklady projektu (Kč)	Požadovaná výše grantu (Kč)	Požadovaná výše grantu (%) max. 50%	Priorita žádosti	Minimální požadovaná výše grantu	Schválený grant (Kč)	Schválený grant (% z požadovaného grantu)
V ₁	Červená Voda	Zřízení kanceláří pro účetní a poradenské firmy a firmu pro správu byt. fondu v Červené Vodě čp. 268	968 000	484 000	50	1	445 000	484 000	100%
V ₂	Červená Voda	Zřízení prodejce občerstvení včetně zateplení budovy čp. 421 v Červené Vodě	968 000	484 000	50	2	428 000	0	0
V ₃	Bystřé	Rekonstrukce budovy čp. 340 - administrativa TS	1 886 417	940 000	50	1	500 000	516 000	54,89%
V ₄	Borová	Stavební úpravy budovy čp. 60, Borová	2 257 379	1 000 000	44	1	1 000 000	1 000 000	100%
V ₅	Mladějov na Moravě	Rozšíření veřej. osvětlení v obci Mladějov na Moravě k f. KERAMS - PAL, s.r.o. (Muzeum průmyslových železnic)	400 000	200 000	50	1	150 000	200 000	100%
V ₆	Brněnec	Rekonstrukce přístupové cesty k provozu dřevařské výroby v Brněnci	1 200 000	600 000	50	1	500 000	0	0
Celkem				3 708 000				2 200 000	

4.1.2.5 Metoda váženého součtu

Jelikož je metoda AHP poměrně náročná na výpočet a její náročnost roste s rostoucím počtem kritérií a variant, uvedu ještě jednu z metod vícekritériálního rozhodování, která nebere v úvahu velikosti preferencí kritérií, ale je jednodušší na výpočet.

Váhy kritérií získám pomocí **metody párového srovnání kritérií**. Tato metoda se objevuje ve více modifikacích, pro které je však společné zjišťování preferenčních vztahů dvojic kritérií. V nejjednodušší modifikaci metody párového srovnávání se pro každé kritérium zjišťuje počet jeho preferencí vzhledem ke všem ostatním kritériím souboru.

Toto určování preferencí může probíhat podle schématu zobrazeného v tab. 11.

Tab. 11 Zjišťování preferencí kritérií metodou párového srovnání, zdroj [7, 8]

Kritérium	K ₁	K ₂	K ₃	...	K _m	f _i
K ₁		1	0	...	0	
K ₂			0	...	0	
K ₃					0	
⋮					⋮	
K _{m-1}					1	
K _m						

V pravé horní části této tab. 11 (horní trojúhelníkové matice) rozhodovatel u každé dvojice kritérií zjišťuje, zda preferuje kritérium uvedené v řádku před kritériem uvedeným ve sloupci. Jestliže ano, zapíše do příslušného políčka jedničku, v opačném případě nulu. Pro každé kritérium se nyní stanoví počet jeho preferencí f_i , který je roven součtu jednotek v řádku uvažovaného kritéria zvětšenému o počet nul ve sloupci tohoto kritéria. [7]

V našem případě tedy dostaneme následující údaje uvedené v tab. 12.

Tab. 12 Výsledky párového srovnání kritérií, zdroj: autorka

Kritérium	K ₁	K ₂	K ₃	K ₄	K ₅	K ₆	K ₇	K ₈	K ₉	f _i
K ₁		1	1	1	1	1	1	1	1	8
K ₂			0	1	0	0	0	1	1	3
K ₃				1	1	1	1	1	1	7
K ₄					0	0	0	1	1	2
K ₅						1	0	1	1	5
K ₆							0	1	1	4
K ₇								1	1	6
K ₈									1	1
K ₉										0

Na základě počtu preferencí jednotlivých kritérií se jejich normované váhy stanoví podle vztahu

$$v_i = \frac{f_i}{m(m-1)/2}, \quad (5)$$

kde v_i je normovaná váha i -tého kritéria, f_i je počet preferencí i -tého kritéria, m je počet kritérií a $m(m-1)/2$ je počet uskutečněných srovnání kritérií.

Určitou nevýhodou stanovení vah kritérií v metodě párového srovnávání podle vztahu (5) je, že pokud počet preferencí určitého kritéria je nulový, bude i jeho váha rovna nule, i když nemusí jít o zcela bezvýznamné kritérium. Proto se někdy uplatňuje pro stanovení vah kritérií v metodě párového srovnávání jiný vztah, a to

$$w_i = m + 1 - p_i, \quad (6)$$

kde w_i je nenormovaná váha i -tého kritéria a p_i pořadí i -tého kritéria v jeho preferenčním uspořádání a m je počet kritérií viz tab. 13. [7]

Tab. 13 Počet preferencí i -tého kritéria, zdroj: autorka

Kritérium	K ₁	K ₂	K ₃	K ₄	K ₅	K ₆	K ₇	K ₈	K ₉	f _i	p _i
K ₁		1	1	1	1	1	1	1	1	8	1
K ₂			0	1	0	0	0	1	1	3	6
K ₃				1	1	1	1	1	1	7	2
K ₄					0	0	0	1	1	2	7
K ₅						1	0	1	1	5	4
K ₆							0	1	1	4	5
K ₇								1	1	6	3
K ₈									1	1	8
K ₉										0	9

Je zřejmé, že v tomto případě se určují nejprve nenormované váhy kritérií, které je třeba dále normovat viz tab. 14. Preferenční uspořádání kritérií se určuje opět podle počtu preferencí jednotlivých kritérií, přičemž v případě stejného počtu preferencí u dvou (resp. více) kritérií je třeba brát v úvahu směr preference těchto dvojic kritérií¹⁰. [7]

¹⁰ Existují též modifikace metody párového srovnávání, které umožňují respektovat i jejich indiferenci, tj. stejnou významnost kritérií (u příslušné dvojice kritérií se zapisuje hodnota 0,5).

Tab. 14 Váhy stanovené metodou párového srovnání kritérií, zdroj: autorka

Kritérium	K ₁	K ₂	K ₃	K ₄	K ₅	K ₆	K ₇	K ₈	K ₉	Celkem
Nenormované váhy	9	4	8	3	6	5	7	2	1	45
Normované váhy	0,2	0,089	0,178	0,067	0,133	0,111	0,156	0,044	0,022	1

Porovnáním tab. 14 s tab. 7 zjistíme, že hodnoty normovaných vah pomocí metody párového srovnání kritérií jsou odlišné od hodnot normovaných vah stanovených Saatyho metodou, ale když se podíváme pozorněji, uvidíme, že pořadí kritérií je stejné. Také tady vychází, že největší váhu při posuzování rozdělení dotací v uvažovaném případě má kritérium K₁. Naopak, mezi kritéria mající nepatrný vliv na hodnocení patří kritéria K₈ a K₉.

Nyní přistoupím k hodnocení variant pomocí **metody váženého součtu** (MVS), založené na principu maximalizace užitku, který vychází z konstrukce hodnoty užitku, kterou přináší výběr určité varianty, na škále mezi 0 a 1. Čím je varianta vhodnější podle nějakého kritéria, tím je vyšší hodnota užitku.

Postup je takový, že vytvoříme normalizovanou kriteriální matici $R=(r_{hi})$ viz tab. 15, jejichž prvky získáme z kriteriální matice $Y=(y_{hi})$ viz tab. 4 pomocí transformačního vzorce (7)

$$r_{hi} = \frac{y_{hi} - D_i}{H_i - D_i}. \quad (7)$$

Tato matice již představuje matici hodnot užitku z h -té varianty podle i -tého kritéria. Podle vzorce (7) lineárně transformuje kriteriální hodnoty tak, že r_{hi} je z intervalu $\langle 0,1 \rangle$, D_i odpovídá hodnota 0 a H_i odpovídá hodnota 1. [6]

Z rozhodovací tabulky viz tab. 4 získáme hodnoty H_i a D_i :

- $H = (6, 3, 7, 500, 4, 3, 8, 2, 3)$,
- $D = (10, 8, 10, 3200, 8, 6, 10, 3, 4)$.

Tab. 15 Normalizovaná kritériální matice, zdroj: autorka

Varianta	Kritéria								
	K ₁	K ₂	K ₃	K ₄	K ₅	K ₆	K ₇	K ₈	K ₉
V ₁	1,000	0,600	0,667	1,000	0,750	1,000	1,000	0,000	1,000
V ₂	0,000	0,000	0,333	1,000	0,750	0,000	0,500	1,000	0,000
V ₃	0,250	0,400	0,667	0,444	0,750	0,333	1,000	0,000	1,000
V ₄	0,500	0,800	1,000	0,185	1,000	0,667	1,000	0,000	1,000
V ₅	0,500	1,000	1,000	0,000	0,750	0,000	1,000	1,000	1,000
V ₆	0,250	0,000	0,000	0,333	0,000	0,000	0,000	1,000	1,000

Při použití aditivního tvaru vícekritériální funkce užítku je užitek U_h z h -té varianty roven

$$U_h = \sum_{i=1}^m v_i \cdot r_{hi}, \quad (8)$$

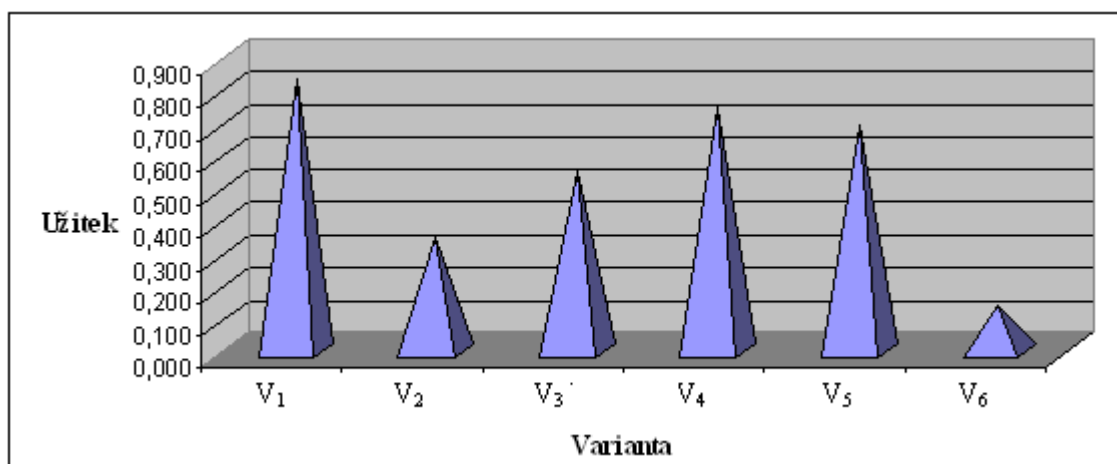
kde v_i je normovaná váha i -tého kritéria a r_{hi} je normalizovaná kritériální matice.

Varianta, která dosáhne maximální hodnoty užítku je vybrána jako „nejlepší“, případně je možno uspořádat varianty podle klesajících hodnot užítku. [6]

Tab. 16 Celkové hodnoty užítku variant, zdroj: autorka

Varianta	Kritéria									U _h
	K ₁	K ₂	K ₃	K ₄	K ₅	K ₆	K ₇	K ₈	K ₉	
V ₁	1,000	0,600	0,667	1,000	0,750	1,000	1,000	0,000	1,000	0,827
V ₂	0,000	0,000	0,333	1,000	0,750	0,000	0,500	1,000	0,000	0,348
V ₃	0,250	0,400	0,667	0,444	0,750	0,333	1,000	0,000	1,000	0,549
V ₄	0,500	0,800	1,000	0,185	1,000	0,667	1,000	0,000	1,000	0,746
V ₅	0,500	1,000	1,000	0,000	0,750	0,000	1,000	1,000	1,000	0,689
V ₆	0,250	0,000	0,000	0,333	0,000	0,000	0,000	1,000	1,000	0,139

Z tab. 16 je patrné, že maximální hodnoty užítku dosáhla varianta V₁. Sestupným uspořádáním variant podle hodnot užítku získáme jejich úplné uspořádání: V₁, V₄, V₅, V₃, V₂ a V₆.

Obr. 8 Užitek jednotlivých variant, zdroj: autorka

Z obr. 8 vyplývá, že nejlépe odpovídá specifickým kritériím při posuzování rozdělení dotací v uvažovaném případě za první varianta V₁ (Červená Voda) a za druhé V₄ (Borová). Naopak varianta V₆ (Brněnec) vyhovuje specifickým kritériím nejméně.

Porovnáním výsledků metody váženého součtu s metodou AHP zjistíme, že jsme dosáhli totožného uspořádání variant, i přesto, že hodnoty jsou odlišné.

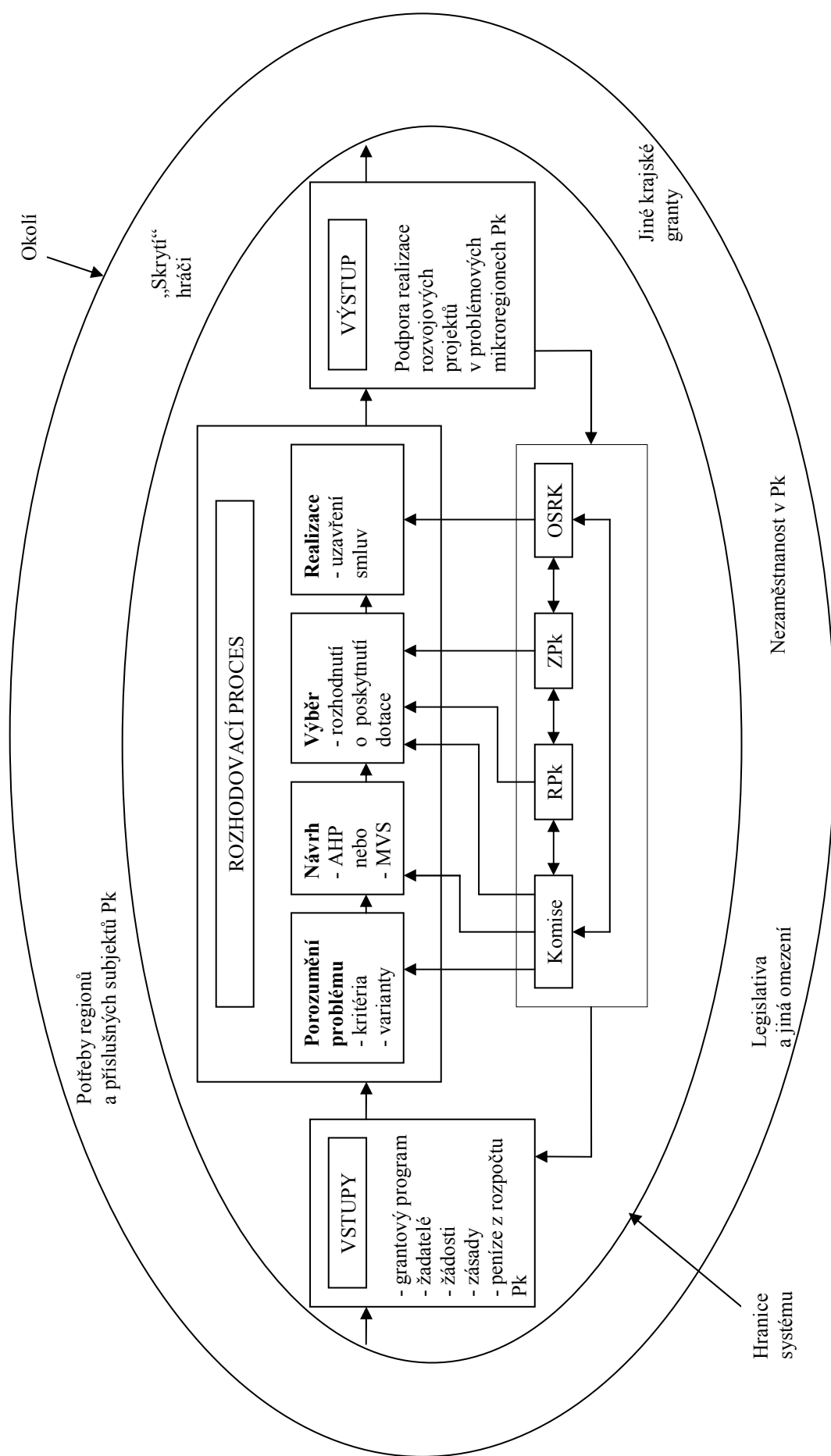
Výpočet metodou váženého součtu je proveden pomocí programu Microsoft Office Excel 2003 a celý postup je uložen na příloženém CD – soubor grantyMVS.xls.

Rozdělení dotací bych provedla stejným způsobem jako v podkapitole 4.1.2.4, což znamená, že Červená Voda získá na zařízení kanceláří 484 000 Kč, Borová 1 000 000 Kč, Mladějov na Moravě 200 000 Kč a Bystré 516 000 Kč viz tab. 10.

Model rozhodovacího procesu jsem graficky zachytila na obr. 9. Rozhodovací procesy jsou velmi složité logické nehmotné konstrukce, kterým můžeme přiznat systémovou uspořádanost. Modelování je rozvíjející se metoda, která má nejen v ekonomice své logické systémové zákonitosti. Model nezobrazuje danou skutečnost systému tj. jeho originál detailně, ale s určitým zjednodušením. [5] Systémem rozumíme obecně soubor prvků, mezi nimiž existují vzájemné vztahy a jako celek má určité vztahy ke svému okolí. Okolí systému je tvořeno množinou prvků, které mohou ovlivňovat funkce systému. Od okolí (okolního prostředí) je systém oddělen hranicí. Každý prvek má v daném systému pevné místo. V tomto smyslu lze říci, že systém je vždy do určité míry organizován. [12] Systémy jsou rozděleny do tří různých částí: vstupy, procesy a výstupy. Vstupy jsou základními prvky vstupujícími do systému. Procesy jsou všechny prvky nezbytné k přeměně nebo transformaci vstupů na výstupy. Výstupy jsou konečné produkty nebo důsledky. [39]

V modelu (viz obr. 9) patří mezi vstupy rozhodovacího procesu grantový program v rámci kterého se má rozhodnout, na které žádosti se poskytnou dotace z rozpočtu Pk. Zde se jedná o program č. 5 z OSRK: Podpora realizace rozvojových projektů v problémových mikroregionech Pk. Dalšími vstupy jsou zásady a peníze z rozpočtu Pk vyčleněné na daný grantový program. Samotný rozhodovací proces je rozdělen do základních fází: porozumění problému, návrh, výběr a realizace (viz kapitola 3), které jsou propojeny s konkrétními rozhodovateli. Na rozhodování se podílí komise, RPk, ZPk a OSRK. Výstupem je poté podpora realizace rozvojových projektů v problémových mikroregionech Pk. Cílem je, aby podpořené projekty byly ty, které vyhovují definovaným kritériím nejvíce. Kontrola hospodárnosti a účelnosti čerpání grantu je v modelu uvedena jako zpětná vazba. Zpětnou vazbou jsou např. také poznatky, které v dalším roce ovlivní kritéria daného programu.

Obr. 9 Model systému přidělování grantů, zdroj: autorka

4.2 Ostatní účelové dotace

Kraje získají některé dotace ze státního rozpočtu a mají za úkol je přerozdělit jednotlivým obcím. Dotace mají charakter účelových dotací. Jsou přísně zúčtovatelné a nevyužitá část dotace se vrací do státního rozpočtu.

Dotace na místo v domovech důchodců, jejichž zřizovateli jsou obce. Dotace je určena na financování provozních výdajů domovů důchodců. Dotace plně nepokrývá provozní výdaje, jedná se o příspěvek.

Dotace na místo v ústavech sociální péče je určena na provozování ústavů sociální péče jejichž zřizovateli jsou obce.

Příspěvek na školství je určen na financování provozních výdajů na jednoho žáka základních, mateřských a speciálních škol, víceletých gymnázií zřizovaných obcemi. Tyto prostředky již neprocházejí rozpočty obcí, ale jsou přidělovány konkrétním školským zařízením.

Dotace na lůžko ve vybraných zdravotnických zařízeních, kdy jde především o dětská zdravotnická zařízení (kojenecké ústavy, dětské domovy), která nejsou příjmově napojena na soustavu zdravotních pojišťoven a jejichž zřizovatelem je obec.

Dotace na dávky sociální péče mají charakter mandatorních výdajů státního rozpočtu. Jsou průběžnou položkou v rozpočtech obcí, které jsou kontaktním místem pro výplatu státní sociální podpory. Dotace jsou určeny na dávky pro občany tělesně postižené a zdravotně postižené a sociálně potřebné. Vývoj čerpání dávek se neustále zvyšuje zejména v souvislosti s průběžným zvyšováním životního minima, s rostoucí mírou nezaměstnanosti apod. a v této souvislosti i dotace na správní výdaje a na systém dávek. [33]

Další účelové dotace, o kterých se rozhoduje v rámci Pk jsou např.:

- dotace pro jednotky sboru dobrovolných hasičů obcí Pk (jednotky SDH) – Krizové řízení,
- Program obnovy venkova – Odbor životního prostředí a zemědělství (OŽPZ).

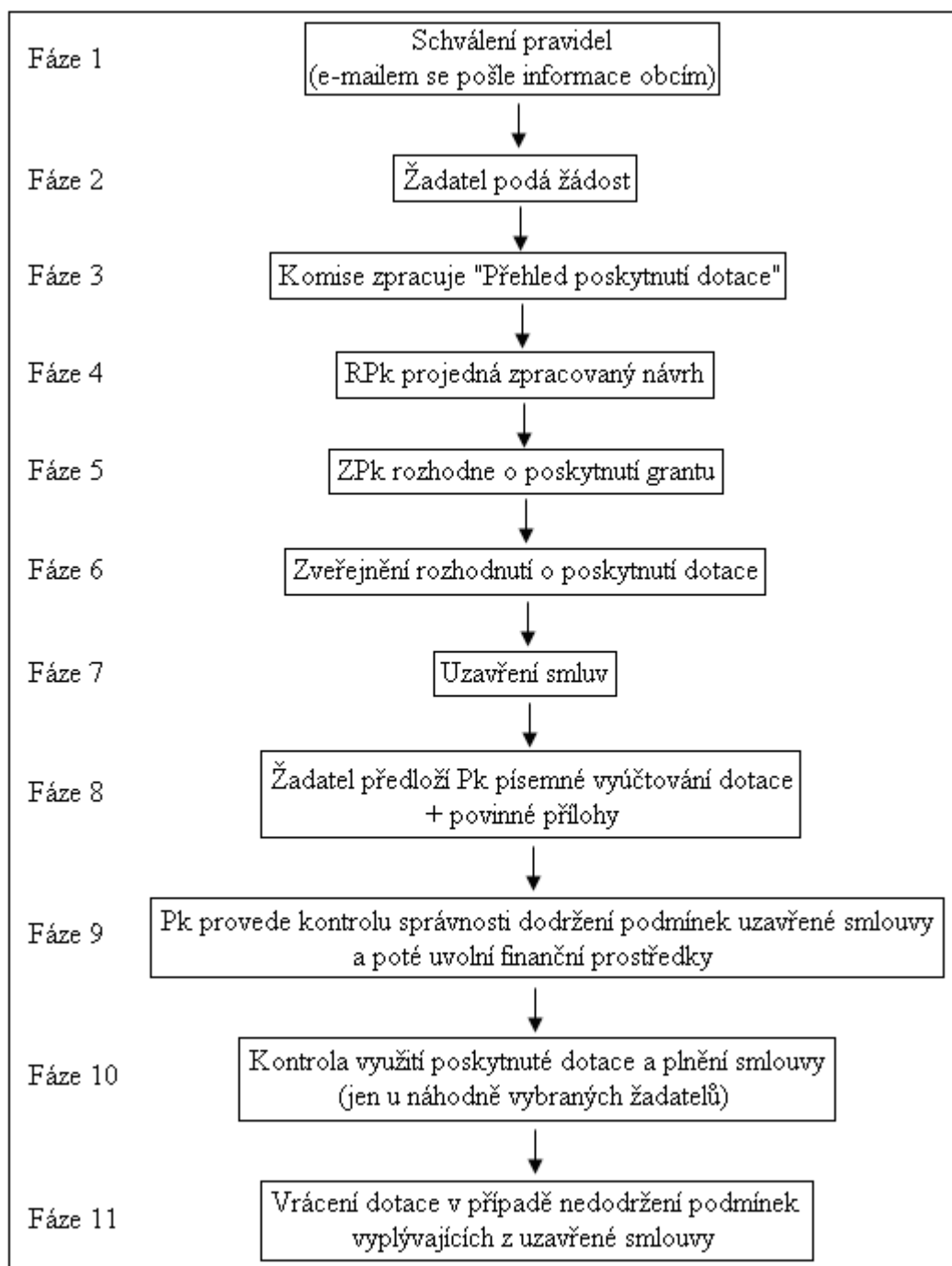
4.2.1 Dotace pro jednotky SDH

V této části bych chtěla přiblížit systém rozdělování dotací (z rozpočtu Pk) pro jednotky SDH. Důležitá data jsou opět k dispozici na webových stránkách Pk, odkaz krizové řízení pod kterým se nachází odkaz přímo na informace o financování jednotek SDH. Po prostudování Pravidel 2007-2008 pro poskytování krajských dotací, jsem získala další informace k rozdělování těchto dotací od vedoucího oddělení krizového řízení.

Dotace pro jednotky SDH je určena na nákup nové mobilní požární techniky (dopravní automobily, cisternové automobilní stříkačky) nebo na nákup a opravy požární techniky a věcných prostředků požární ochrany (např. spojové prostředky, osobní ochranné pracovní prostředky, mobilní technika apod.) investičního nebo neinvestičního charakteru. Skutečnost, zda poskytnuté prostředky mají investiční nebo neinvestiční charakter, lze většinou specifikovat až po předložení vyúčtování. Proto je návrh předkládán k projednání jako poskytnutí neinvestiční dotace s tím, že až obec předloží vyúčtování, bude charakter specifikován. [1] Dotace se poskytuje výhradně obcím – zřizovatelům jednotek SDH.

Cílem poskytnutí dotace je zlepšení materiálně technického vybavení jednotek SDH. Dotace není určena na krytí sportovních a kulturních aktivit v požární ochraně a na výstavbu, opravu a vybavení požárních zbrojnic obcí. [21]

Dotaci poskytuje Pk ze svého rozpočtu v rámci kapitoly Krizové řízení a rozděluje ji v souladu s Pravidly pro poskytnutí dotace z rozpočtu Pk na požární techniku a věcné prostředky požární ochrany jednotek sboru dobrovolných hasičů obcí Pk na období 2006 – 2008 (pravidla). Pravidla obsahují vzájemné vazby mezi Pk a jednotlivými obcemi včetně vzorové žádosti obce o poskytnutí dotace (viz příloha č. 4), všech tiskopisů, přehledů a znění vzorových smluv. Byla projednána a schválena RPk. Fáze poskytnutí dotace pro jednotky SDH jsou znázorněny na obr. 10.

Obr. 10 Fáze poskytnutí dotace pro jednotky SDH, zdroj: autorka

V roce 2007 byla vyčleněna dotace z rozpočtu Pk ve výši 4 mil. Kč. Poskytnutí dotace ze strany Pk je vázáno na spoluúčast obce ve výši minimálně 30 % na celkové ceně pořizované požární techniky a věcných prostředků požární ochrany. U nové mobilní požární techniky dotace činí maximálně 600 000 Kč (včetně DPH). Pk může poskytnout nižší částku, než obec požaduje. Požární technika a věcné prostředky požární ochrany musí být pořízeny a uhrazeny obcí v příslušném kalendářním roce a musí zůstat majetkem obce nejméně po dobu 3 let. Dotace je obcím poskytnuta až po předložení vyúčtování (včetně kopií a souvisejících účetních dokladů). [1]

4.2.1.1 Kritéria

Kritéria nejsou přesně vymezena, ale pokud vycházím z pravidel, dala by se sestavit tato kritéria:

- zásady výstavby plošného pokrytí Pk jednotkami požární ochrany,
- materiálně technické vybavení jednotky SDH,
- aktivita jednotky SDH,
- podíl na financování jednotky SDH z rozpočtu obce,
- naplňování „Koncepce požární ochrany Pk 2005-2013“,
- výše poskytnutých dotací na požární techniku a věcné prostředky požární ochrany z rozpočtu Pk v minulých letech.

Dále komise posoudí také účelnost, potřebnost a výši dotace.

4.2.1.2 Varianty

Variantami jsou obce Pk – zřizovatelé jednotek SDH (II, III, V), které v roce 2007 podaly žádost o dotaci. V případě, že jedna obec podala žádost na více požadavků (např. požaduje dotaci na hadici, přilbu a žebřík), hodnotí se každý požadavek zvlášť. Počet jednotek SDH Pk je uveden v tab. 17. Dohromady bylo podáno 247 žádostí. Součet požadovaných dotací byl 18 287 599 Kč. Celkem bylo navrženo rozdělit 4 mil. Kč.

Tab. 17 Počty jednotek požární ochrany – stav k 30.4.2007, zdroj [1]

Území	JPO II režim pohotovosti výjezd do 5 minut	JPO II + JPO III bez pohotovosti výjezd do 10 minut	JPO V pouze místní působnost
okres Chrudim	4	7 + 11	167
okres Pardubice	0	3 + 26	90
okres Svitavy	5	1 + 26	86
okres Ústí nad Orlicí	8	2 + 15	111
celkem Pk	17	13 + 78	454

4.2.1.3 Přehled poskytnutí dotace

Jeden člen z komise zpracuje jednotlivé žádosti do tabulky vytvořené v programu Microsoft Office Excel, kde uvede název obce, IČ, okres, požadavek, celkovou částku a požadovanou výši dotace od kraje (nejčastěji 70 % z celkové částky). Poté je tento přehled zaslán e-mailem ostatním členům komise.

Složení komise [21]:

- Pk – 2 členové RPk,
- Pk, krajský úřad – vedoucí oddělení krizového řízení,
- Hasičský záchranný sbor Pk (HZS Pk) – zástupce krajského ředitelství a ředitelé územních odborů Chrudim, Svitavy a Ústí nad Orlicí,
- občanská sdružení působících na úseku požární ochrany – zástupce za okres Chrudim, Pardubice, Svitavy a Ústí nad Orlicí.

Členové komise si přehled projdou a podle svého subjektivního pohledu označí obce, kterým by měla být dotace přidělena. Poté se sejde celá komise, kde členové společně probírají své návrhy. Posuzují je podle pravidel, dalo by se tedy říct, podle kritérií vypsanych v podkapitole 4.2.1.1 a vychází z tabulek, které zpracovávají HZS Pk jako např. přehled aktivity jednotek SDH nebo přehled materiálně technického vybavení jednotek SDH. Potom, co přísným pohledem vyberou požadavky obcí, na které by bylo vhodné dotaci přidělit, následuje nejtěžší krok a to určení výše navrhované dotace. Žadatelů, kterým by bylo vhodné dotaci přidělit je mnoho a částka, kterou je možno rozdělit, je oproti požadované velice nízká (v r. 2007 to bylo jen necelých 22 % z celkové požadované výše).

Když komise docílí rozdělení 4 mil. Kč mezi obce, následuje postoupení přehledu (viz obr. 11)¹¹ RPk. Ta přehled návrhu dotací projedná a předá ZPk, které rozhodne o poskytnutí dotace. S žadateli, kterým je dotace poskytnuta se uzavře smlouva. Ostatní žadatelé, kterým dotace nebyla přidělena, se nevyrozumívají. Žadatelé dostávají finanční prostředky až po vyúčtování a předložení povinných příloh¹². U náhodně vybraných žadatelů provádí Pk kontrolu využití poskytnuté dotace a plnění smlouvy. Nedodrží-li příjemce povinnosti vyplývající mu z uzavřené smlouvy, je poskytovatel oprávněn od smlouvy odstoupit a požadovat vrácení poskytnuté dotace.

Podle mého názoru je současný způsob přidělování dotací obcím pro jednotky SDH velmi náročný (především z důvodu velkého množství žadatelů, kteří oprávněně žádají o tuto dotaci) a málo transparentní (jelikož není použita žádná rozhodovací metoda, ani ohodnocení

---

¹¹ Obr. 11 je výřez z celkového přehledu rozdělení dotací pro jednotky SDH obcí Pk. V přehledu jsou uvedeny všechny obce Pk. Obec, která nemá zřízenou jednotku SDH je podbarvena zeleně. U obce, která nepožádala ve stanoveném termínu o poskytnutí dotace, nejsou uvedeny, kromě názvu, žádné jiné údaje. U obce, která požádala ve stanoveném termínu o poskytnutí dotace, jsou uvedeny veškeré její požadavky. A u obce, které bylo odbornou komisí navrženo poskytnutí dotací, je text tučný, včetně účelu, na který je dotace navržena a konkrétní navržené částky.

¹² Tj. kopie faktur, přehled pořízené požární techniky a věcných prostředků požární ochrany, kopie výpisu z účtu nebo výdajového pokladního dokladu, apod.

kritérii). Navíc bych uvedla, že kritéria vycházející z pravidel jsou nedostačující pro výběr nejvhodnějších žadatelů. Z těchto důvodů bych navrhovala opět použití vícekritériální rozhodovací metody MVS¹³, která by usnadnila rozhodovací proces a pomohla při rozhodování. Připomenu, že u této metody je nutné ohodnocení jednotlivých kritérií a stanovení vah pomocí párového srovnání kritérií, kde je zapotřebí využít poznatků experta. Jako další možná kritéria, která by se dala použít pro lepší ohodnocení žadatelů, bych navrhovala např.: kategorii jednotky (II, III, V), počet obyvatel v obci, dislokace stanice HZS Pk v obci (je/není dislokována), zařazení jednotky SDH (je/není zařazena ve vnější zóně havarijního plánování), priorita požadavku (v případě více požadavků od jedné obce), rozdíl v počtu plánovaných a skutečných kusů dané techniky, průměrné stáří požadované techniky či věcných prostředků, tato poslední dvě kritéria by se dala zařadit pod kritérium „materiálně technické vybavení jednotky SDH“. Slovní popis kvalitativních kritérií by opět musel být nahrazen bodovou stupnicí. A všechna kritéria musí být zahrnuta do tabulky jako maximalistická.

Po seřazení požadavků obcí metodou MVS, bych navrhovala stanovit (při dodržení základních podmínek¹⁴), že požadavky obcí např. na prvních deseti místech získají celých 100 % výše požadované dotace, dalších deset získá už jen 90 % a zbylé žádosti 80 % až do rozdělení přidělené výše rozpočtu. Takto by se dosáhlo uspokojení více žadatelů.

Tabulka rozdělení dotací pro jednotky SDH na rok 2007, jejíž část je vidět na obr. 11, je uložena na přiloženém CD – soubor jednotky_SDH_2007.xls.

Na obr. 12 jsem navrhla model rozhodovacího procesu přidělování dotací pro jednotky SDH z rozpočtu Pk. V návrhu patří mezi vstupy rozhodovacího procesu pravidla, podle kterých se má rozhodnout, na které žádosti se poskytne dotace z rozpočtu Pk. Samotný rozhodovací proces je rozdělen do základních fází: porozumění problému, návrh, výběr a realizace (viz kapitola 3), které jsou propojeny s konkrétními rozhodovateli. Na rozhodování se podílí komise, RPK, ZPK a Krizové řízení. Výstupem je finanční příspěvek jednotkám SDH. Cílem je, aby podpořené žádosti byly ty, které vyhovují definovaným kritériím nejvíce. Kontrola využití poskytnuté dotace a plnění smlouvy je v modelu uvedena jako zpětná vazba. Zpětnou vazbou jsou např. také poznatky, které v dalším roce ovlivní kritéria rozhodování.

---

¹³ Použití této metody bylo již popsáno v podkapitole 4.1.2.5.

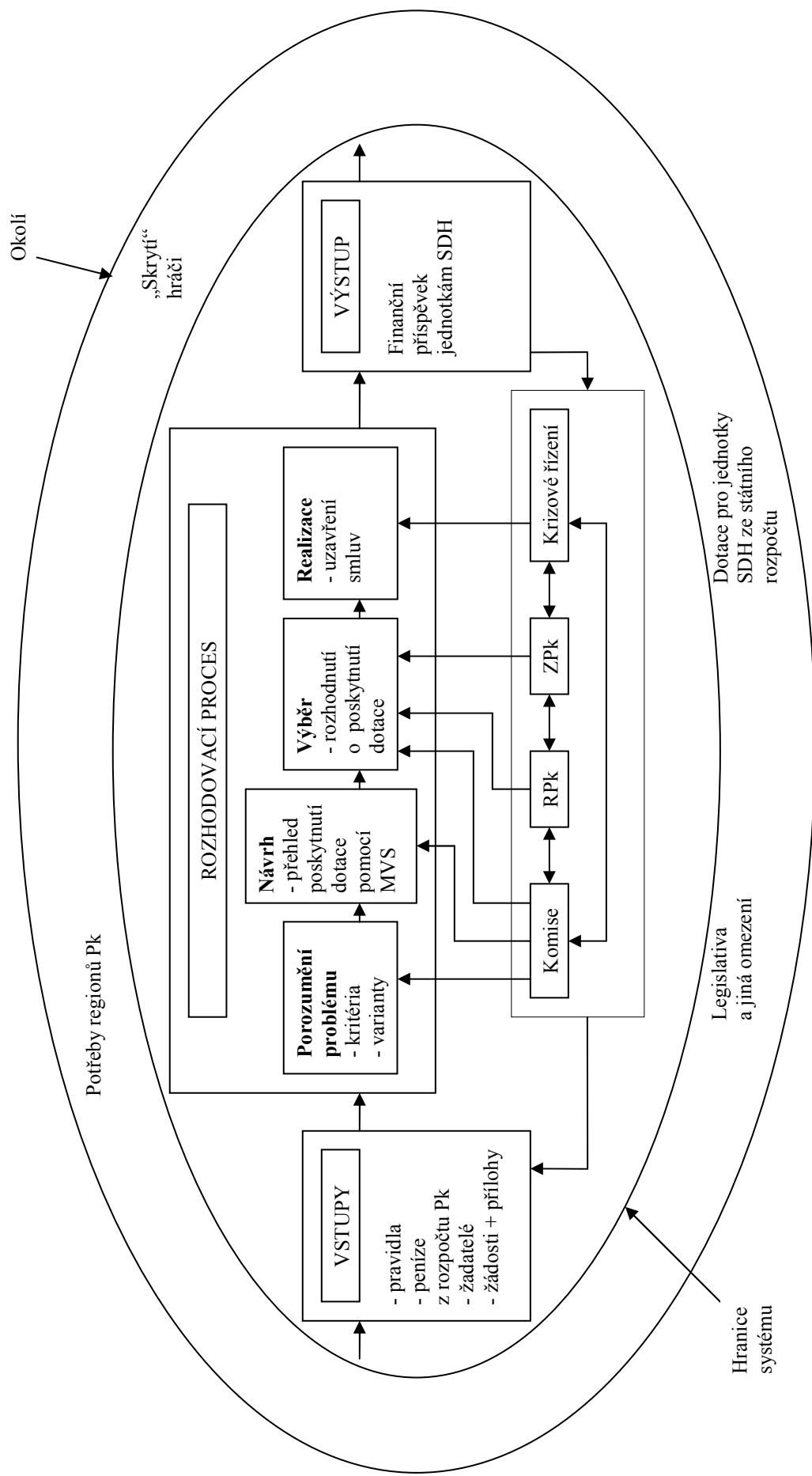
¹⁴ Spoluúčasť obce je ve výši min. 30 % na celkové ceně pořizované požární techniky a věcných prostředků požární ochrany. A u nové mobilní požární techniky dotace činí max. 600 000 Kč (včetně DPH).

**Rozdělení neinvestiční dotace z rozpočtu Pardubického kraje na rok 2007 pro
jednotky sboru dobrovolných hasičů obcí Pardubického kraje**

Název města/obce	IČ	Okres	Požadavek / účel	Celkem částka v Kč	Částka 70% kraj v Kč	Navrženo poskytnout Kč
Albrechtice		UO	JSDH není zřízena			
Anenská Studánka		UO	JSDH není zřízena			
Banín	00279441	SY	hadice PH zásahová C 62 - 2 ks	2 076	2 083	
			hadice B 75 - 2 ks	4 489	3 142	
			sací koš B 75	1 169	811	
			pracovní rukavice - 10 párů	600	360	
Barčohv						
Bělá nad Svitavou		PA				
•		SY				
•						
•						
Zaječice	00271233	CR	nákup starší cisterny Liaz CAS 25 Š 707 RTHP	60 000	42 000	42 000
Zájezdec	00654663	CR	service bílá klasik 106/2,5 - 2 ks	4 118	2 883	
			požární hadice PES-R zásah C 62 20 m - 2 ks	3 613	2 459	
			příloha Schubert F 200 - 2 ks	13 780	9 646	
Zářeší	00279803	UO	zásahová obuv SH 323/R - 2 páry	6 700	4 690	
			želová svítilna Septor Led - 2 ks	3 320	2 324	
			hadice Pyrotex B 75 PES - R - 4 ks	10 000	7 000	
			vodní hasicí přístroj 6 kg - 2 ks	2 400	1 680	
Žámorsk	00279811	UO	radiostanice vozidlová, radiostanice ruční	60 000	42 000	
			plášť Niagara s vložkou, rybářské holiny vysoké - „prsačky“	20 000	14 000	15 000
			elektrocentrála s příslušenstvím	40 000	28 000	
			katlové čerpadlo	15 000	10 500	
•						
•						
•						
Želebské Chvalovice		CR				
Žumberk		CR				
CELKEM				28 771 031	18 287 599	4 000 000

Obr. 11 Přehled poskytnutí dotace pro jednotky SDH, zdroj: upraveno podle [35]

Obr. 12 Model systému rozdělování dotací pro jednotky SDH, zdroj: autorka

4.2.2 Program obnovy venkova

Mnoho obcí Pk žádá o dotaci v rámci Programu obnovy venkova (POV), který přiblížím v této části. Se sběrem dat jsem opět začala na webových stránkách Pk, kde jsem vyhledala informace z OŽPZ. Dále jsem důležitá data získala z jednotlivých žádostí o dotaci z POV, které jsou volně přístupné na stránkách informačního systému o území¹⁵. Pro podrobné informace jsem se obrátila na kontaktní osobu pro POV.

POV předpokládá participaci obyvatel venkova, občanských spolků a sdružení při obnově jejich obce v souladu s místními tradicemi. Podpora je poskytována jako systémová investiční nebo neinvestiční dotace na realizaci schválených akcí. Přípustní příjemci podpory jsou vymezení a specifikováni pro každý ze třech jednotlivých dotačních titulů zvlášť, obecně se však jedná o obce či registrované svazky obcí. [15]

POV věcně navazuje na Program obnovy vesnice projednaný vládou ČR dne 29. května 1991 a usnesení vlády ČR č. 730 ze dne 11. listopadu 1998, kterým byl novelizován POV [26].

Ministerstvo pro místní rozvoj každý rok zveřejní zásady k POV. Tyto zásady jsou rovněž zveřejněny na stránkách jednotlivých krajů, kde obce dále naleznou formuláře žádostí pro jednotlivé dotační tituly. Jsou zde také schválené dotace minulých let a zápisy komise pro POV. Tento program probíhá každoročně až do roku 2013.

Na krajském úřadě Pk spadá POV pod OŽPZ, kde je pro tento program určena jedna kontaktní osoba, která je zároveň členem komise pro POV. Na tuto kontaktní osobu se mohou obracet vesnice, které chtějí požádat o pomoc při vyplňování žádosti o dotaci.

POV je poskytován na několik dotačních titulů viz příloha č. 5. Dále je z rozpočtu na POV vymezena částka na naléhavé žádosti, na obce, které uspěly v soutěži „Vesnice roku“ a na zajištění této soutěže.

Je vyloučeno požadovat dotace na akce, které jsou dotovány z jiných dotačních titulů (programů) státního rozpočtu, státních fondů nebo grantových programů kraje.

Tyto dotace jsou přísně účelové a jejich čerpání je vázáno jen na financování akce, na kterou byly poskytnuty.

Cílem POV je „rozdrobit“ rozpočet stanovený na tento program, tzn. aby každé obci, která o dotaci zažádá a splní podmínky, byla alespoň na jednu akci přidělena část daného rozpočtu.

---

¹⁵ <http://www.isu.cz/>

Tento cíl vystihl bývalý předseda spolku pro obnovu venkova Miroslav Beránek, když řekl [28]: „*Chceme ukázat, že i za málo peněz se dá dělat hodně muziky a pro mnoho malých obcí našeho kraje je dotace z programu obnovy venkova jedinou investiční akcí v jejich ročním rozpočtu.*“

Obec, která chce o dotaci z POV zažádat musí být zaregistrována. Potom vyplní elektronický formulář na <http://www.isu.cz/pov-pu> do stanoveného termínu a originál žádosti (viz příloha č. 6) zašle na krajský úřad Pk. Každá obec může podat maximálně 2 žádosti rozlišené pořadím naléhavosti. Všichni žadatelé musí ke každé žádosti povinně přiložit doklad, že dotovanou akcí je pořizován a udržován výlučně majetek obce, tj. list vlastnictví, případně smlouva atd., kde bude prokázáno budoucí vlastnické právo obce, dále přiloží čestné prohlášení, že akce je v souladu s místním programem obnovy venkova obce. Maximální výše dotace na všechny akce jednoho žadatele může být nejvýše 1 mil. Kč v běžném roce. [26]

4.2.2.1 Praktická ukázka rozdělování dotací v POV

Názornou ukázkou rozdělení dotace z POV ukáží na **dotačním titulu 1-5**. Pro tuto ukázkou použiji údaje z roku 2007, které jsem získala z webových stránek Pk. Varianty zde tvoří obce, které v uvedeném roce podaly žádost, v rámci dotačního titulu 1-5, s pořadím naléhavosti 1¹⁶. U tohoto dotačního titulu mohou žádat obce s počtem obyvatel do 2000. V roce 2007 podalo žádost (s pořadím naléhavosti 1) 244 obcí.

Pk ustanovil jako svůj poradní orgán pro posouzení žádostí obcí a jejich svazků a pro zpracování návrhů na poskytnutí dotací komisy pro POV (1 předseda + 12 členů). Dne 24. ledna 2007 na jednání komise informoval radní Pk o rozpočtu na POV. Tato částka byla stanovena na 45 920 mil. Kč. Z toho na dotační titul 1-5 23 994 mil. Kč. Finanční prostředky na uvedené dotace jsou zajištěny z rozpočtu kapitoly životního prostředí a zemědělství.

Také informoval o obcích, které nevyčerpaly dotaci z roku 2006. Komise se shodla, na opatření pro rok 2007, že obce, které celou výši dotace vracely, nebudou mezi ostatní žádosti zařazeny. Toto se netýká obcí Horní Čermná, Dětfichov a Bousov, protože vracely méně než 100 % dotace. [25]

Na začátku rozhodování o poskytnutí dotací obcím projde člen komise z OŽPZ všechny dotace. Zkontroluje všechny administrativní náležitosti tj. jestli žádost podala obec do 2000 obyvatel, která má zpracovanou urbanistickou studii nebo územní plán obce a jestli je akce v souladu s místním programem obnovy venkova. Dále kontroluje jestli obec přiložila

---

¹⁶ Z důvodu velkého počtu žádostí, nebyly zařazeny žádosti s pořadím naléhavosti 2.

všechny povinné přílohy, vyplnila elektronický formulář a poté kontroluje splnění zásad navržených ZPk a navrhne doplňující kritéria na poskytování dotací v závislosti na výši schválených prostředků z rozpočtu kraje, podle kterých se dotace rozdělí mezi jednotlivé obce. Na jednání komise se poté rozhodne o schválení takto navržených kritérií a o celkovém návrhu rozdělení dotací. Komise může rozhodnout i o výjimkách, které by podle takto schválených kritérií dotaci nedostaly, ale své „vyřazení“ zdůvodnily. Pokud dojde ke schválení návrhu komisí, poskytne komise podklady ke schválení RPk. O poskytnutí dotace rozhodne ZPk na základě návrhu RPk.

Pro rok 2007 byla schválena následující kritéria [19]:

- Základní:
  - dotace ve výši maximálně 50 % nákladů akce v běžném roce,
  - minimální výše dotace na jednu akci je 25 tis. Kč.

- Doplňující:
  - na základě přiděleného rozpočtu bylo stanoveno, že obce nad 300 obyvatel dostanou dotaci ve výši 100 tis. Kč,
  - obce nad 300 obyvatel včetně obdrží dotaci ve výši 120 tis. Kč,
  - dotaci neobdrží obce, které se řeší v rámci naléhavých žádostí¹⁷,
  - dotaci neobdrží obce, které v minulém roce vrátily dotaci ve výši 100 %,
  - dotaci neobdrží obce, které se v minulém roce umístily v krajském kole soutěže „Vesnice roku“¹⁸.

Nejsou stanovena žádná kvalitativní kritéria, která by se dala bodově ohodnotit, a to právě proto, aby byl splněn cíl POV, že dotaci obdrží každá obec alespoň na jednu žádost (tedy žádost s pořadím naléhavosti 1), která podala žádost o poskytnutí dotace v rámci POV a splňuje podmínky pro poskytnutí dotace.

Vyplněné elektronické formuláře se propojí s programem Microsoft Office Excel viz obr. 13 a poté člen komise z OSŽP do tabulky připiše výši navrhované dotace pro jednotlivé obce, které splní všechna výše uvedená kritéria a vyplní pole oddělení a položka.

Po schválení takto přidělených dotací komisí, je návrh předložen RPk. A po schválení RPk a ZPk je tato tabulka vložena na webové stránky Pk, kde je přístupná všem uživatelům.

---

¹⁷ Naléhavé žádosti dostávají dotaci ze zvlášť vyčleněných finančních prostředků.

¹⁸ Tyto obce dostávají dotaci ze zvlášť vyčleněných finančních prostředků.

V tabulce zůstanou pouze obce, které dotaci z POV získaly, ostatní jsou vymazány. U každé z obcí je uveden okres, počet obyvatel, popis akce na kterou je dotace přidělena, předpokládané náklady celkem, náklady na rok 2007, charakter akce (I - investiční, N - neinvestiční) a výše požadované dotace podle charakteru akce. Tyto hodnoty jsou zaneseny podle vyplněných žádostí. Dále je v tabulce uveden návrh výše dotace, oddělení a položka.

Jediná funkce, použitá v tabulce je SOUČET, pomocí něhož jsou vidět celkové výše přidělených dotací za jednotlivé okresy. K dispozici máme FILTRY, které umožní zobrazit např. pouze obce, které dostaly dotaci ve výši 100 tis. Kč nebo jen obce, které požadují dotaci na investiční akci.

Výřez z této tabulky je vidět na obr. 13, celou tabulku je možné vidět na příloženém CD – soubor POV_Pk_2007_DT_1_5.xls.

A4	▼		✚	CR											
A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L	M			
1	Příloha č. 2: Přehled dotací z Programu obnovy venkova Pk v roce 2007 - dotační titul 1-5 (v tis. Kč)														
2															
3	ŽADATEL	Počet obyvatel	NÁZEV AKCE	Náklady celkem	Náklady rok 2007	Charakter akce	Požadovaná dotace invest.	Požadovaná dotace neinvest.	NÁVR	odd.	polož.				
217	UO Oucmanice	221	Stavební úpravy hostince - 2. etapa rekonstrukce přístavby	2750	510	I	250	0	120	3639	6341				
218	UO Pastviny	332	Opava místní obslužné komunikace	600	600	N	0	300	100	2212	5321				
219	UO Písečná	475	Opava hřbitova	315	315	N	0	150	100	3632	5321				
220	UO Plchovice	130	Opava obecní komunikace a chodníku	700	300	N	0	150	100	2212	5321				
221	UO Podlesí	253	Opava místních komunikací	2450	680	N	0	340	120	2212	5321				
222	UO Řetová	660	Rekonstrukce střešy hasičské zbrojnice	500	500	I	250	0	100	5612	6341				
223	UO Sázava	558	Opava kaple sv. Prokopa - II. etapa	500	290	N	0	145	100	3926	5321				
224	UO Seč	150	Rekonstrukce hospodářského zázemí	500	500	I	250	0	120	3639	6341				
225	UO Semanín	550	Přestavba kuchyně ZŠ a MŠ Práminěk, Semanín	500	500	I	250	0	100	3113	6341				
226	UO Studené	160	Opavy v kulturním domě (především podlahy na sále a přísálí)	150	150	N	0	75	75	3392	5321				
227	UO Sudslav nad Ďřicí	124	Opava kulturního domu	800	800	N	0	400	120	3392	5321				
228	UO Sudslava	178	Opava střešy kulturního a tělovýchovného zařízení	500	500	N	0	250	120	3992	5321				
229	UO Tatenice	865	Opava místní komunikace	820	820	N	0	400	100	2212	5321				
230	UO Těchonín	618	Opava komunikace u čp. 80	560	560	N	0	280	100	2212	5321				
231	UO Velká Skrovnice	260	Komplexní úprava veřejných prostranství	360	360	I	175	0	120	3745	6341				
232	UO Verměřovice	732	Výstavba místní komunikace Na Skalách II. etapa	649	649	I	324	0	100	2212	6341				
233	UO Voděrády	334	Opava místních komunikací	1000	1000	N	0	500	100	2212	5321				
234	UO Vraclav	756	Opava místní komunikace	480	480	N	0	240	100	2212	5321				
235	UO Záchlumí	763	Rekonstrukce veřejného osvětlení	500	500	I	250	0	100	3631	6341				
236	UO Záiší	239	Výstavba chodníku - Záiší	400	400	I	200	0	120	2219	6341				
237	UO Zářecká Lhota	170	Opava hřiště pro děti, oprava střešy klubovny mládeže	500	500	N	50	200	120	3412	5321				
238	CELKEM UO						5961	7668	5305						
239															
240	CELKEM CR						5469	11853	7315						
241	CELKEM PA						4070	10237	5890						
242	CELKEM SY						5498	9320	5484						
243	CELKEM UO						5961	7668	5305						
244	CELKEM						20998	39078	23994						

Obr. 13 Ukázka rozdělení dotací z POV, zdroj: upraveno podle [24]

Po schválení rozdělení dotací ZPk dostávají obce finance do 90 dní od podpisu smlouvy oběma stranami. Obec na konci její investice, na kterou obdržela dotaci, doloží všechny náklady a vyhodnocení akce. Příjemce dotace prokazuje ve svém účetnictví skutečné čerpání jak poskytnuté dotace, tak i celkových výdajů realizované akce v příslušném účetním období. Pokud příjemce dotace rozpočtové prostředky nevyčerpá v běžném roce, odvede částku nebo nevyčerpaný zůstatek do krajského rozpočtu. Použití dotace podléhá kontrole krajského úřadu nebo jím pověřených osob. Neoprávněné použití nebo zadržetí prostředků dotace je porušením rozpočtové kázně ve smyslu ustanovení § 22 zákona č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, v platném znění, včetně příslušných sankcí. Obec nesmí převést pořízený investiční majetek, který vznikl realizací akce s účastí dotace poskytnuté podle zásad, po dobu 5 let na jiného vlastníka bez souhlasu Pk. [26]

Jelikož je cílem POV přidělený rozpočet mezi obce „rozdrobit“, myslím, že tímto způsobem byl cíl dosažen, a proto bych nedoporučovala zásadní změny v postupu, pouze bych dala návrh na úpravu tabulky v programu Microsoft Office Excel, kde bych využila funkci, která by výši navržené dotace vypočítala na základě vyplněných údajů. Proto bych do tabulky přidala další sloupce, které by byly tvořeny doplňujícími kritérii a zároveň bych pro buňky ve sloupci celková požadovaná dotace a ve sloupci návrh použila podmíněné formátování, které by upozornilo na nesplnění základních kritérií. V případě, že by nebylo dodrženo základní kritérium (dotace ve výši maximálně 50 % nákladů akce v běžném roce) nastavila jsem podmíněné formátování pro sloupec N tak, aby se ukázalo varování ve tvaru „>50% !!!“. Dále jsem použila podmíněné formátování na sloupec O tak, aby bylo dodrženo základní kritérium, které říká, že minimální poskytnutá dotace na jednu akci je 25 tis. Kč. Pokud by návrh dotace byl nižší, daná buňka by se zbarvila červeně viz obr. č. 14.

	I	J	K	L	M	N	O
	Náklady celkem	Náklady rok 2007	Charakter akce	Požadovaná dotace invest.	Požadovaná dotace neinvest	Celková požadovaná dotace	NÁVRH
	322	322	I	161	0	161	100
	740	740	I	370	0	370	100
	250	250	N	0	125	125	120
	500	500	N	0	250	250	100
	300	300	N	0	180	>50% !!!	120
	1995	860	I	430	0	430	100
	150	150	N	0	20	20	20

Obr. 14 Porušení základních kritérií, zdroj: autorka

Pro výpočet návrhu výše dotace pro obce, které splňují doplňující kritéria, jsem ve sloupci O použila funkci KDYŽ. Na obr. 15 je tvar funkce pro buňku O4:

=KDYŽ(D4="Ano";KDYŽ(E4="Ne";KDYŽ(F4="Ne";KDYŽ(G4="Ne";KDYŽ(C4<=300;KDYŽ(N4>\$B\$260;\$B\$260;N4);KDYŽ(N4>\$B\$262;\$B\$262;N4));"Dotace nepřidělena");"Dotace nepřidělena");"Dotace nepřidělena");"Dotace nepřidělena")

Obr. 15 Funkce KDYŽ použitá pro buňku O4, zdroj: autorka

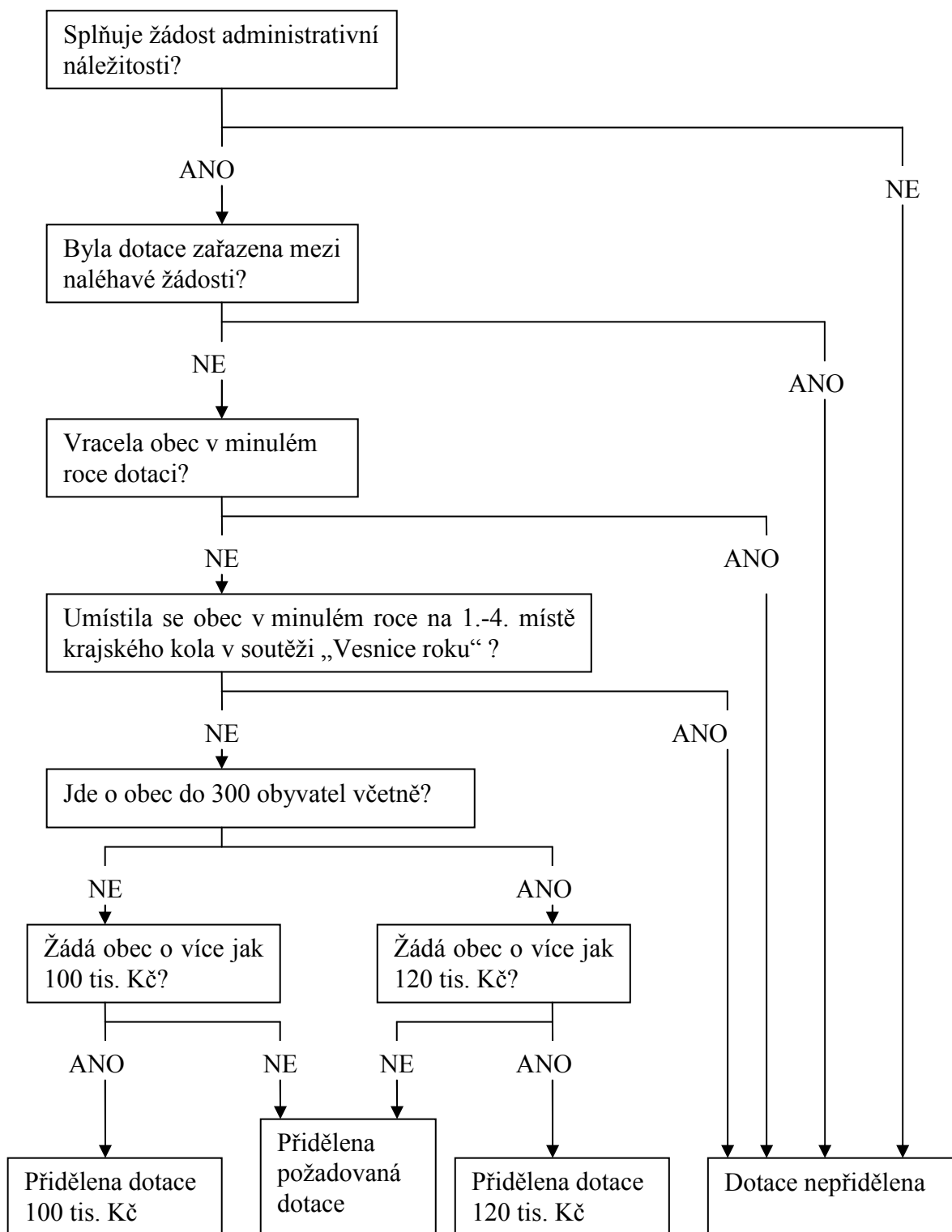
Tato funkce absolutně odkazuje na buňku B260, do které se zapíše maximální možná částka přidělená obcím do 300 obyvatel včetně a na buňku B262, do které se zapíše maximální možná částka přidělená obcím nad 300 obyvatel viz obr. 16. Tyto částky jsou stanoveny na základě zkušeností z minulých let a na velikosti schváleného rozpočtu.

259	Pozn.:	--> obce do 300 obyvatel včetně, na akci pořadí naléhavosti 1, mohou obdržet nejvýše možnou částku:
260		120 tis. Kč
261		--> ostatní obce, na akci pořadí naléhavosti 1, mohou obdržet nejvýše možnou částku:
262		100 tis. Kč

Obr. 16 Absolutní odkazy výše částek pro obce, zdroj: autorka

Pro lepší pochopení jsem pro funkci KDYŽ sestrojila grafické zobrazení viz obr. 17.

Obr. 17 Názorné zobrazení funkce KDYŽ, zdroj: autorka

Pokud obci nebyla dotace přidělena, radní písemně sdělí důvod nepřidělení dotace. Aby byl okamžitě vidět důvod, proč některým obcím nebyla přidělena dotace z dotačního titulu 1-5, vložila jsem do sloupce P funkci KDYZ, která tento důvod automaticky zobrazí. Tvar této funkce znázorněný na obr. 18 je určen pro buňku P4.

<i>=KDYŽ(D4="Ano";KDYŽ(E4="Ne";KDYŽ(F4="Ne";KDYŽ(G4="Ne";"-";"Obec se umístila v soutěži vesnice roku");"Obec v min.roce vrátila dotaci");"Žádost byla zařazena mezi naléhavé");"Žádost nesplňuje administrativní náležitosti")</i>

Obr. 18 Funkce KDYZ použitá pro buňku P4, zdroj: autorka

V tabulce viz obr. 19 a obr. 20 jsem zanechala všechny atributy, které se dosud používají a navíc jsem přidala sloupce pro jednotlivá doplňující kritéria, sloupec celkové požadované dotace, kde je vložena funkce SOUČET (součet požadované investiční a neinvestiční dotace) a nakonec již zmiňované sloupce O návrh dotace a P, ve kterém je pomocí funkce KDYZ uveden důvod nepřidělení dotace.

Aby bylo možné v tabulce jednoduše a rychle vyhledávat a pracovat s podmnožinou dat, použila jsem pro všechny sloupce FILTRY. Po využití FILTRU se vždy zobrazí pouze řádky splňující určitá kritéria zadaná pro daný sloupec např. zobrazení obcí, které v minulém roce vracely dotaci. FILTRY se dají velmi dobře využít při zadávání doplňujících kritérií.

V tabulce jsem zanechala všechny žadatele, i ty kteří dotaci nezískali. Okresy, žadatelé, počet obyvatel, název akce, náklady celkem, náklady na rok 2007, charakter akce a výše požadované dotace zůstávají vyplněny pomocí propojení tabulky s elektronickými formuláři. Dále se doplní pouze hodnoty do sloupce D (zda žádost splňuje administrativní náležitosti) a údaje o obcích projednané při zasedání komise (obce, které spadají do naléhavých žádostí, vrátily dotaci nebo se umístily v krajském kole v soutěži „Vesnice roku“). Pro toto doplnění může být pro ulehčení použito FILTRŮ. Výhoda této tabulky spočívá v tom, že se celková požadovaná dotace, návrh výše přidělené dotace, odůvodnění nepřidělení dotace a položka vypočítá na základě zapsané funkce. Díky použitým funkcím je přidělování dotací více transparentní (výše návrhu dotace je vypočtena automaticky a je zde přesně vidět, které obce dotaci nezískaly a z jakého důvodu). Pouze je potřeba na základě zkušeností z minulých let, celkového počtu podaných žádostí v daném roce a na výši schváleného rozpočtu určit a zapsat výši maximální možné dotace pro obce do 300 obyvatel včetně (buňka B260) a pro obce nad 300 obyvatel (buňka B262).

Na celou tabulku je možné se podívat na přiloženém CD – soubor POV.xls.

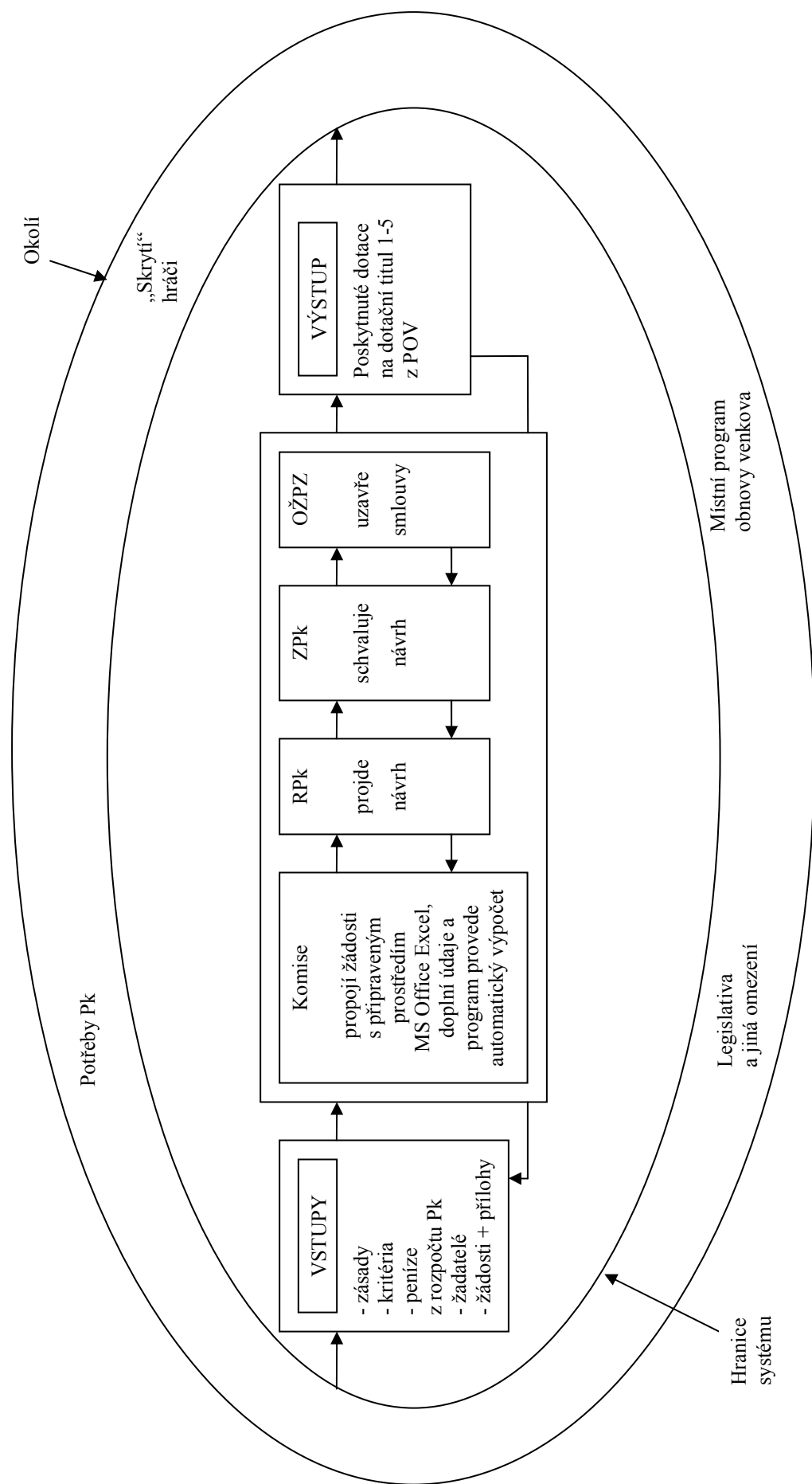
A	B	C	D	E	F	G	H	I	J		
1	Přehled dotací z Programu obnovy venkova Pk v roce 2007 - dotační titul 1-5 (v tis. Kč) - na akce pořadí naléhavosti 1										
2											
3	Okres	ŽADATEL	Počet obyvatel	Žádost splňuje admin. náležitosti	Žádost byla zařazena mezi naléhavé	Obec v min. roce vrátila dotaci	Obec se v min. roce umístila na 1.-4. místě kraje jako vesnice roku	NÁZEV AKCE	Náklady celkem	Náklady rok 2007	
239	UO	Sudslav nad Orlicí	124	Ano	Ne	Ne	Ne	Oprava kulturního domu	800	800	
240	UO	Sudslava	178	Ano	Ne	Ne	Ne	Oprava střechy kulturního a tělovýchovného zařízení	500	500	
241	UO	Tatenice	865	Ano	Ne	Ne	Ne	Oprava místní komunikace	820	820	
242	UO	Těchonín	618	Ano	Ne	Ne	Ne	Oprava komunikace u čp. 80	560	560	
243	UO	Trpík	70	Ano	Ano	Ne	Ne	Oprava kulturního domu IV. etapa	1041	300	
244	UO	Velká Skrovnice	280	Ano	Ne	Ne	Ne	Komplexní úprava veřejných prostorů	350	350	
245	UO	Verměřovice	732	Ano	Ne	Ne	Ne	Výstavba místní komunikace Na Skalách II. etapa	649	649	
246	UO	Voděřady	334	Ano	Ne	Ne	Ne	Oprava místních komunikací	1000	1000	
247	UO	Vraclav	756	Ano	Ne	Ne	Ne	Oprava místní komunikace	480	480	
248	UO	Záchlumí	783	Ano	Ne	Ne	Ne	Rekonstrukce veřejného osvětlení	500	500	
249	UO	Záliš	239	Ano	Ne	Ne	Ne	Výstavba chodníku - Záliš	400	400	
250	UO	Zářečská Lhota	170	Ano	Ne	Ne	Ne	Oprava hřiště pro děti, oprava střechy klubovny mládeže	500	500	
251		CELKEM UO									
252											
253		CELKEM CR									
254		CELKEM PA									
255		CELKEM SY									
256		CELKEM UO									
257		CELKEM									
258											
259	Pozn.:	--> obce do 300 obyvatel včetně, na akci pořadí naléhavosti 1, mohou obdržet nejvýše možnou částku:									
260			120	tis. Kč							
261		--> ostatní obce, na akci pořadí naléhavosti 1, mohou obdržet nejvýše možnou částku:									
262			100	tis. Kč							

Obr. 19 První část tabulky pro POV, zdroj: autorka

	H	I	J	K	L	M	N	O	P	Q	R
1											
2											
3	NÁZEV AKCE	Náklady celkem	Náklady rok 2007	Charakter akce	Požadovaná dotace invest.	Požadovaná dotace neinvest.	Celková požadovaná dotace	NÁVRH	Odtívodnění nepřidělení dotace	Odd. §	Položka
239	Oprava kulturního domu	800	800	N	0	400	400	120	-	3392	5321
240	Oprava střechy kulturního a tělovýchovného zařízení	500	500	N	0	250	250	120	-	3392	5321
241	Oprava místní komunikace	820	820	N	0	400	400	100	-	2212	5321
242	Oprava komunikace u čp. 80	560	560	N	0	280	280	100	-	2212	5321
243	Oprava kulturního domu IV. etapa	1041	300	N	0	150	150	Dotace nepřidělena	Žádost byla zařazena mezi naléhavé	-	5321
244	Komplexní úprava veřejných prostranství	350	350	I	175	0	175	120	-	3745	6341
245	Výstavba místní komunikace Na Skalách II. etapa	649	649	I	324	0	324	100	-	2212	6341
246	Oprava místních komunikací	1000	1000	N	0	500	500	100	-	2212	5321
247	Oprava místní komunikace	480	480	N	0	240	240	100	-	2212	5321
248	Rekonstrukce veřejného osvětlení	500	500	I	250	0	250	100	-	3631	6341
249	Výstavba chodníku - Zálší	400	400	I	200	0	200	120	-	2219	6341
250	Oprava hřiště pro děti, oprava střechy klubovny mládeže	500	500	N	50	200	250	120	-	3412	5321
251					5961	7818	13179	5305			
252											
253					5469	11903	17372	7315			
254					4070	10237	14172	5890			
255					5998	9520	15277	5484			
256					5961	7818	13179	5305			
257					21498	39478	60000	23994			
258											
259											
nen											

Obr. 20 Druhá část tabulky pro POV, zdroj: autorka

Návrh zobrazený na obr. 21 zachycuje model systému přidělování dotací v rámci dotačního titulu 1-5 z POV.

Obr. 21 Model systému přidělování dotací z POV, zdroj: autorka

V modelu (viz obr. 21) patří mezi vstupy rozhodovacího procesu zásady a kritéria pro dotační tituly 1 – 5 z POV podle nichž se rozhoduje, kterým žadatelům se poskytne dotace z vyčleněných peněz z rozpočtu Pk. Na základě těchto vstupů zpracuje komise návrh žadatelů vhodných k poskytnutí dotace. RPK tento návrh projede a pokud s ním souhlasí, předloží jej ke schválení ZPK. OŽPZ poté uzavře smlouvy s obcemi, kterým byla dotace přiznána. V případě potřeby více informací spolu rozhodovatelé zpětně komunikují. Výstupem je poskytnutí dotace na dotační titul 1 – 5 z POV všem žadatelům, kteří splnili všechna kritéria. Kontrola použití dotace je v modelu uvedena jako zpětná vazba. Zpětnou vazbou jsou např. také poznatky, které v dalším roce ovlivní zásady či kritéria daného programu.

Závěr

V předkládané práci jsem nastínila problematiku rozhodování o přidělování některých dotačních titulů v rámci Pk. Popsala jsem současné rozdělování krajských grantů, dotací pro jednotky SDH, dotací z POV a navrhla vlastní řešení. Tímto bylo dosaženo stanoveného cíle.

Podle [33] má současný systém poskytování dotací řadu výhod, ale i nevýhody. Nedostatky současného systému jsou v jeho nepřehlednosti a složitosti. Podmínky poskytování dotací jsou ve většině případů netransparentní, zejména při přidělování nenárokových dotací. Zkušenosti z praxe potvrzují hypotézy o silném lobbyismu a důležitou roli hrají také vyjednávací schopnosti žadatele pro získání dotace. Ke zvýšení transparentnosti by přispělo zevšeobecnění a ohodnocení kritérií, či přijetí některé z rozhodovacích metod pro výběr projektu. Nevýhodou je i velký podíl účelových dotací, jejich přísná zúčtovatelnost, a propadávání nevyužitě části dotace. Většina rozpočtových příjmů krajů je tvořena účelovými dotacemi, o jejichž užití rozhoduje poskytovatel dotace nikoli kraj. Kraje jsou tak omezovány ve svých rozhodovacích pravomocech, protože musí směřovat dotace podle poskytovatelem stanoveného účelu. To je důvodem, proč kraje usilují o převedení prostředků ze všech resortních programů a kapitoly VPS do sdílených daňových příjmů. O těchto prostředcích pak kraje rozhodují v samostatné působnosti a využívají finanční prostředky v rámci svého území citlivěji, než ministerstva, která dotace rozdělují plošně bez znalosti konkrétní situace. Jako další nevýhoda by se dala uvést obvyklá podmínka poskytnutí investiční dotace, a to finanční spoluúčast investorské obce na realizaci daného investičního záměru. To má pak za následek zvyšování zadluženosti zejména malých obcí, kdy obce v řadě případů řeší tento problém přijetím úvěru od peněžního ústavu.

Současný způsob, kterým se rozhoduje o rozdělování krajských grantů považuji za málo transparentní (jelikož kritéria nejsou ohodnocena a není stanoven přesný způsob výběru žadatelů), proto se přikláním k používání rozhodovacích metod, které by přispěly k lepší transparentnosti rozdělování dotací.

Na konkrétním grantovém programu (podpora realizace rozvojových projektů v problémových mikroregionech Pk) jsem aplikovala vícekritériální metody AHP a metodu váženého součtu. Stanovila jsem 6 variant (použila jsem žádosti obcí z roku 2007) a ponechala základní i specifická kritéria. Pro jednotlivá specifická kritéria a jedno základní kritérium (priorita projektu) jsem stanovila jejich bodové ohodnocení. Pro metodu AHP jsem v MATLABu navrhla algoritmus, jehož výsledkem je seřazení žádostí o grant od nejlepší po nejhorší.

Metoda AHP dává lepší výsledky, protože ke stanovení vah jednotlivých kritérií používá Saatyho metodu, která objektivnějším způsobem posuzuje „každé“ kritérium s „každým“. Za nevýhodu této metody považuji její složitost a náročnost programového řešení. Jelikož i pomocí metody váženého součtu bylo dosaženo stejného uspořádání žadatelů o dotaci, doporučila bych spíše použití této metody, protože její výpočet je možné provést pomocí dostupného programu Microsoft Office Excel a její výpočet je jednodušší.

Podle [7, 8] je stanovení preferenčního uspořádání variant závislé na významu, který odborník přisuzuje jednotlivým kritériím hodnocení. Významnost kritérií není dána objektivně, ale závisí na hodnotové soustavě odborníka, která se odráží ve sledovaných cílech. Preferenční uspořádání variant může být u téže úlohy různé u různých rozhodovatelů, a nelze tedy mluvit o jediném objektivně platném preferenčním uspořádání variant v úlohách vícekritériálního hodnocení (určitá subjektivita se neprojevuje pouze v posuzování významu jednotlivých kritérií, ale již ve výběru těchto kritérií). Význam metod vícekritériálního hodnocení variant, které byly použity, nespočívá proto v naprosté objektivnosti jejich výsledků. Jejich předností je především to, že usnadňují práci rozhodovatele při řešení úloh uspořádání variant vzhledem k rozsáhlejšímu souboru kritérií, vymezují jednotlivé kroky řešení této úlohy (ve smyslu určitého racionálního postupu), nutí rozhodovatele, aby vyjádřil svoje chápání důležitosti jednotlivých kritérií hodnocení, a zviditelňují celý postup tohoto hodnocení. Tento postup je transparentní a plyne z něj jasně, z jakých předpokladů se vycházelo a jak tyto předpoklady ovlivňují dosažené výsledky.

Způsob rozdělování dotací pro jednotky SDH považuji za náročný (především z důvodu velkého množství žadatelů, kteří oprávněně žádají o tuto dotaci) a málo transparentní (jelikož není použita žádná rozhodovací metoda, ani ohodnocení kritérií). Dosud využívaná kritéria jsou nedostačující pro výběr nejvhodnějších žadatelů, a proto jsem stanovila několik dalších možných kritérií, která by měla napomoci při výběru žadatelů. I v tomto případě bych doporučila využití metody váženého součtu, která by zviditelnila celý postup rozhodování.

Při práci s metodami rozhodování bychom si měli být vědomi toho, že ačkoli jsou velmi užitečné, konečné rozhodnutí a odpovědnost za výběr varianty leží na rozhodovateli.

Cílem programu obnovy venkova je „rozdrobit“ rozpočet stanovený na tento program, tzn. aby každé obci, která o dotaci zažádá a splní podmínky, byla přidělena část daného rozpočtu. Tento cíl je v rámci Pk naplňován, a proto bych nedoporučovala zásadní změny v postupu, pouze jsem navrhla úpravu tabulky v programu Microsoft Office Excel, kde jsem využila funkci, která výši navrhnuté dotace vypočítá na základě vyplněných údajů. Pomocí této

funkce je automaticky zobrazeno i odůvodnění nepřidělení dotace. Použitím podmíněného formátování jsem zabezpečila dodržení základních kritérií. Tímto způsobem jsem dospěla ke stejnému výsledku výše přidělených dotací v rámci POV jako ZPk v roce 2007. Navíc v tabulce zůstali i ti žadatelé, kterým nebyla dotace přiznána.

V samém závěru zbývá už jen vyslovit naději, že tato práce může poskytnout kromě určité sumy informací také představy, jak by se podle mých názorů mělo rozhodovat o rozdělování dotací v rámci Pk.

Seznam použité literatury

- [1] BOŇATOVSKÝ, A., *Zpráva pro jednání Zastupitelstva Pardubického kraje konané dne 21. 6. 2007: Podpora jednotkám SDH v roce 2007 – realizace část 1.* Pardubice: Krajský úřad Pardubického kraje, 2007.
- [2] CTS. *Municipální sféra* [on-line]. c2008, [cit. 2008-05-20]. Dostupné z: <<http://www.ctscorp.cz/dotace-municipalni-sfera.html>>.
- [3] CZECHINVEST. *Veřejná podpora a de minimis* [on-line]. c2008, [cit. 2008-08-02]. Dostupné z: <<http://www.czechinvest.org/verejna-podpora>>.
- [4] ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD. *Rozpočty územních samospráv* [on-line]. c2008, [cit. 2008-06-16]. Dostupné z: <[http://www.czso.cz/csu/2005edicniplan.nsf/t/B9002B3C43/\\$File/137005a5.pdf](http://www.czso.cz/csu/2005edicniplan.nsf/t/B9002B3C43/$File/137005a5.pdf)>.
- [5] ČESTNĚJŠÍ, A., *Manažerske rozhodovanie*. 1. vyd. Bratislava: Univerzita Komenského, 2001. ISBN 80-223-1490-0.
- [6] FIALA, P. – JABLONASKÝ, J. – MAŇAS, M., *Vícekritériální rozhodování*. 1. vyd., Praha: Vysoká škola ekonomická, 1997. ISBN 80-7079-748-7.
- [7] FOTR, J. – DĚDINA, J. - HRŮZOVÁ, *Manažerské rozhodování*. 2. vyd., Praha: Ekopress, 2000. ISBN 80-86119-20-3.
- [8] FOTR, J. et al. *Manažerské rozhodování: postupy, metody a nástroje*. 1. vyd. Praha: Ekopress, 2006. ISBN 80-86929-15-9.
- [9] GROSPÍČ, J. – LOUDA, T. – VOSTRÁ, L., *Územní samospráva v České republice a Evropě*. 1. vyd., Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2007. ISBN 978-80.7380-028-4.
- [10] HRŮZOVÁ, H. – RICHTER, J. – ŠVECOVÁ, L., *Manažerské rozhodování: cvičebnice s řešenými příklady*. 2. vyd., Praha: Oeconomica, 2003. ISBN 80-245-0486-3.
- [11] KRATOCHVÍL, I., *O řízení vážně i s úsměvem*. Kladno: Delta, 2000. ISBN 80-86091-32-5.
- [12] KŘUPKA, J., *Teorie systémů I: pro kombinovanou formu studia*. 1. vyd. Pardubice: Univerzita Pardubice, 2007. ISBN 80-7194-923-X.
- [13] MARKOVÁ, H., *Finance obcí, měst a krajů*. 1. vyd., Praha: Orac, 2000. ISBN 80-86199-23-1.
- [14] MINISTERSTVO FINANCÍ ČR. *Hospodaření rozpočtů územních samosprávných celků za 1. pololetí 2007* [on-line]. c2005, [cit. 2008-07-23]. Dostupné z: <http://www.mfcr.cz/cps/rde/xchg/mfcr/xsl/polol_poklpln_34927.html>.
- [15] MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ. *Podpora obnovy venkova* [on-line]. c2007, [cit. 2008-01-20]. Dostupné z: <<http://www.mmr.cz/podpora-obnovy-venkova>>.

- [16] MOZGA, J. – VÍTEK, M., *Krizové řízení*. 1. vyd., Hradec Králové: Gaudeamus, 2002. ISBN 80-7041-149-X.
- [17] OCHRANA, F., *Veřejný sektor a efektivní rozhodování*. 1. vyd., Praha: Management Press, 2001. ISBN 80-7261-018-X.
- [18] PARDUBICKÝ KRAJ. *Formulář - Žádost o poskytnutí dotace z rozpočtových prostředků Pardubického kraje v rámci Programu obnovy venkova v roce 2007 DT 1-5* [on-line]. c2004, [cit. 2007-12-15]. Dostupné z:
<<http://www.pardubickykraj.cz/article.asp?thema=3347&previev=archiv&archivYear=2007>>.
- [19] PARDUBICKÝ KRAJ. *Kritéria pro poskytnutí dotace z Programu obnovy venkova na rok 2007* [on-line]. c2004, [cit. 2007-12-14]. Dostupné z:
<<http://www.pardubickykraj.cz/article.asp?thema=3347&previev=archiv&archivYear=2007>>.
- [20] PARDUBICKÝ KRAJ. *Pardubický kraj* [on-line]. c2004, [cit. 2008-07-06]. Dostupné z:
<<http://www.pardubickykraj.cz/index.asp?thema=2613&category>>.
- [21] PARDUBICKÝ KRAJ. *Pravidla 2007-2008 pro poskytování krajských dotací* [on-line]. c2004, [cit. 2008-06-19]. Dostupné z:
<<http://www.pardubickykraj.cz/article.asp?thema=3398&item=40281>>.
- [22] PARDUBICKÝ KRAJ. *Program č. 5 - Podpora realizace rozvojových projektů obcí v problémových mikroregionech Pardubického kraje* [on-line]. c2004, [cit. 2008-02-15]. Dostupné z:
<<http://www.pardubickykraj.cz/dbOther.asp?category=633&thema=2703&item=38128>>.
- [23] PARDUBICKÝ KRAJ. *Program č. 5 Podpora realizace rozvojových projektů obcí v problémových mikroregionech Pk – seznam podpořených žadatelů* [on-line]. c2004, [cit. 2008-02-21]. Dostupné z:
<<http://www.pardubickykraj.cz/dbOther.asp?category=633&thema=2703&item=41483>>.
- [24] PARDUBICKÝ KRAJ. *Schválené dotace POV na rok 2007 DT 1-5* [on-line]. c2004, [cit. 2008-11-14]. Dostupné z:
<<http://www.pardubickykraj.cz/article.asp?thema=3347&previev=archiv&archivYear=2007>>.
- [25] PARDUBICKÝ KRAJ. *Zápis z jednání Komise pro POV 24.1.2007* [on-line]. c2004, [cit. 2008-01-12]. Dostupné z:
<<http://www.pardubickykraj.cz/article.asp?thema=3347&previev=archiv&archivYear=2007>>.
- [26] PARDUBICKÝ KRAJ. *Zásady pro poskytování dotací z rozpočtových prostředků Pardubického kraje v rámci Programu obnovy venkova* [on-line]. c2004, [cit. 2007-11-12]. Dostupné z:
<<http://www.pardubickykraj.cz/article.asp?thema=3347&item=36763&category>>.
- [27] PARDUBICKÝ KRAJ. *Zásady pro poskytování grantů z rozpočtu Pardubického kraje* [on-line]. c2004, [cit. 2008-02-26]. Dostupné z:
<<http://www.pardubickykraj.cz/index.asp?thema=2686&category>>.

- [28] PARDUBICKÝ SVĚT. *Obnova venkova za málo peněz* [on-line]. c2005, [cit. 2007-11-20].
Dostupné z:
<[http://www.pardubice.cz/zpravodaj/obnova_venkova_za_malo_penez/1232327111/?PHPS
ESSID=8521f8c605605c905f0c96081ac3a267](http://www.pardubice.cz/zpravodaj/obnova_venkova_za_malo_penez/1232327111/?PHPS
ESSID=8521f8c605605c905f0c96081ac3a267)>.
- [29] PEKOVÁ, J., *Finance územní samosprávy* [on-line]. c2008, [cit. 2008-05-20]. Dostupné z:
<http://home.zf.jcu.cz/public/departments/kuf/ufprks_mgr/ufpr_kf2/data/1/fus/fus.pdf>.
- [30] PEKOVÁ, J., *Hospodaření a finance územní samosprávy*. 1. vyd., Praha: Management press, 2004. ISBN 80-7261-086-4.
- [31] PEKOVÁ, J., *Místní rozpočty*. 1. vyd., Praha: Vysoká škola ekonomická, 1997. ISBN 80-7079-704-5.
- [32] PEKOVÁ, J. – PILNÝ, J. – JETMAR M., *Veřejná správa a finance veřejného sektoru*. 2. vyd. Praha: ASPI, a. s., 2005. ISBN 80-7357-052-1.
- [33] PROVAZNÍKOVÁ, R., *Financování měst, obcí a regionů – teorie a praxe*. 1. vyd., Praha: Grada, 2007. ISBN 978-80-247-2097-5.
- [34] RAMÍK, J., *Vícekritériální rozhodování – analytický hierarchický proces (AHP)*. 1. vyd., Opava: Slezská univerzita, 1999. ISBN 80-7248-047-2.
- [35] SDH LICHKOV. *Rozdělení neinvestiční dotace z rozpočtu Pk na rok 2007 pro jednotky SDH* [on-line]. c2008, [cit. 2008-06-15]. Dostupné z:
<<http://www.sdh-lichkov.estranky.cz/archiv/uploaded/1>>.
- [36] SKULOVÁ, S., *Rozhodování ve veřejné správě*. 2. vyd., Brno: Masarykova univerzita v Brně, 1996. ISBN 80-210-1458-X.
- [37] SMEJKAL, M., *Grantové programy Pardubického kraje*. Pardubice: Krajský úřad Pardubického kraje, 2007.
- [38] SVAZ MĚST A OBCÍ ČR. *Efektivní veřejná správa a přátelské veřejné služby: Strategie realizace Smart Administration v období 2007-2015* [on-line]. c2008, [cit. 2008-07-21].
Dostupné z: <<http://www.smocr.cz/data/files/cinnost-informatika/schvalena-strategie.doc>>.
- [39] TURBAN, E.- ARONSON, J. E. – LIANG, T. P., *Decision Support Systems and Intelligent Systems*. 7th ed., New Jersey: Prentice-Hall, 1998. ISBN 0-13-046106-7.
- [40] VŠEM. *Institucionální kvalita* [on-line]. c2008, [cit. 2008-07-10]. Dostupné z:
<http://www.vsem.cz/data/docs/gf_KvalitaSpravy.doc>.
- [41] WIKIPEDIA. *Dotace* [on-line]. c2008, [cit. 2008-06-27]. Dostupné z:
<<http://encyklopedie.seznam.cz/heslo/441872-dotace>>.
- [42] WIKIPEDIA. *Samospráva* [on-line]. c2007, [cit. 2007-09-03]. Dostupné z:
<<http://encyklopedie.seznam.cz/heslo/486713-samosprava>>.

- [43] Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), ve znění pozdějších předpisů.
- [44] Zákon č. 129/2000 Sb., o krajích (krajské zřízení), ve znění pozdějších předpisů.
- [45] ZAPLATÍLEK, K. – DOŇAR, B., *Matlab – Tvorba uživatelských aplikací*. 1. vyd., Praha: BEN – technická literatura, 2004. ISBN 80-7300-133-0.

Seznam použitých zkratek a pojmů

AHP	analyticko hierarchický proces
ČR	Česká Republika
HZS Pk	Hasičský záchranný sbor Pk
jednotky SDH	jednotky sboru dobrovolných hasičů obcí Pardubického kraje
KI	konzistenční index
MVS	metoda váženého součtu
OSRK	Odbor strategického rozvoje kraje
OŽPZ	Odbor životního prostředí a zemědělství
Pk	Pardubický kraj
POV	Program obnovy venkova
pravidla	Pravidla pro poskytnutí dotace z rozpočtu Pk na požární techniku a věcné prostředky požární ochrany jednotek SDH obcí Pk na období 2006 - 2008
RPk	Rada Pardubického kraje
kapitola VPS	kapitola Všeobecná pokladní správa
zásady	Zásady pro poskytování grantů z rozpočtu Pardubického kraje
ZPk	Zastupitelstvo Pardubického kraje

Seznam příloh

- Příloha č. 1: Přehled grantových programů Pk probíhajících v roce 2007
- Příloha č. 2: Formulář žádosti o grant z rozpočtových prostředků Pk v rámci programu č. 5:
Podpora realizace rozvojových projektů v problémových mikroregionech Pk
- Příloha č. 3: Povinné přílohy k žádosti o grant v roce 2007
- Příloha č. 4: Žádost obce o poskytnutí dotace na požární techniku a věcné prostředky
požární ochrany jednotky sboru dobrovolných hasičů obce z rozpočtu Pk
- Příloha č. 5: Dotační tituly v rámci Programu obnovy venkova pro rok 2007
- Příloha č. 6: Žádost o poskytnutí dotace z rozpočtových prostředků Pk v rámci Programu
obnovy venkova v roce 2007 – dotační tituly 1-5
- Příloha č. 7: CD: grantyAHP.m
              grantyMVS.xls
              jednotky_SDH_2007.xls
              POV.xls
              POV_Pk_2007_DT_1_5.xls
              predzpracovani_dat_granty \kriteria_saaty.xls
  \varianty_ahp.xls

Příloha č. 1

Přehled grantových programů Pk probíhajících v roce 2007

A. GRANTOVÉ PROGRAMY ODBORU ŠKOLSTVÍ, MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

1. Grantové programy tématicky zaměřené na sport a volnočasové aktivity na školách a školských zařízeních, které nezřizuje Pardubický kraj

1.1. Program na podporu rozvoje sportovní a volnočasové činnosti škol a školských zařízení, které nejsou zřizovány Pardubickým krajem

Rozděleno v roce 2007: 350 tis. Kč

2. GRANTOVÉ PROGRAMY TEMATICKY ZAMĚŘENÉ NA SPORT VE SPORTOVNÍCH KLUBECH A NA SPORT PRO VŠECHNY

2.1 Program na podporu činnosti sportovních klubů a svazů

Rozděleno v roce 2007: 1 mil. Kč

2.2. Program na podporu hendikepovaných sportovců

Rozděleno v roce 2007: 150 tis. Kč

2.3. Program na podporu sportu pro všechny

Rozděleno v roce 2007: 700 tis. Kč

3. GRANTOVÉ PROGRAMY TEMATICKY ZAMĚŘENÉ NA OPRAVY, REKONSTRUKCE A VÝSTAVBU SPORTOVNÍCH ZAŘÍZENÍ

3.1. Program na podporu výstavby, rekonstrukcí a oprav sportovních zařízení

Rozděleno v roce 2007: 4,5 mil. Kč

4. GRANTOVÉ PROGRAMY TEMATICKY ZAMĚŘENÉ NA PODPORU PRÁCE NNO S DĚTMI A MLÁDEŽÍ V OBLASTI VOLNÉHO ČASU (MIMO NNO ZAMĚŘENÉ VÝHRADNĚ NA SPORT)

4.1. Podpora celoroční činnosti NNO pracujících s dětmi a mládeží

Rozděleno v roce 2007 : 300 tis. Kč

4.2. Podpora jednorázových akcí NNO pracujících s dětmi a mládeží

Rozděleno v roce 2007: 200 tis. Kč

4.3. Podpora materiálně-technického zabezpečení NNO pracujících s dětmi a mládeží

Rozděleno v roce 2007: 300 tis. Kč

B. GRANTOVÉ PROGRAMY ODBORU KANCELÁŘ HEJTMANA

1. Podpora rozvoje zahraničních vztahů Pardubického kraje na rok 2007 zaměřený především na spolupráci s partnerskými regiony

Rozděleno v roce 2007: 800 tis. Kč

C. GRANTOVÉ PROGRAMY ODBORU SOCIÁLNÍCH VĚCÍ

1. Program podpory sociálních služeb poskytovaných v souladu se zákonem č. 108/2006 Sb., o sociálních službách

Rozděleno v roce 2007: 10,215 mil. Kč

2. Program podpory poskytování činností a služeb působících proti sociálnímu vyloučení

Rozděleno v roce 2007: pro tento program a dva následující programy bylo rozděleno 6,385 mil. Kč:

3. Program podpory prevence kriminality

Rozděleno v roce 2007: viz výše

4. Program podpory integrace národnostních menšin a cizinců
Rozděleno v roce 2007: viz výše

D. GRANTOVÉ PROGRAMY ODBORU ZDRAVOTNICTVÍ

1. Podpora programů zdravotní politiky Pardubického kraje
Rozděleno v roce 2007: 700 tis. Kč

2. Podpora programů protidrogové politiky Pardubického kraje
Rozděleno v roce 2007: 1,5 mil. Kč

E. GRANTOVÉ PROGRAMY ODBORU ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ A ZEMĚDĚLSTVÍ

1. Program péče o životní prostředí v Pardubickém kraji pro rok 2007
Rozděleno v roce 2007: 172 tis. Kč

2. Program pro vzdělávání, výchovu a osvětu v oblasti životního prostředí v Pardubickém kraji pro rok 2007
Rozděleno v roce 2007: 1,460 mil. Kč

F. GRANTOVÉ PROGRAMY ODBORU STRATEGICKÉHO ROZVOJE KRAJE

1. Podpora pořízení územně plánovacích dokumentací v roce 2007
Rozděleno v roce 2007: 4,236 mil. Kč

2. Podpora tvorby propagačních materiálů pro zvýšení cestovního ruchu v Pardubickém kraji
Rozděleno v roce 2007: 194,75 tis. Kč

3. Podpora tvorby produktů cestovního ruchu v Pardubickém kraji
Rozděleno v roce 2007: 30 tis. Kč

4. Podpora budování infrastruktury cestovního ruchu v Pardubickém kraji
Rozděleno v roce 2007: 2,86 mil. Kč

5. Podpora realizace rozvojových projektů obcí v problémových mikroregionech Pardubického kraje
Rozděleno v roce 2007: 2,2 mil. Kč

G. GRANTOVÉ PROGRAMY ODBORU KULTURY A PAMÁTKOVÉ PÉČE

1. Program podpory kulturních aktivit v Pardubickém kraji na rok 2007
Rozděleno v roce 2007: 2,345 mil. Kč

2. Program podpory preventivní péče o sbírky muzeí v Pardubickém kraji na rok 2007
Rozděleno v roce 2007: 900 tis. Kč

3. Program podpory internetizace knihoven v Pk na rok 2007
Rozděleno v roce 2007: 821 tis. Kč

4. Program na podporu vlastníků kulturních památek v Pardubickém kraji
Rozděleno v roce 2007: 3,5 mil. Kč

5. Program pro poskytování příspěvku dle § 16 památkového zákona na opravy kulturních památek v Pardubickém kraji
Rozděleno v roce 2007: 8,970 mil. Kč

Zdroj [37]

Příloha č. 2

Formulář žádosti o grant z rozpočtových prostředků Pardubického kraje v rámci programu č.5: Podpora realizace rozvojových projektů v problémových mikroregionech Pardubického kraje

Evidenční číslo:

Datum převzetí:

Přijal:.....,

odbor strategického rozvoje kraje

NÁZEV PROJEKTU	
UMÍSTĚNÍ PROJEKTU Obec a svazek obcí	
Okres	
ŽADATEL Název	
Forma právní subjektivity (obec, svazek obcí, obč. sdružení, apod.)	
IČ/DIČ Žadatel je/není plátce DPH	
Číslo a datum registrace (nevyplňují obce)	
Adresa	
Telefon / Fax	
E-mail	
Peněžní ústav	
Číslo účtu	
Osoba oprávněná jednat za žadatele (STATUTÁRNÍ ZÁSTUPCE) Jméno a příjmení	
Kontaktní osoba: Jméno, příjmení, adresa	
Telefon // Fax	
E-mail	

<p>PODROBNÝ POPIS PROJEKTU</p>	
<p>CÍL A PŘÍNOS PROJEKTU Popis bude směřovat k číselně vyjádřeným nehmotným výsledkům projektu popisujícím změnu počátečního stavu (počet vytvořených pracovních míst, atd.)</p>	
<p>TECHNICKÁ NEBO PROVOZNÍ CHARAKTERISTIKA PROJEKTU Jde o číselně vyjádřené hmotné výstupy projektu (např. u stavby zastavěná plocha, obestavěný prostor, počet podlaží , opravené m² komunikace, atd.)</p>	
<p>Popis přínosu projektu pro pozitivní změnu indikátorů¹⁹, na základě kterých byl REGION zařazen do souboru regionů Pk se soustředěnou podporou</p>	
<p>Časový harmonogram realizace projektu Termín zahájení projektu</p>	
<p>Termín ukončení projektu</p>	
<p>Popis jednotlivých etap projektu (v členění číslo etapy, věcná náplň etapy, termín realizace - měsíc, rok)</p>	

¹⁹ **Přehled indikátorů:** hustota obyvatelstva, podíl zaměstnanosti v zemědělství, podíl zaměstnanosti v průmyslu, průměrná mzda obyvatelstva, přirozený přírůstek obyvatelstva, míra nezaměstnanosti, daňové příjmy obce na 100 obyvatel, počet podnikatelů na 100 obyvatel

<p>CELKOVÉ NÁKLADY NA PROJEKT V Kč (viz str. 2, bod 3.3 „Výzvy“) (podrobné náklady jsou součástí formuláře RA 81 v rámci povinných příloh)</p>	
<p>Vlastní zdroje v Kč</p>	
<p>Další zdroje v Kč</p>	
<p>Požadovaná výše grantu</p>	
<p>Požadovaná výše grantu v % z celkových nákladů</p>	
<p>Minimální výše grantu, při které je žadatel schopen realizovat celý projekt (v Kč a v % z celkových nákladů)</p>	
<p>Ekonomická udržitelnost projektu Popis provozní fáze projektu a financování projektu po skončení grantu. Prokázání zájmu podnikatelů o potenciální lokalizace v nově zřízených objektech či na nově upravených plochách v majetku obce.</p>	
<p>POPIS MOŽNÝCH RIZIK PROJEKTU</p>	
<p>SHODA S PROGRAMEM ROZVOJE PARDUBICKÉHO KRAJE Uvést, která opatření Programu rozvoje Pardubického kraje bude projekt naplňovat</p>	
<p>SHODA S ROZVOJOVÝM DOKUMENTEM MIKROREGIONU, MĚSTA NEBO OBCE Uvést, které aktivity či strategie příslušného rozvojového dokumentu daného mikroregionu, města nebo obce (s ohledem na strukturu dokumentu je nutno označit relevantní část) bude projekt naplňovat</p>	
<p>Pořadí naléhavosti projektu (uvede žadatel pouze v případě, pokud předkládá více žádostí)</p>	

SPOLUPRÁCE NA PROJEKTU (další zúčastněné subjekty včetně popisu jejich zapojení)	
POZNÁMKA	

vzor č. 1 „Výzvy“ : **ČESTNÉ PROHLÁŠENÍ ŽADATELE**
dle str. 5 „Výzvy“, část 6., článek 6.5. Povinné přílohy žádosti

Žadatel prohlašuje, že uvedené údaje jsou úplné a pravdivé a že nezatajuje žádné okolnosti důležité pro posouzení projektu.

Žadatel dále prohlašuje, že

- ke dni podání žádosti má vypořádané veškeré splatné závazky vůči orgánům veřejné správy (finančním úřadům, České správě sociálního zabezpečení, zdravotním pojišťovnám atd.),
- v době podání žádosti, ani v uplynulých třech letech nebyl na jeho majetek prohlášen konkurz, nebylo potvrzeno nucené vyrovnání, ani nebyl návrh na prohlášení konkurzu zamítnut pro nedostatek majetku, není proti němu veden výkon rozhodnutí, není v úpadku či v likvidaci,
- proti jeho statutárnímu zástupci (statutárním zástupcům žadatele, pokud z příslušného zákona, statutů organizací apod. vyplývá, že statutárních zástupců je více než jeden) není zahájeno nebo vedeno trestní řízení a nebyl (nebyli) odsouzen pro trestný čin, jehož skutková podstata souvisela s předmětem činnosti organizace nebo pro trestný čin hospodářský nebo trestný čin proti majetku

Žadatel svou žádostí současně potvrzuje respektování „Zásad pro poskytování grantů z rozpočtu Pardubického kraje“ v platném znění a dalších podmínek daných při vyhlášení tohoto programu.

V .....dne .....

Razítko žadatele

.....
Titul, jméno, příjmení oprávněného zástupce žadatele

Podpis .....

Zdroj [22]

Příloha č. 3

Povinné přílohy k žádosti o grant v roce 2007

. Povinné přílohy žádosti:

- písemný doklad prokazující zajištění spolufinancování projektu (čestné prohlášení,—usnesení zastupitelstva apod.),
- vyjádření příslušného svazku obcí k prioritě projektu (pokud je projekt lokalizován na území obce, která je členem svazku obcí),
- vyplněné a podepsané formuláře RA 80 a RA 81 ISPROFIN (Informačního systému programového financování Ministerstva financí ČR),
- doklad o vlastnictví (ne starší než 3 měsíce) pozemků, objektů - výpis z katastru nemovitostí a snímek pozemkové mapy s vyznačením nemovitostí, kterých se projekt týká,
- pravomocné územní rozhodnutí pro projekty, které je vyžadují ve smyslu zákona č. 50/1976 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon), ve znění pozdějších předpisů. Pravomocné územní rozhodnutí může být nahrazeno pravomocným stavebním povolením nebo ohlášením stavby s čestným prohlášením žadatele, že dotčený úřad nenařídil v této věci další jednání,
- jedno vyhotovení dokumentace pro územní rozhodnutí nebo stavební povolení,
- vyjádření obce, v jejíchž katastru má být projekt realizován, že charakter projektu je v souladu s územně - plánovací dokumentací daného území a se záměrem rozvoje obce,
- písemné čestné prohlášení žadatele viz Vzor č.1 „Výzvy“
- seznam přijatých finančních prostředků v režimu „de minimis“, ve smyslu Nařízení Komise Evropských společenství č. 69/2001 ze dne 12. 1. 2001, za období uplynulých 3 let (příloha č.1 žádosti o grant).

V případě, že žadatelem není obec, je povinnou přílohou žádosti

- a) kopie zakladatelských dokumentů, též stanov, statut (pokud byly vydány),
- b) platný výpis z obchodního nebo jiného registračního rejstříku,
- c) kopie dokladu o založení běžného účtu žadatele nebo čestné prohlášení s údaji o běžném účtu.
- d) dokumenty uvedené pod body a), b), c) se dokládají pouze v případě, že jejich verze aktuální ke dni podání žádosti o grant nebyly doposud předány Krajskému úřadu Pardubického kraje v rámci jiných aktivit. Skutečnost předání těchto dokumentů, včetně uvedení termínu předání a příjemce (odbor, příjmení osoby), uvede žadatel jako samostatnou přílohu žádosti.

Zdroj [22]

Příloha č. 4

Žádost obce o poskytnutí dotace na požární techniku a věcné prostředky požární ochrany jednotky sboru dobrovolných hasičů obce z rozpočtu Pardubického kraje

V případě zájmu odešlete nejpozději do 31. března kalendářního roku na adresu:

Krajský úřad Pardubického kraje, oddělení krizového řízení

**ŽÁDOST OBCE O POSKYTNUTÍ DOTACE
NA POŽÁRNÍ TECHNIKU A VĚCNÉ PROSTŘEDKY POŽÁRNÍ OCHRANY
JEDNOTKY SBORU DOBROVOLNÝCH HASIČŮ OBCE
Z ROZPOČTU PARDUBICKÉHO KRAJE**

na rok _____

Název a adresa obce: _____

Zastoupená starostou obce: _____

IČ: _____ telefon: _____

Obec v souladu s ustanovením zákona č. 133/1985 Sb., o požární ochraně, ve znění pozdějších předpisů, § 29, odst. 1, má zřízenou jednotku sboru dobrovolných hasičů obce kategorie JPO _____ (tj. II, III, V).

Obec žádá o poskytnutí dotace na požární techniku a věcné prostředky požární ochrany, které zůstane v majetku obce nejméně po dobu 3 let.

Obec garantuje, že se bude podílet ze svého rozpočtu minimálně 30% pořizovací ceny požární techniky a věcných prostředků požární ochrany. Pardubický kraj v případě schválení, poskytne finanční dotaci maximálně do 70% pořizovací ceny, v případě nové mobilní požární techniky maximálně 600.000,- Kč, včetně DPH. Obec bere na vědomí, že nelze v tomto případě použít kombinaci se státem poskytovanou účelovou dotací vybraným obcím v rámci reprodukce požární techniky pro jednotky požární ochrany.

Obec si je vědoma, že na poskytnutí dotace není právní nárok, a že dotace není určena na krytí sportovních a kulturních aktivit v požární ochraně (např. požární sport apod.) a na výstavbu, opravu a vybavení požárních zbrojnic obcí.

Pořadí důležitost ¹⁾	Přesný název – účel použití dotace ²⁾	Investice / ostatní ³⁾	Celková částka Kč ⁴⁾	Z toho	
				obec 30% = Kč	70% = Kč

V _____ dne: _____

_____
razítko a podpis starosty obce

1) na prvním místě uvádějte vždy ten věcný prostředek, který je pro obec prioritní

2) uvádějte přesný název věcného prostředku nebo účelu použití dotace

3) uvádějte, zda se jedná o investici (nad 40.000,- Kč včetně DPH u 1 kusu, soupravy, páru, ...) či nikoliv

4) uvádějte reálné ceny včetně DPH např. dle katalogu výrobců, prodejců apod.

V případě potřeby pokračujte komentářem na druhé straně tiskopisu.

Příloha č. 5

Dotační tituly v rámci Programu obnovy venkova pro rok 2007

Dotační titul 1

Výstavba, rekonstrukce, oprava, obnova a údržba venkovské zástavby a občanské vybavenosti, pořízení obecního majetku.

Dotační titul 2

Komplexní úprava veřejných prostranství.

Zřizování, obnova a údržba veřejné zeleně.

Dotační titul 3

Oprava, rekonstrukce a výstavba veřejného osvětlení.

Oprava, rekonstrukce a výstavba veřejného rozhlasu.

Dotační titul 4

Výstavba, rekonstrukce a oprava místních komunikací, chodníků, parkovišť a odstavných ploch.

Výstavba, rekonstrukce a oprava cyklistických a pěších stezek.

Dotační titul 5

Zřízení sběrného místa nebo dvora.

Dotační titul 6

Projekty obcí a svazků obcí na vzdělávání a poradenství v oblasti rozvoje a obnovy venkova.

Dotační titul 7

Integrované projekty venkovských mikroregionů.

Dotační titul 8

Projekty k rozvoji infrastruktury.

Zdroj [19]

Příloha č. 6

Žádost o poskytnutí dotace z rozpočtových prostředků Pk v rámci Programu obnovy venkova v roce 2007 – dotační tituly 1-5

Žádost o poskytnutí dotace z rozpočtových prostředků Pardubického kraje v rámci

Programu obnovy venkova v roce 2007

AKCE PROGRAMU OBNOVY VENKOVA - dotační tituly 1 – 5

K ŽÁDOSTI SE PŘILOŽÍ DOKLAD, že dotovanou akcí je pořizován a udržován výlučně majetek obce, tj. list vlastnictví (postačí výpis z dálkového přístupu do katastru nemovitostí), případně smlouva atp., kde bude prokázáno budoucí vlastnické právo obce; čestné prohlášení, že akce je v souladu s místním programem obnovy venkova obce.

1. Obec:													
2. Okres:						IČ obce:							
3. Sídlo (základní sídelní jednotka), ve kterém je akce realizována:													
4. Přihláška k Programu obnovy venkova - rok přihlášení													
5. Program obnovy venkova (místní) – den, měsíc a rok schválení obecním zastupitelstvem													
6. Počet obyvatel obce													
7. Urbanistická studie - měsíc a rok dokončení									11. Zhotovitel urb. studie či územního plánu obce:				
8. Koncept územního plánu - měsíc a rok dokončení									12. Adresa: ulice a č.:				
9. Návrh územního plánu – měsíc a rok dokončení									13. PSČ				
10. Schválení územ. plánu - den, měsíc, rok									14. Obec:				
15. Schválený rozpočet obce na rok 2006 v tis. Kč						příjmy					výdaje		
16. NÁZEV AKCE:													
17. Stručná charakteristika akce –													
par.č	parametr (uvést alespoň 1 parametr – povinná položka)								jednotk	hodnot	Limit		
.									a	a	*)		
1													
2													
3													
4													
*) MAX = maximální, MIN = minimální, O = orientační													
18. Typ akce - 1 = výstavba, rekonstrukce, oprava, obnova a údržba venkovské zástavby a občanské vybavenosti, pořízení obecního majetku; 2 = 1)komplexní úprava veřejných prostranství, 2)zřizování, obnova a údržba veřejné zeleně; 3 = 1)oprava, rekonstrukce a výstavba veřejného osvětlení, 2)oprava,rekonstrukce a výstavba veřejného rozhlasu; 4 = 1)výstavba, rekonstrukce a oprava místních komunikací, chodníků, parkovišť a odstavných ploch, 2)výstavba, rekonstrukce a oprava cyklistických a pěších stezek; 5 = zřízení sběrného místa nebo dvora													
19. Pokud jde o typ akce 1, uveďte zatřídění podle charakteru stavby – občanské vybavenosti - 1 = radnice, 2 = školy, 3 = mateřské školy, 4 = tělovýchovná zařízení, hřiště, 5 = kulturní zařízení, 6 = hasičské zbrojnice, 7 = požární nádrže, 8 = sakrální stavby, 9 = hřbitovy, 10 = čekárny na zastávkách hromadné dopravy, 11 = drobná architektura, 12 = zdravotnická zařízení, 13 = zařízení sociální péče, 14 = obytné budovy, 15 = ostatní													

20. Pořadí naléhavosti				
21. Předpokládané datum zahájení - měsíc, rok				
22. Předpokládané datum dokončení - měsíc, rok				
23. Charakter akce – I = investiční **), N = neinvestiční ***)				
24. Celkové náklady v tis. Kč				
25. Předpokládané náklady v r. 2007 v tis. Kč				
26. Požadovaná dotace investiční v r. 2007 v tis. Kč				
27. Požadovaná dotace neinvestiční v r. 2007 v tis. Kč				

) **Příklady investičních akcí: novostavby a nová výsadba stromů a keřů; nástavby, přístavby, přestavby, vestavby, stavební úpravy vedoucí k podstatným změnám vnitřního zařízení nebo vzhledu stavby, rekonstrukce (zásahy do majetku, které mají za následek změnu jeho účelu nebo technických parametrů), modernizace (rozšíření vybavenosti nebo použitelnosti majetku) a pořízení vybavení staveb, pokud výdaje překročí částku 40 tis. Kč v běžném roce. Jde o majetek, jehož pořízení je účtováno v účtové třídě 0 – Dlouhodobý majetek.

***) **Příklady neinvestičních akcí:** opravy fasád a vnitřních omítek, obkladů stěn, podlah a dlažeb, výměna a opravy střešní krytiny, opravy povrchu plochých střech, komínových těles, opravy vnitřních instalací, výměna, opravy a nátěry oplechování střech, žlabů a odpadních dešťových svodů, opravy oken a dveří a jejich nátěry, výměna dveří a oken a opravy oplocení, výměna nepodstatných částí konstrukcí stavby, opravy ústředního vytápění, větracího a klimatizačního zařízení a výtahů, výměna zařizovacích předmětů (např. kuchyňských linek, van) a jiného běžného vybavení stavby, údržba a úpravy veřejné zeleně, údržba a opravy místních komunikací a veřejného osvětlení, provádění turistického popř. dopravního značení. Jde o akce, jejichž náklady jsou běžnými výdaji.

28. NÁKLADY v tis. Kč		Předpoklad r. 2007			
NEINVESTIČNÍ NÁKLADY	a) mzdové náklady a ostatní platby				
	b) náklady na nákup materiálu				
	c) náklady na nákup služeb				
	d) náklady na ostatní nákupy				
	e) ostatní				
	f) náklady údržby a oprav stavební části				
	g) náklady údržby a oprav technologické části				
	h) náklady na výpočetní techniku				
	i) ostatní neinvestiční náklady výše neuvedené				
	j)				
	k)				
NEINVESTIČNÍ NÁKLADY CELKEM					
INVESTIČNÍ NÁKLADY	a) náklady stavební části stavby				
	b) náklady technologické části stavby				
	c) náklady na výpočetní techniku				
	d) ostatní investiční náklady výše neuvedené				
	e)				
	f)				
INVESTIČNÍ NÁKLADY CELKEM					

29. Příjmení, jméno, titul starosty (starostky):					
30. Obec:	31. PSČ				32. Ulice a číslo:
33. Telefon:			34. Mobil:		
35. E-mail:					
36. Název banky:			37. Číslo účtu:		
38. Žádost vyplnil:				Podpis:	

Prohlašuji:

1. že tato žádost odpovídá "Zásadám pro poskytování dotací z rozpočtových prostředků Pardubického kraje v rámci Programu obnovy venkova", zejména splňuje jejich "Podmínky pro poskytnutí dotace" - část A 2.1. a "Podmínky a kritéria pro poskytnutí dotace podle dotačních titulů 1 - 5" - část B 1.1.;
2. že obec má v roce 2007 zabezpečeny zdroje financování akce uvedené výše;
3. že údaje uvedené v této žádosti jsou pravdivé a že souhlasím, aby vybrané údaje z této žádosti byly zveřejněny na webové stránce Pardubického kraje (internetu).

Zavazuji se, že v případě poskytnutí dotace budu postupovat podle platného znění "Zásad pro poskytování dotací z rozpočtových prostředků Pardubického kraje v rámci Programu obnovy venkova" a uzavřené smlouvy.

Datum:

Podpis starosty (starostky) a razítko obce:

Zdroj [18]